

Xcweenta xtsi'n ra' pooxtla ra'

*Bia'hannee dxyi'dxyi Jesucristu la'h ra' xpwiinn
Ñi'h zi' Spíritu Saantu tin cweezaa Ñi'h la'n lasto' ra'
ba*

¹ Ya loh mwer xchihbru'hn, mihgu Tiófilo, la'n baca'h loh lu'h xcweenta garaa ra' dzi'n nin bwi'hnn Jesucristu cun nin baluu'yi Ñi'h dez chin guza'loh cayuhnn Ñi'h dzi'n, ² cun para hasta dxyihyi nin bacah Ñi'h llaa'ndxibaa'. Ya antes nin nagahdxi gacah Ñi'h llaa'ndxibaa'; guli Ñi'h xpooxtla Ñi'h. Ya pur Spíritu Saantu baluu'yi Jesuhs la'h ra' xpwiinn Ñi'h cuun dzi'n nin nahpa guunn ra' ba. ³ Ya que gudii'dxi bati'dxiloh Jesuhs trabahju duxa, chi'chi gudxiinn ra' ba la'h Ñi'h, per lwehgu gahca babahn Ñi'h loh guelguhchi. Ya loh chywa'h gubihdxyi ziahanla bwelta baluu'yiloh Jesucristu loh ra' xpwiinn Ñi'h tin cagaluu'yi Ñi'h la'h ra' ba guchii pa'h nabahan Ñi'h, neezaa bwii'yidxyi'dxyi Ñi'h loh ra' ba xa naa guelrnabwa' xteenn Dxiohs. ⁴ Ni'chin chin gudii'dxi chywa'h dxyih ra' chi, chi'chi batiaa'ha Jesucristu garaa xpwiinn ñi', tin gunabwa' Ñi'h ayi gare'h ra' ba guidxyi Jerusalehn laasii nahpa cweeza ra' ba Spíritu Saantu nin guzi'guehlda Dxiohs dxi' guica'ha ra' ba.

Chi'chi rahbi Ñi'h:

—La'tu babihn nin guñi'n loh tu. ⁵ Jwahn baro'bañihsa cun ñihsa si, per nnah zalliaa'yi'hn dxyih caya'dxyi para dxi' Spíritu Saantu tin cweezaa Ñi'h sto' tu. Ya zi'chi chioobaañihsa tu cun Spíritu Saantu Dxiohs.

Jesuhs bacah para llaa'ndxibaa'

⁶ Ya dxyih chi gahca badiaa'ha ra' ba nez loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Daada, ¿ta nnah gudi'hi za lu'h guelrrnaabwa' la'h ra' bwiinn Israel?

⁷ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h chi:

—Ayi ruhnn tucabri gacabwa' tu xcweenta dxyih ra', nee chieempa ra' nin sola la' Dxiohs babwi'hnn Ñi'h lligaaba cuun nin guunn Ñi'h, ⁸ per zica'ha tu Spíritu Saantu, tin cweezaa Ñi'h la'n lasto' tu. Tin la'h Ñi'h guni'hi Ñi'h guelrnabwa' la'h tu, tin chegati'chi tu xchi'dxyi'hn tantu gui'dxyi' Jerusalehn coma ziga garaa ra' gui'dxyi' nin xnaabwa' Judea, cun Samaria, neezaa gaduhbi gui'dxyiyuh.

⁹ Guya'loh si guñi' Jesuhs dxyi'dxyi ra' rii' bacah chi'h Ñi'h para llaa'ndxibaa', ya gaduhbi nin riigata'tsi ra' ba la'h Ñi'h bidu'bi tuhbi xcahyi la'h Ñi'h, ya zi'chi si bia'pa Ñi'h la'n xcahyi chi, ya ayi ru bwa'hatii' ra' ba la'h Ñi'h.

¹⁰ Ya gaduhbi nin riigata'tsi dzi'tsi ra' ba llaa'ndxibaa' hasta bia'pa Jesuhs, dxyigahsi baluu'yiloh chiohpa xaanjla Dxiohs, nahcu ra' ba lah'dxyi labweh, ya zuu ra' aanjla chi gahxu cwee' ra' ba.

¹¹ Chi'chi rahbi aanjla ra' chi loh ra' ba:

—Bwiinn Galilea ra', ¿xixnaa riigata'tsitii' tu llaa'ndxibaa'? Jesuhs nin bacah dxibaa' nez de-lanta loh tu, ziga bwa'h tu bacah Ñi'h nnah zi'chi gahca za gwa'h tu chin dxi' Ñi'h loh xcahyi stuhbi bwelta.

Biu'garii Matías xluaahri Judas nin bato' la'h Jesuhs loh ra' bwiinn duhlda

¹² Ya seguihdu babii ra' ba yihca tuhbi dahani'hn nin laa dahan Olivo, dahani'hn chi ria'hanan gahxu rwaa' guiidxyi Jerusalehn. Gwah ra' ba nez dahan gahxu chigah, laasii tuhbi distancia chi'hzi rñi' loh xlehyi Moisehs rahca rzah ra' bwiinn dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel. ¹³ Chin badzihn ra' ba para guiidxyi Jerusalehn bwaa ra' ba cwartu nin ria'han yihca yuu' chiohpa pihsu chi. Ri'chi ria'han Pehdru, Jacobo, Jwahn, Andrehs, Felipe, Tomahs, Bartolomeh, Mateu, Jacobo llii'n Alfeu, Simohn nin guyuu' lahda ra' Cananista, neezaa Judas bwihtsi Jacobo. ¹⁴ Ri'chi guyuu' ra' ba cun bwihtsi ra' Ñi'h, cun neezaa gunna'h ra', cun neezaa María xnaan Jesuhs. Ya garaa ra' ba tuhsi junta rbwihdxyi-rnaaba ra' ba Dxiohs tin gacanee Ñi'h la'h ra' ba. ¹⁵ Ya la'n dxyih chi gahca badiaa'ha ra' tuhbi gaywa'h gahlda xpwiinn Jesuhs, chi'chi gusuhnchii Pehdru galaayi ra' ba.

Chi'chi rahbi Pehdru loh ra' bwiinn chi:

¹⁶ —Cañi'n loh tu bwihtsi ra', nahpa soobaa xchi'dxyi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nin baca'h guehtu Davihd loh dxihtsi xcweenta Judas nin biu'n ntriehgu la'h Jesuhs loh ra' nin guna'zu la'h Ñi'h. ¹⁷ Guhca Judas lasaa' nu'h, bwi'hnn za ba

la'h gahca dzi'n nin dxudi'hnn nu'h. ¹⁸ Per nin bwi'hnn Judas guca'ha ba mweeyi chin biu'n ba ntriehgu la'h Jesuhs, ya chin guluhlla bwi'hnn ba dzi'n dxaaba chi, chi'chi basia'garii ba mweeyi chi loh ra' nin bwi'hnn ba xtsi'n ñi'h, ya mweeyi chi bio'h tahyi loh yuh pur lah Judas. Laasii seguihdu la'h gahca ba baxi'h ba yahnn ba cun tuhbi du'h, ya chin guruu'gayaa' du'h chi biaaba ba loh yuh guzuh yihca ba loh yuh ya guchixquii' ba. ¹⁹ Ya chin gudii'dxi dxiahga ra' bwiinn gui-hdxyi Jerusalehn zi'chi guhca, ni'chin gule'helah ra' ba yuh chi Haceldama, laazan yuh rihn. ²⁰ Loh ra' dxihsti nin laa Saalmos baca'h guehtu Davihd dxyi'dxyi ra' rii':

Dxia'han da'tsi yihdzi ba; nee ayi nin chuu'hun.

Neezaa rahbi loh dxihsti chi:

Mejor chi'hyi ra' ba stuhbi bwiinn dxiu'garii hasta naa ba dzi'n.

²¹ 'Yannah nahpa cwii nu'h stuhbi ndxi'hw, nee nahpa gaca ba tuhbi bwiinn nin guzahnee la'h nu'h garaa dxyih ra' nin guyuu'nee Daada Jesucristu la'h nu'h ²² desde dxyih nin guzo'baloh baro'bañihsa Jwahn hasta dxyih nin bacah Jesuhs dxibaa' tin bwiinn rii' gacanee ba la'h nu'h gati'dxi nu'h dxyi'dxyi ra' nin babahn Jesuhs loh ra' bwiinn guhchi.

²³ Chi'chi gulii ra' ba chiohpa ndxi'hw nin dxa'ga loh ra' ba, tuhbi ba laa Joseh Barsabahs nin rñi' ra' ba Justu cun stuhbi ba nin laa Matías.

²⁴ Pwihsi chi'chi gudihdxyi-gunaaba ra' ba la'h Dxiohs, squii' rahbi ra' ba:

—Daada Dxiohs nin rahcabwa' lasto' garaatii' nu, baluu'yi la'h nu cuun nin naa ndxi'hw nin

la'lu'h gulii loh garoopa ndxi'hw ra' rii', ²⁵ tin dxiu'garii ba guunn ba dzi'n nin basaa'n Judas pur nin guyuu' xtuhlda ba, laasii la'h Judas ba ziaa hasta bwi'hnn tucabri la'h ba.

²⁶ Ya chi'chi gudzihta ra' ba dado tin gwa'ha ra' ba cuun nin dxiu'garii xlugabri Judas. Ya chin bi-aaba dado biga'hanee Matías swerta tin biu'garii ba xlugabri Judas, tin gubia'garii guhca ra' ba tsi'h bichiohpa xpooxtla Jesucristu.

2

Chin badzihn Spíritu Saantu xteenn Dxiohs

¹ Chin badzihn dxyih nin rahca lañih xteenn Pentecostehs, rii garaa ra' xpwiinn Jesucristu tuhsi lahta la'n tuhbi yuu', ² chin guzo'baloh cayuu' bwih llaa'ndxibaa' zigazi tuhbi biduhn, ya guyuu'tii bwih duxa chi gaduhbi la'n yuu' hasta zohba ra' ba, ³ chi'chi baluu'yiloh ziahan bwehli'hn nin xñah ziga luhdxyi bwiinn nez guiya', ya bigaa'zi bwehli'hn ra' chi yihca cada tuhbigah ra' ba. ⁴ Ya garaa ra' ba guyuu'tii Spíritu Saantu Dxiohs la'n lasto' ra' ba. Chi'chi guzo'baloh cañi' ra' ba guriin-guriin dxyi'zah ziga bad'hi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs guelrnabwa' guiñi' ra' ba.

⁵ Ya la'n dxyih ra' chi ziahan bwiinn Israel ra' nin zezahnee ziga baluu'yi Moisehs guunn ra' ba, badzihn ra' ba Jerusalehn nee ze' ra' ba guriinn-guriin guihdxyi. ⁶ Chin bihndxiahga ra' ba guyuu' bwih duxa chi, badiaa'ha ra' ziahanroo ra' bwiinn chi, nee badxyigaa' duxa ra' ba laasii bwa'ha ra' ba cañi' ra' pooxtla dxyi'zah nin xñi' cada tuhbi ra'

bwiinn nin rii ri'chii, ⁷ ya loh riiyadxyigaa' bwiinn ra' chi, chi'chi rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Ta bwiinn Galilea ra'gaa dee' nin riiñi'?
⁸ ¿Xaxmohda naann ra' ba xchi'zah cada tuhbi ra' nu'h nin gulaanee nu'h?, ⁹ nee la'hnu'h naa nu'h bwiinn ziitu nin ze' cada stuhbi lahta ra'; ziga bwiinn Paartia, bwiinn Media, bwiinn regiohn Elahm, bwiinn Mesapotamia, bwiinn Judea, bwiinn estadu Capadocia, bwiinn regiohn Pontu, bwiinn Asia, ¹⁰ bwiinn Frigia cun bwiinn Panfilia, cun bwiinn Egiptu cun neezaa bwiinn distrihtu xteenn Africa. Loh ra' bwiinn nin ze' Roma, nuu ra' nin riachiizisto' ra'ñi'h xcweenta zigazi riachiisto' ra' bwiinn Israel xreligiohn ra' ba, ya nuu za ra' ba desde guulaa ra' ba naa ra' ba bwiinn Israel, ¹¹ neezaa bwiinn Creta rii rii' cun bwiinn Arabia. Yannah rihn nu'h cañi' ra' bwiinn ca dxyi'zah nin rñi' cada tuhbigah ra' guiindxvi ra' rii'. Neezaa cun xchi'zah nu'h cañi' ra' ba xcweenta dzi'n roo ra' nin cayuhnn Dxiohs.

¹² Garaa ra' ba riiyadxyigaa' ra' ba, nin ayi gaann ra' ba xi lligaaba guunn ra' ba, chi'chi canaabadxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Xixni'ca cayahca? ¿Xixnaa ayi rahcabwa' nu'h?

¹³ Chi'chi guñi' nuhn bwiinn ra' chi squii' loh ra' pooxtla:

—Pwehda riizuhdzii bwiinn ra' ca.

Guñi' Pehdru loh ra' bwiinn ziga nin cayahca ri'chi

¹⁴ Chi'chi gwasu'nchii Pehdru cun zatsi'h bituhbi pooxtla ra', tin guñi' Pehdru jweersiroo, rahbi ba:

—Yu'bitu bwiinn Judea ra' neezaa garaa ra' nin nuu ra' guihdxyi Jerusalehn, gulgahca'dxiahga dxyi'dxyi nin guñi'n loh tu. ¹⁵Ayi rzuhdzi dxi'h nu ziga ruhnn tu lligaaba. ¿Tayi rwa'ha tu rsiiyiru ñi' gue'du xcaga' ñi'h? ¹⁶Dee' cayahcan tin guzohba dxyi'dxyi ziga guñi' profeta Joel xchi'dxyi Dxiohs cadxyih roo. ¹⁷Rahbi Dxiohs:

Zadzihn dxyih nin guixe'hla'hn Spíritu Saantuhn tin cweezaa Ñi'h la'n lasto' garaatii' bwiinn, nee llii'nga'n tu llii'ndxa'pa tu ziñi' za ra' bi xchi'dxyi'hn.

Llii'nga'n tu zwa'haloh ra' bi mahziru cohсарoo, ya xtatitaguhla tu ziñi' xca'lda ra' ba cohса ra' nin guluu'yi'hn la'hra'ba.

¹⁸ Guixe'hla'hn Spíritu Saantuhn para garaa ra' nin chechiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi'hn ndxi'hw gunna'h ra', ya ziñi' ra' ba xchi'dxyi'hn.

¹⁹ Guiya' llaa'ndxibaa' zwa'ha tu cohса roo nin gaca neezaa loh guidxyiyuh zwa'ha tu zi'chi gahca sehn roo ra' nin gaca ziga rihn, bwehla, neezaa xcahyi gaca ziga guhxa.

²⁰ Ya loh gubihdxyi gacahyin, ya loh bwe'hw gañahan zigazi rihn.

Nahpaa gaca garaa ra' cohса rii chi'chiyi gadzihn dxyih duxa nin dxie'ldahn ziga naann Xtaada Dxiohs tu.

²¹ Ya garaa bwiinn nin rbwihdxyilah Na'h zila'h ra' ba loh duhlda.

²² Rahbiza Pehdru:

—Bwiinn Israel ra', gulgahca'dxiahga dxyi'dxyi ra' nin guñi'n. Dxiohs baluu'yi la'h tu chyu naa

Jesucristu nin ze' Nazaret pur dzi'n roo ra', mi-lahgru ra', sehn ra' nin lu'h bwi'hnn Ñi'h nezloh tu. La'h gahca Dxiohs badi'hi guelrnabwa' la'h Jesucristu ni'chin bwi'hnn Ñi'h dzi'n roo ra' chi. La'tu naann la dee'. ²³ Per galohtii' la'h Dxiohs naann la xa guunnee tu la'h Jesucristu nin naa Llii'n Ñi'h. Pura xigaaba gahca Ñi'h biu'n Ñi'h ntriehgu Llii'n Ñi'h loh tu tin bati'dxi tu Ñi'h loh ra' bwiinn nadxaaba nin baca'h la'h Ñi'h loh cruhi tin guhchi Ñi'h. ²⁴ Per lwehgu bacwa'hn Dxiohs la'h Jesucristu loh guelguhchi laasii ayi guyuu' xtuhlda Ñi'h. Nee ayi ñahca ñica'ha guelguhchi la'h Jesuhs laasii rnabwa' Ñi'h la'h guelguhchi. ²⁵ Chin babahn Jesuhs, guzohba dxyi'dxyi nin baca'h guehtu rrehyi Davihd loh dxihtsi xcweenta Ñi'h; squii' guñi' Davihd loh Dxiohs:

Garaa dxyih rwa'hahn loh lu'h Dxiohs, zuu lu'h xlahdu derehchu'hn cayahcanee lu'h na'h tin ayi guidxyihbi lasto'n.

²⁶ Ni'chin guñaaazahn loh lu'h pura taantu riahxi'hn laasii zucwa'hn lu'h na'h chin gachi'hn;

²⁷ nee ayiza gusaa'n lu'h dxia'han xalma'hn la'n ba'; ayiza gusaa'n lu'h guudxyi tihxi Llii'n lu'h nin nadzii'hi lu'h;

²⁸ la'lu'h baluu'yi la na'h xa guibahanahn para tu'pazi, nee zusiahxi lu'h na'h laasii guibahannee lu'h na'h llaa'ndxibaa'.

²⁹ Rahbiza Pehdru:

—Bwihtsi ra', guyaa guiñaan loh tu, nee naannza tu baaguhca cadxyihroo' guhchi guehtu Davihd nee zee rañihchi gahca ba, baaguyuu'dzi'tsi ba la'n ba', per zahca guidia'ha nu'h xpa' guehtu rrehyi

Davihd. ³⁰ Per guñi' guehtu Davihd xchi'dxyi Dxiohs chin gubahan ba, ya bia'handxyi'dxyinee pa'h Dxiohs la'h Davihd nahpaa gudi'hi Dxiohs tuhbi lla'ha ba nin guiria'hlah Crixtu, ya lla'ha rrehyi Davihd la'h Daada Jesucristu nin bwi'hnn gahn xlahdu derehchu Dxiohs, yannah naa Ñi'h rrehyi ziga guhca xtatita Davihd Ñi'h rrehyi, ³¹ pwihsi baluu'yixgah Dxiohs cohsa ra' rii' la'h rrehyi Davihd, ni'chin guñi' guehtu Davihd ta'h Jesucristu loh ra' bwiinnguuchi laasii ayi gunnah Dxiohs ñia'han xahlma Jesucristu la'n gabihldxyi, nee ayiza gunnah Dxiohs ñuu'dxyi bwe'hlthxi Jesucristu la'n ba' hasta biga'tsi Ñi'h. ³² Ni'chin bacwa'hn Dxiohs la'h Jesucristu loh ra' bwiinnguuchi, la'hnu ziga xpwiinn Ñi'h bidia'haloh nu guhchi Ñi'h nee seguihdu gahca babahn Ñi'h. ³³ Ya ziga babwihdxyi Dxiohs la'h Jesucristu ziaa Ñi'h llaa'ndxibaa' tin chuu Ñi'h xlahdu derehchu Xtaada Dxiohs Ñi'h ya badi'hi Dxiohs guelrnabwa' la'h Jesucristu cun Spíritu Saantu tin guti'dxi Ñi'h Spíritu Saantu para la'h ra' bwiinn guidxyiyuh, ya nin riiywa'ha tu cun neezaa nin cayihn tu ni'chipa'hn naa nin cayuhnn Spíritu Saantu. ³⁴ Laasii ayi guehtu Davihd dxi'h naa nin bwaa llaa'ndxibaa' sino que Jesucristu bwaa xlawaa'ha guehtu Davihd laasii la'h gahca guehtu Davihd rahbi:

Guñi' Dxiohs loh Daada nin rnabwa' loon; rahbi Ñi'h:

“Guzohba xlahdu derehchu'hn,

³⁵ ya hasta que no gadzihn dxyih nin gutsii'gara'n bwiinn ra' nin rdxyi'chinee yi'h loh lu'h tin

gacabwa' ra' ba yi'h rnabwa' lu'h garaatii'."'

³⁶ Ni'chin rñi'n loh tu —rahbi Pehdru—, la'htu nin baca'h la'h Jesucristu loh cruhzi, bwiinn Israel ra' gulgahcabwa', la'Dxiohs bazuh la'h Daada Jesucristu tin guinabwa' Ñi'h la'hnu'h neezaa guta'h Ñi'h la'hnu'h loh duhlda.

³⁷ Chin bihn ra' ba guñi' Pehdru yihca ra'ba ziga naa ra' ba bwiinn nin baca'h la'h Jesuhs loh cruhzi, bie'suh guhca nalasasto' ra' ba, chi'chi rahbi ra' ba loh Pehdru cun spaaldaa ra' pooxtla nin canee Pehdru ri'chi:

—¡Ahyi bwihtsi ra'!, ¿xa ni'cachi'h gachidi'hnn nu nnah?

³⁸ Chi'chi rahbi Pehdru loh ra' ba:

—Gulgasagu'dzisto' tu loh Dxiohs cun neezaa chioobaañihsa cada tuhbigah tu pur lah Jesucristu laasii zi'chi naa tuhbi sehn guzo'badxiahga tu xchi'dxyi Jesucristu, nee tin zi'chiza zuhnn Dxiohs pardohn xtuhlda tu, ya chi'chiyi zuni'hi Dxiohs Spíritu Saantu la'htu tin cweezaa Ñi'h la'n lasto' tu. ³⁹ Laasii xclaa'dzi Dxiohs guni'hi Ñi'h Spíritu Saantu Ñi'h la'htu, neezaa llii'n tu cun neezaa bwiinnziitu ra', o sea garaa ra' bwiinn nin guntaa'yi Ñi'h gaca ra' xpwiinn Ñi'h.

⁴⁰ Ya seguihdu gwazah ru guñi' Pehdru ziahan roo ru dxyi'dxyi loh ra' bwiinn Israel ra' chi squii':

—Gulguiria'caa loh ra' bwiinn nin rusahcaloh nin rii ra' loh guidxyiyuh nnah tin ta'h tu loh jwiisi nin gaca.

⁴¹ Ya guro'bañihsa garaa ra' bwiinn nin gwachi-isto' ra' ñi'h dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pehdru, ya dxyih chi gwabiiga ziga chohnna mihi bwiinn tin biahca ra' ba tuhsi cun xpwiinn JesuCristu. ⁴² Ya

garaa ra' ba gwazahnee dzi'tsi ra' ba dxyi'dxyi nayaa nin baluu'yi ra' pooxtla la'h ra' ba, cun biahxi duxa ra' ba nee, laasii tuhsi biahca ra' ba cun xpwiinn Jesucristu, cun tuhsi gudahw ra' ba cun xpwiinn Jesucristu, zigazi gudahwnee Jesucristu la'h ra' xpwiinn Ñi'h chin guyuunee Ñi'h la'h ra' ba, ya zi'chi badiaa'ha ra' ba tuhsi lahta tin gudihdxyi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs tin gacanee Ñi'h la'h ra' ba.

Mohda ziga gubahan ra' xpwiinn Jesucristu galoh

⁴³ Badxyigaa' duxa loh ra' bwiinn pur dzi'n roo ra' nin bwi'hnn pooxtla ra' cun milahgru ra' nin bwi'hnn ra' ba. ⁴⁴ Ya garaa ziga gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs tuhsi nabahan ra' ba nee tuhsiza rnabwa' ra' ba xixteenn lasaa' ra' ba. ⁴⁵ Ya guza'loh batoo' ra' ba xixteenn ra' ba chi'chi bwi'hnn cumpañu lasaa' ra' ba segun bichi'hnn cada tuhbigah ra' ba mweeyi. ⁴⁶ Nee diahrutii' badiaa'ha ra' ba la'n guido' cun tuhsi guhca xigaaba ra' ba. Ya de taantu riahxinee lasaa' ra' ba, ni'chin cada tuhbigah ra' ba baguhn lasaa' ra' ba yihdzi cada tuhbigah ra' ba tin gudahwnee lasaa' ra' ba. ⁴⁷ Ya zi'chi mahziru gwazah guñi' ra' ba chuhla naa Dxiohs, garaa ra' bwiinn guñi' ra' ba xpwiinn Jesucristu naa ra' bwiinn za'ca. Ya ni'chin dxyih cun dxyih gwazah gudahla ra' bwiinn nin riachiisto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu laasii cayahcane Dxiohs cayahca ziahan ra' ba.

3

Biaca guelralluu'n ñaa' tuhbi ndxi'hw

¹ Tuhbi dxyih zee Pehdru cun Jwahn hasta zohba guido' roo' zigachi'h xcachohnna gudxyih hohrachi naa hohra nin rbwihdxyi-rnaaba ra' bwiinn Israel la'h Dxiohs. ² Nee rwaa' pweerta roo' guido' nin lasahcaru ri'chi rzohba tuhbi ndxi'hw nin ayi rzah desde chin guulaa ba, ya diahrutii' ru'a ra' lasaa' ba la'h ba tin rianee ra' ba la'h bwiinn nin ralluu'n ñaa' ñi'h rwaa' guido' roo', tin rnaaba ba guhn loh ra' bwiinn nin riuu'tii' la'n guido' roo' chi. ³ Per chin bwa'ha ndxi'hw nin rahca ñaa' ñi'h chi o sea ndxi'hw nin rbwe'he guhn zeyuu'tii Pehdru cun Jwahn rwaa' guido' roo chi, chi'chi gunaaba ndxi'hw chi tuhbi guhn loh ra' ba. ⁴ Chi'chi bwa'hadzi'tsi ra' chi'h Pehdru cun Jwahn loh ndxi'hw chi, chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—Bwa'ha loh nu.

⁵ Ya cagalda'tsi ndxi'hw chi xohra ñudi'hi ra' ba guhn la'h ba, ⁶ chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—Ayi na'pahn ohro ni plahta, per nin na'pahn zuni'hiñin yi'h; pur lah Jesucristu nin ze' guihdxyi Nazaret, jgwazu'nchii, tin guzah!

⁷ Ya chi'chi cun naa derehchu Pehdru gutesa ba la'h ndxi'hw nin rahca ñaa' Ñi'h chi, ya lwehgu biaca ñaa' ba, ⁸ ya loh tuhbidxi'h nin bwi'hnn ba pur bire'nchiehsa ba, lwehgu guzah ba, ya guyuu'tenee ba Pehdru cun Jwahn la'n guido' roo' chi. Ya loh zeezah ba rre'nchiehsa ba nee neezaa cañi' ba xa chuhla nin naa xquelrnabwa' Dxiohs. ⁹ Ya garaa ra' bwiinn nin rii la'n guido' bwa'ha ra' ba rzah ndxi'hw chi nee cañi' za ba pur chuhla nin naa Dxiohs, ¹⁰ ya bwiinn ra' nin rii la'n guido' badxyigaa'loh ra' ba nee neezaa bidxyihbi ra' ba

pur nin guhca hohrchi, laasii nu'nbwa' ra' ba la'h
ba nin rzohba rwaa' guido'roo' rbwe'he guhn.

Baluu'yi Pehdru xchi'dxyi Dxiohs la'n guido' roo'

¹¹ Ya ayi rusaa'n ndxi'hw nin biaca ñaa' ñi'h
la'h Pehdru cun Jwahn, ni'chin garaa ra' bwi-
inn gwabiiga-gallu'hn ra' ba hasta zuunee Pehdru
cun Jwahn la'h ndxi'hw nin biaca ñaa' ñi'h, ya
badxyigaa' duxa ra' bwiinn pur nin bwa'ha ra' ba
biaca ñaa' bwiinn chi. Guhca dee' rwaa' curdohra
xteenn Salomohn. ¹² Ya chin bwa'ha Pehdru
ni'chi, chi'chi rahbi ba loh ra' bwiinn:

—Bwiinn Israel ra', ¿xixnaa radxyigaa'tii' tu loh
nu zigazi la'h nu bachidi'hnn nu para bazah bwi-
inn rii' pur xquelrnabwa' nu, o pur taantu nin
nadzii'hi nu Dxiohs? ¹³ Xchiohs nu'h nin naa
Xchiohs guehtu Abrahn, guehtu Isaac, neezaa
guehtu Jacobo; la'h gahca Dxiohs rii' badi'hi
guelrnabwa' roo' la'h Llii'n Ñi'h nin laa Jesuhs.
Xlawaa'ha ñuhnn cweenta tu la'h Ñi'h, la'hlaa
mahziru gunaaba tu gudxiinn Pilahtu Ñi'h loh
Pilahtu. Chin guclaa'dzi ba ñulda'h ba la'h Ñi'h,
¹⁴ la'h gahca tu ayi guclaa'dzi tu ñila'h Ñi'h cun
guñi' tu ayi nu'nbwa' tu Llii'n saantu Dxiohs
nin ruhnn ganaalla dzi'n za'ca. Mejor gunaaba
tu gula'h Barrabahs, ndxi'hw nin gudxiinn bwi-
inn, ¹⁵ ya mahzi gudxiinn tu Bwiinn nin rni'hi
guelnabahan, per lwehgu gahca bacwa'hn Dxiohs
la'h Ñi'h loh ra' bwiinguuchi, ni'chin la'h nu
naann nu la'Ñi'h nabahan. ¹⁶ Nin bwi'hnn para
biuu'rihn ñaa' bwiinn rii' nin nu'nbwa' tu, naan

pur xquelrnabwa' Jesucristu ni'chin la'ña'a' ba bi-aca laasii gwachiisto' ba dxyi'dxyi nin bachiñi' nu loh ba, ziga riiywa'haloh tu ba.

¹⁷ Rahbiza Pehdru:

—Bwiitsi ra', la'n naannlaa ayi guhcabwa' tu nin bwi'hnn tu, cun bwiinn ra' nin dzi'baloh ru loh tu, ni'chin gudxiinn tu Jesuhs, ¹⁸ per nah-paa guhca zi'chi laasii zi'chi caa loh xchiitsi Dxiohs nin baca'h garaa ra' guehtu daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs desde cadxyih roo'. Nah-paa guti'dxiloh Xcixtu Dxiohs trabahjw duxa, tin guzohba dxyi'dxyi nin bwi'hnn Dxiohs lligaaba gaca. ¹⁹ Ni'chin nnah gulgacu'dzi sto' tu nee gulgabia'garii nez loh Dxiohs, nee tin gusia'pitii Ñi'h xtuhlda tu, ²⁰ nee tin cu'nehza za Dxiohs tuhbi lligaaba nasaa para la'n yihca tu, laasii zixe'hla Dxiohs Jesucristu nin bazuh Ñi'h desde cadxyihroo' tin guinabwa' Ñi'h la'h tu. ²¹ Per nnah ya nuu Jesucristu llaa'ndxibaa', hasta gadzihn dxyih nin gusacuubi Dxiohs garaatii' ra' cohsa ziga bia'han dxyi'dxyinee Ñi'h la'h ra' guehtu daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs desde cadxyih roo'. ²² Laasii squii' guñi' guehtu Moisehs loh ra' guehtaguhla xtatita roo ra' nu'h, rahbi ba:

Xtaada Dxiohs nu'h zixe'hla Ñi'h tuhbi ndxi'hw ziga na'h nin cwii Ñi'h loh lasaa' tu.

Ziñi' ba xchi'dxyi Dxiohs.

Gulgazo'badxiahga garaatii' dxyi'dxyi nin guñi' ba loh tu.

²³ Laasii garaa ra' nin ayi guzo'badxiahga xchi'dxyi ba ziñihchilohtii' ra' ba para tu'pazi.

24 Rahbiza Pehdru:

—Rza'lohon desde guehtu Samwehl, cun garaatii' ndxi'hw nin zeena'hla la'hba ziga guñi' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, guñi' ra' ba xcweenta ra' cohsa nin cayahca ra' la'n dxyih ra' rii'. 25 La'htu naa tu llahga ra' ndxi'hw ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, nee naa za tu llahga ra' ba laasii zi'chi bia'hannee dxyi'dxyi Dxiohs la'h ra' xtatita roo ra' nu'h chin rahbi Ñi'h loh guehtu xtatita Abrahn nu'h: “Pur tuhbi llahga lu'h nin dxie'dxiahlda dxi'h zacataa'yi garaa ra' bwiinn guidxyiyuh, laasii zuta'h ba la'h ra' bwiinn loh duhlda.” 26 Nee baxe'hla Dxiohs la'h Jesucristu mweergaloh loh tu, nee tin bwi'hnntaa'yi Ñi'h la'h tu, nee tin ayiru chezah tu xneziuh dxaaba tu.

4

Baluu'yi Pehdru cun Jwahn xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' guxchiisi

1 Gaduhbi nin cañi' gahca ra' ba loh ra' bwiinn ra' chi, badzihn ra' bixohza xteenn Israel cun ninlu'h rnabwa' la'h ra' guixa'ga xteenn guido' roo' cun nuhn bwiinn guido' nin laa Saduseu. 2 Rdxyi'chi duxa ra' ba laasii cagaluu'yi Pehdru cun Jwahn zabahan bwiinn loh guelguhchi pur nin babahn Jesuhs. 3 Ni'chin guna'zu ra' guxchiisi la'h ra' ba, per ziga gudxyihlan, nee ziga la'jusahdu bie'wlaza hohrchi, ni'chin bie'w ra' ba. La'n lahtsi dxi'ba ri'chi basarah ra' ba gue'la. 4 Ya loh bwiinn ziahan roo ra' ninlu'h bihn xchi'dxyi ra' ba gwachiisto' ra' bwiinn chi xchi'dxyi Dxiohs. Guhca ra' ba ziga ga'yu mihi ndxi'hw.

⁵ Ya seguihdu chin barah gue'la, badxa'galasaa' garaa ra' bwiinnguuhla cun nee ra' nin rnabwa' ra' nez loh guiidxyi Jerusalehn, cun bwiinn ra' nin ruluu'yi lehyi, ⁶ neezaa Anahs nin rnabwa' la'h garaa ra' bixohza, neezaa Caifahs, Jwahn, Alejandru, nee neezaa garaa nin naa lasaa' ra' bixohza roo' ra' nin rnabwa' rii ra' ni'chi. ⁷ Chi'chi gunabwa' ra' ba bie' Pehdru cun Jwahn gurih galaayi ra' ba tin gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Pehdru cun Jwahn squii':

—¿Chyu xquelrnabwa' nahpaa tu? ¿Chyu laa baze'ta tu tin basiaca tu ndxi'hw rii'?

⁸ Per Pehdru, ziga ya gadxah lasto' ba Spíritu Saantu xteenn Dxiohs, ni'chin rahbi ba loh ra' ba:

—Daada guxchiisi ra', cun bwiinn guhla ra' xteenn bwiinn Israel, ⁹ la'h tu rnabadxyi'dxyi tu xa mohda bidxiacanee nu la'h ndxi'hw rii' o xa pur biaca ba, ¹⁰ yaque la'h tu rnabadxyi'dxyi tu ni'chin nnah gachiñi' xnehza nu loh tu nee neezaa loh garaa ra' bwiinn guiidxyi Israel, Jesucristu nin baca'h tu loh cruhzi, la'Dxiohs bacwa'hn la'h Ñi'h loh guelguhchi ya pur lah Ñi'h basiaca nu la'h bwiinn nin zuu nez loh tu rii' naza'ca nnah, ¹¹ ya la'htu ayi gwachiisto' tu xch'dxyi Jesucristu. La'hÑi'h naa ziga tuhbi dxiah nin lu'h rbwe'caa tu chin ruhnncha'yi tu tuhbi yuu', per Dxiohs la'Ñi'h bwi'hnn naa Jesucristu ziga dxiah ninlu'h mahziru naza'ca nin guyuu' xchihn xteenn yuu'. ¹² Ayi xa ta'h bwiinn loh duhlda xcweenta zuu zi bwiinn, laasii ayi stuhbi lah bwiinn loh guidxyiyuh rii' ziga nin ca'ha Jesucristu nin gula'loh la'h ra' bwiinn guidxyiyuh tin para gaca ta'h nu'h loh duhlda.

¹³ Chin bihn ra' ba dxyi'dxyi nin guñi' Pehdru, badxyigaa'loh ra' ba laasii ayi bidxyihbi Pehdru cun Jwahn, nee ayiza batuhyi loh ra' ba guñi' ra' ba dxyi'dxyi ra' chi. Chi'chi rahbi loh lasaa' ra' bixohza nin lasahcaru:

—Per na'nncabwa' ayi gwah ra' ba scwehyi, bwiinnzi ra' ba.

Chi'chi guhcabwa' ra' ba guzahnee Pehdru cun Jwahn la'h Jesucristu, ¹⁴ ya ni'chin ayi xi guñi'tii' ra' ru ba laasii bwa'haloh ra' ba la'bwiinn nin zunee Pehdru cun Jwahn biaca ñaa' ñi'h. ¹⁵ Chi'chi gunabwa' ra' bixohza biria'h ra' Pehdru cun Jwahn cun nin biaaca ñaa' ñi'h chi tuhbi lahdu nez dihtsi yuu' tin bwii'yidxyi'dxyi ra' bixohza la'hsi ra' ba. ¹⁶ Chi'chi rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Xa ni'ca gachidi'hndee nu'h ndxi'hw ra' ca? Garaa ra' bwiinn Jerusalehn naann xcweenta dzi'n roo duxa nin bwi'hnn ra' ba. Aadxi nuu gazia'tii nu xtsi'n ra' ba, ¹⁷ per tin ayi guidi'chii xchi'dxyi Jesucristu caallaa stuhbi gui-hdxyi, mejor gachidi'tsi nu loh gadxiohna ra' ba ayiru cheezah guiñi' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu loh cuun chi'h zi bwiinn ra'.

¹⁸ Chi'chi gudihdxyi ra' bixohza chi la'h Pehdru cun Jwahn tin guñi' ba, rahbi ra' ba:

—Ayi cheezah ru tu guluu'yi tu xchi'dxyi Jesucristu, nee ayiru za guze'ta tu lah Ñi'h.

¹⁹ Chi'chi guñi' Pehdru cun Jwahn, rahbi ra' ba loh ra' bixohza chi:

—Gulguiñi' loh nu chy xchi'dxyi mahzi gaca'dxiahga nu; ¿ta xchi'dxyi tu, o xchi'dxyi Dxiohs?, ²⁰ tin la'hnu ayi chy gucwe'za guiñi' nin bidia'ha nu cun nin bihn dxiahga nu.

21 Ya bwa'ha si bixohza ra' chi ayi bidxeela ra' ba xa ñuhnnee ru ra' ba la'h Pehdru cun Jwahn, chi'chi guñi'chihpa ra' ba ayiru cheezah guluu'yi ra' Jwahn cun Pehdru xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn, chi'chi bata'h ra' bixohza chi la'h ra' ba laasii cañi' ra' bwiinn bwi'hnn ra' ba tuhbi dzi'n za'ca. Ziahan ra' bwiinn cañi' chuhla naa Dxiohs laasii pur nin guhca ri'chi. 22 Ya ndxi'hw nin biaca pur xquel milahgru Dxiohs nuu ba chywa'h yihza.

Gudihdxyi-gunaaba ra' xpwiinn Jesucristu gacanee Ñi'h la'h ra' ba

23 Yaque gula'h Pehdru cun Jwahn cun neezaa bwiinn nin biaca ñaa' ñi'h, gwaguaia'ha ra' ba cuun lasaa' ra' ba nin naa xpwiinn Jesucristu, ri'chi bwii'yidxyi'dxyi ra' ba garaa nin guñi' ra' guxchiisi xteenn ra' bixohza cun nin naa ra' bwiinn guhla loh ra' ba. 24 Chin bihn ra' xpwiinn Jesucristu dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi tuhsi junta cun tuhsi lligaaba bwi'hnn ra' ba tin gudihdxyi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs, rahbi ra' ba:

—Xtaada Dxiohs nu nin bwi'hnncha'yi llaa'ndxibaa' cun guidxyiyuh, cun ñi'hsado' nee cun nin rii nabahan loh ra'n, 25 Yu'bilu'h bwi'hnn lu'h bazo'badxiahga guehtu Davihd xchi'dxyi Spíritu Saantu ni'chin nin baca'h ba xchi'dxyi lu'h rii':

¿Xinaa riuu' duxa ra' bwiinn guidxyiyuh guelrzaa' xcweenta nin ayi naa siguhra guunn ra' ba gahn guunn ra' ba?

26 Nee badxa'galasaa' ra' rrehyi ra' loh guidxyiyuh cun guxchiisi xteenn ra' guihdxyi tin guzia'tee ra' ba xtsi'n Lu'h tin ayiru za dxihn ra' ba xchi'dxyi Jesucristu.

27 'La'dxyi'dxyi rii' guzohba, laasii loh guhdxyi rii' la'h Herodes cun Ponciu Pilahtu cun neezaa bwiinn Israel cun bwiinn ziitu nin ayi naa bwiinn Israel la'h ra' ba badxa'galasaa' rii', tin bidxyi'chinee ra' ba Llii'n lu'h nin naa Crixtu nin guxe'hla lu'h. 28 Ni'chin nnah babwi'hnn ra' ba dzi'ndxaaba ziga nin galoh guñi' lu'h gaca. 29 Yannah, bwa'ha Daada Dxiohs cuun ra' cohsadxaaba nin cañi' ra' ba gusa'cazii ra' ba la'h nu, per bwi'hnn cumpahñu la'h nu, tin gacanadxipalaa'dzi nu tin ayi guidxyihbi nu gachiñi' nu xchi'dxyi lu'h. 30 Da'nee xquel rnabwa' lu'h la'h nu tin gasiaca nu bwiinn ra' tin guidi'hnn za'ca nu dzi'n roo ra', milahgru ra' cun xquelrnabwa' Llii'n saantu lu'h nin laa Jesucristu.

31 Chin guluhlla gunaaba ra' ba gacanee Dxiohs la'h ra' ba, guzo'baloh cañi'bi ra' yuu' hasta rii ra' ba, cayahca ziga tuhbi lluh. Chi'chi badzihn Spíritu Saantu xteenn Dxiohs tin guyuu'chihpa ru Ñi'h lasto' ra' ba tin ayiru bidxyihbi ra' ba guñi' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

Gudxi'zi ra' ba xixteenn ra' ba loh lasaa' ra' ba

32 Garaa ra' nin lu'h gwachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, tuhsi lligaaba bwi'hnn ra' ba. Ayiru nin tuhbi ra' ba nin ñuhnn ñinabwa' xixteenn ra' ñi'h. Mas bacha'ga lasaa' ra' ba xixteenn ra' ba ya nin xchi'hnn si ra' ba xca'ha ra' ba. 33 Guhcane Dxiohs la'h ra' pooxtla tin baluu'yi ra' ba guchiipa'hcaa babahn Jesucristu loh guelguhchi nee neezaa cayahcane duxa Dxiohs la'h garaa ra' xpwiinn Ñi'h. 34 Nin tuhbi ra' ba ayi bia'dxyi xixteenn ra' ñi'h laasii nin

gohpaa loh yuh batoo' ra' ban, chi'chi gwanee ra' ba mweeyi, ³⁵ tin badi'hi ra' ba mweeyi chi la'h ra' pooxtla, ya pooxtla ra' gudxi'zi mweeyi chi loh garaa ra' nin lu'h xchi'hnnan.

³⁶ Ya gyyuu' tuhbi ndxi'hw nin laa Joseh, lahdxyi ba naa Chipre, nin rii loh ñihsado'. Naa ba lasaa' ra' xjwamiyi Levita, ya pooxtla ra' gule'helah la'h ba Bernabeh nin zee loh xchi'dxyi ra' ba bwiinn nin rbahchidxyiisto' lasaa' ra'ñi'h.

³⁷ Ya la'h Bernabeh batoo' ba tuhbi taa'ha loh xuh ba, chi'chi badi'hi ba mweeyi nin guca'ha ba la'h ra' pooxtla.

5

Ananías cun che'hla ba gyyuu' xtuhlda ra' ba

¹ Per neezaa gyyuu' tuhbi ndxi'hw nin laa Ananías. Che'hla ba biria'lah Safihra, ya batoo' ra' ba tuhbi taa'ha loh yuh. ² Ananías rii' bia'hanee ba nuhn mweeyi, ya snuhnan badi'hi ba la'h ra' pooxtla laasii xigaaba garoopa ra' ba guhca ni'chi, ya lwehgu guhcabwa' pooxtla garolda si mweeyi yuh chi ni'chi, ³ chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—Ananías, ¿xi naa bazo'badxiahga lu'h xchi'dxyi Satanahs nin rnabwa' loh ra' bwiinnndaaba? Ayi Dxiohs si dxi'h guclaa'dzi lu'h gusagui'hi lu'h sino que nee Spíritu Saantu xteenn Dxiohs, laasii bia'hannee lu'h garolda mweeyi nin batoo' lu'h loh yuh. ⁴ Chin gue'du cayuhnn lu'h lligaaba gutoo' lu'h yuh chi ¿tayi xteenn dxi'h lu'hn?, neezaa chin guca'ha lu'h mweeyi nin gudoo' loh yuh chi, ¿tayi xteenn dxi'h lu'hn? ¿Xi naa chi'h bwi'hnn lu'h lligaaba la'n

lasto' lu'h guñi' lu'h dxyi'dxyi xihn chi loh Dxiohs ayi loh dxi'h tuhbi ndxi'hw?

⁵ Chin guya'loh bihn Ananías dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pehdru, biaaba ba loh yuh guhchi ba. Ya garaa bwiinn nin bihn dxyi'dxyi ra' chi bidxyihbi duxa ra' ba. ⁶ Lwehgu gwabiiga nuhn bi'nxtuhbi batu'bi ra' bi la'h Ananías lahdxi, chi'chi bagaca'tsi ra' bi la'h Ananías.

⁷ Pwehda guhca la chohnna hohra guhchi Ananías chin badzihn che'hla ba nin laa Safihra, nin ayi gaann ba xi guzahca che'hla ba. ⁸ Chi'chi rahbi Pehdru loh Safihra:

—Guñi', ¿ta batoo' tu xuh tu ziga prehsiu nin gunah tu gurihin?

—Uhn, ziga prehsiu nin gurihin batoo' nun —rahbi Safihra loh Pehdru.

⁹ Chi'chi rahbi Pehdru loh Safihra:

—¿Xi naa bwi'hnn tu lligaaba ñusagui'hi tu Spíritu Saantu xteenn Dxiohs? Rwa' lee' la'h ra' nin bagaca'tsi la'h che'hla lu'h zie' ra'. Nnah neezaa yi'h chegaca'tsi ra' bi.

¹⁰ Lwehgu biaaba Safihra loh yuh guhchi za ba. Ya chin badzihn ra' bi'nxtuhbi ra' chi stuhbi bwa'ha ra' bi guhchi Safihra, chi'chi lwehgu gahca bagaca'tsi ra' bi la'h ba cwee' hasta biga'tsi che'hla ba. ¹¹ Ya garaa xpwiinn Jesucristu bidxyihbi duxa ra' ba, cun neezaa bwiinn ra' nin lu'h bihn cohsa ra' rii' bidxyihbi za ra' ba.

Bwi'hnn ra' pooxtla ziahan ra' dzi'n roo' cun milahgru ra'

¹² Ziahan ra' dzi'n roo' cun milahgru ra' bwi'hnn ra' pooxtla nezloh ra' bwiinn guihdxyi. Ya

badxa'galasaa' ra' xpwiinn Jesucristu la'n cur-dohra xteenn Salomohn, per tuhsi naa xigaaba ra' ba. ¹³ Guyuu' ziahan bwiinn nin adxi bacha'ga loh ra' xpwiinn Jesucristu laasii bidxyihbi ra' ba gucha'ga ra' ba la'h ra' ba. Ya bwiinn guiidxyi ra' chi guñi' za'ca duxa ra' ba la'h xpwiinn Jesucristu. ¹⁴ Nee la'n dxyih gahca ra' chi gudahla duxa ra' bwiinn nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, ndxi'hw gunna'h. ¹⁵ Ya hasta gule'he ra' ba bwiinn nin rahcallu'hu ra' loh neziuh, tin chin tiidxi Pehdru gahxu hasta na' ra' bwiinn nin rahcallu'hu chi mas xpacaala Pehdru tiidxi yihca ra' ba, tin dxiaca ra' ba. ¹⁶ Ziahan bwiinn ra' nin ze' stuhbi guiidxyi badzihn ra' ba guiidxyi Jerusalehn, ze'nee ra' ba bwiinn ra' nin cayahcallu'hu cun bwiinn ra' nin nuu bwiinndxaaba la'n lasto' ñi'h, ya cun xquelrnabwa' Jesucristu basiacara' pooxtla la'h ra' bwiinn nin rahcallu'hu babwe'heza ra' ba bwiinndxaaba la'n lasto' ra' bwiinn ra' chi.

Bati'dxiloh ra' pooxtla trabahjw

¹⁷ Chi'chi bidxyi'chi bixohza nin rnabwa' cun lasaa' ba nin laa Saduseu ra', laasii cayantsii'hi bwiinn guiidxyi la'h pooxtla ra' chi pur nin cagasiaca ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu. ¹⁸ Ni'chin guna'zu ra' ba pooxtla ra' tin basie'w ra' ba la'h ra' ba la'n lahtsi dxi'ba, ¹⁹ per gue'la chi gahca gwah tuhbi aanjla Dxiohs rwaa' lahtsi dxi'ba chi tin babwe'he ba la'h ra' pooxtla la'n lahtsi dxi'ba chi, chi'chi rahbi aanjla chi loh ra' ba:

20 —Gulcheh guido' roo' tin ri'chi gulguiñi' loh ra' bwiinn xa gaca guibahannee ra' ba Dxiohs par tu'pazi.

21 Chin bihn ra' ba xchi'dxyi aanjla chi, chin barah gue'la rsiiyido' guyuu'nehza ra' ba zee ra' ba la'n guido' roo' tin ri'chi baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn. Ya bixohza ninlu'h rnabwa' cun bwiinn guhla ra' badxa'ga lasaa' ra' ba cun guxchiisi xteenn guido', neezaa garaa ra' guxchiisi xteenn ra' bwiinn Israel. Chi'chi gunabwa' ra' ba zeeca'ha ra' guixa'ga la'h ra' pooxtla ninlu'h ñie'w la'n lahtsi dxi'ba. 22 Chin badzihn ra' guixa'ga rwaa' lahtsi dxi'ba, bwa'ha ra' ba la'n lahtsi dxi'ba chi, ayila chyu nuu la'n lahtsi dxi'ba chi, chi'chi gubia'garii ra' ba baganee ra' ba dxyi'dxyi loh ra' guxchiisi nin rnabwa', rahbi ra' ba:

23 —Chin badzihn nu rwaa' lahtsi dxi'ba la'n ñe'wdzi'tsi gahca neezaa suldahdu ra' nin riiyah-paa rwaa' lahtsi dxi'ba chi la'h ra' ba rii gahca ra'za, chi'chi baxaala nu rwaa' chi per ayi chyu nuula la'n chi.

24 Chin bihn bixohza nin rnabwa' cun capitahn nin lu'h rnabwa' la'h ra' guixa'ga xteenn guido' roo', neezaa ra' bixohza, bwi'hnn chiohpa sto' ra' ba, rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Xi ni'ca guhca? ¿Xa ni'ca gaca nnah? —rahbi ra' ba.

25 Chi'chi badzihn tuhbi ndxi'hw, rahbi ba loh ra' ba:

—Ndx'i'hw ra' nin basie'w tu la'n lahtsi dxi'ba, la'ra'ba rii la'n guido' roo', cagaluu'yi ra' ba bwiinn —rahbi ndxi'hw chi.

²⁶ Chi'chi zeenee capitahn nin rnabwa' la'h ra' guixa'ga xteenn guido' roo' tin bagalli'hi ra' ba pooxtla ra' chi, per ayi basa'cazii ra' ba pooxtla ra' chi laasii rdxiyihbi ra' ba ñuca'h ra' bwiinn dxiah yihca ra' ba. ²⁷ Chin badzihnnnee ra' ba pooxtla ra' chi, guhdzi ra' ba cwiih ra' ba nezloh ra' guxchiisi xteenn Israel, chi'chi guñi' bixohza nin rnabwa', ²⁸ rahbi ba loh ra' pooxtla:

—¿Tayi ba banabwa'dxi'h nu la'htu tin ayiru guñi' tu xchi'dxyi Jesucristu? ¿Xixnaa chi'h nnah zeezahtii' tu cagaluu'yi tun la'h ra' bwiinn guihdxyi Jerusalehn laasii la'htu xclaa'dzi tu guca'chiah tu la'hnu bachidxiinn nu Jesucristu?

²⁹ Chi'chi rahbi Pehdru cun pooxtla ra' loh ra' ba:

—Nnah nahpaa gazo'badxiahga nu xchi'dxyi Dxiohs xlawaa'ha gazo'badxiahga nu xchi'dxyi ra' tu. ³⁰ La'htu gudxiinn tu Jesucristu laasii baca'h tu Ñi'h loh cruhzi. Ya Xchiohs xtatita roo nu'h bata'h la'h Ñi'h loh ra' bwiinnguuchi. ³¹ Nnah la'h Ñi'h bazuh xlahdu derehchu Xtaada Dxiohs Ñi'h nin rnabwa' llaa'ndxibaa' tin guca'ha Ñi'h guel-rnabwa' laasii guinabwa'za Ñi'h nee cun neezaa xclaa'dzi Ñi'h guibia'caa xtuhlda garaa ra' bwiinn Israel cun xclaa'dziza Ñi'h gusagu'dzi lasto' ra' ba. ³² Bidia'haloh nu xi bwi'hnn Dxiohs, ni'chin zeezah cagaluu'yi nu xchi'dxyi Jesucristu, nee Spíritu Saantu xteenn Dxiohs cagaluu'yi la'hnu guchiipa'caa xcweenta dxyi'dxyi ra' nin raluu'yi nu cun neezaa cohsa nin bidia'haloh nu, nee bwiinn nin gaguu'dzisto' ra'ñi'h zudi'hi Dxiohs Spíritu Saantu la'h ra' garaa bwiinn nin guzo'badxiahga

xchi'dxyi Ñi'h.

³³ Chin bihn ra' guxchiisi dxyi'dxyi ra' chi, bidxyi'chi duxa ra' ba laasii badi'hi ra' ba cweenta duhlda roo nahpaa ra' ba, ya xclaa'dzi ra' ba ñidxiinn ra' ba pooxtla ra'. ³⁴ Chi'chi gwasu'nchii tuhbi ndxi'hw nin laa Gamaliel nin lu'h naa tuhbi fariseu nin ruluu'yi lehyi xteenn Moisehs, ya ziahan bwiinn ruca'dxiahga xchi'dxyi ba. Chi'chi gunabwa' Gamaliel baria'h ra' pooxtla la'n yuu' chi tuhbi carrih. ³⁵ Chi'chi rahbi Gamaliel loh ra' bixohza cun bwiinn ra' nin rii ri'chi:

—Yu'bitu bwiinn Israel ra', gulgui'hnn za'ca lli-gaaba xa ni'ca xclaa'dzi tu guunnee tu ndxi'hw ra' rii'. ³⁶ Gulgaza'sto' tu nagahdxi gaca xchih guyuu' tuhbi ndxi'hw nin laa Teudas, rahbi ba rnabwa' duxa ba, gwana'hla za tahap gaywa'h bwiinn la'hba, nee guhchi si ba nezii nee zi'chi bidi'chii garaa ra' xpwiinn ba ya ayiru xi bwi'hnn ra' xpwiinn ba. ³⁷ Ya la'n yihza nin guyuu' seensu, biria'hza Judas nin ze' Galilea. Ya ziahan za bwiinn nin gwana'hla la'hba, nee guhchiza ba ya zi'chi gahca nezii nee zi'chi za bidi'chi za xpwiinn ba. ³⁸ Nnah rñi'n gulguiria'hcaa, gulgasaa'n ndxi'hw ra' rii', laasii sidelaa xcweenta si ra' ba rñi' ra' ba zahca ñichilohon, ³⁹ per sidelaa xtsi'n Dxiohsan cayuhnn ra' ba, adxi guunn tu gahn gucwe'za tu xtsi'n Dxiohs ni'chin rñi'n gulgui'hnn lligaaba tin ayi guidxi'hyi nu'h xa guidxyihldxinee nu'h yu'bi Dxiohs nin rnabwa' llaa'ndxibaa'.

⁴⁰ Ya garaa ra' ba gwasaa ra' ba dxyi'dxyi ra' nin guñi' Gamaliel, ni'chin mejor gudihdxyi si ra' ba la'h ra' pooxtla gunaaba ra' ba guca'yahga ra' pooxtla neezaa gunabwa' ra' ba ayiru cheezah

guiñi' ra' pooxtla xchi'dxyi Jesucristu, chi'chi bata'h ra' ba la'h ra' pooxtla. ⁴¹ Ya seguihdu gula'h ra' ba loh ra' guxchiisi neezaa riahxi duxa ra' ba laasii bwi'hnn lasahca Dxiohs la'h ra' ba pur nin bati'dxiloh ra' ba trabahjw xcweenta Jesucristu. ⁴² Ya guillii-guillii xchi'dxyi chi'hsi Jesucristu baluu'yi ra' ba la'n guido' roo' neezaa rwa' yihdzi ra' bwiinn bagaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs cun rahbiza ra' ba loh ra' bwiinn:

—Jesuhs naa Crixtu nin cabweeza tu.

6

Gulii ra' ba ndxi'hw ra' nin gudi'hi guehta gahw ra' xpwiinn Jesucristu

¹ La'n dxyih chi gahca, ziahan roo duxa la naa ra' xpwiinn Jesucristu. Ya bwiinn ra' nin rñi' dxyi'dxyi griehgu cadxyi'chi ra' ba laasii mahzi xca'ha ra' ru viuhda ra' nin rñi' dxyi'dxyi hebreu xi gahw ra' ba chin rga'zin, ya la'h ra' ba ayi rca'ha za'ca ra' ba xi gahw ra' ba chin rga'zin garaa dxyih.

² Chi'chi guca'ha gadzi'h bichiohpa ra' pooxtla batiaa'ha ra' ba garaa xpwiinn Jesucristu, ya chi'chi rahbi ra' pooxtla loh ra' xpwiinn Jesucristu:

—Ayi naa xnehza gasaa'n nu guel ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs laasii ayi xchiempa nu chi'zi nu xi gahw ra' bwiinn loh mweella. ³ Ni'chin nnah nahpaa cwii tu loh lasaa' tu gahdzi ndxi'hw nin lu'h naann tu naa bwiinn za'ca nin nuu Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' ra' ñi'h ya ndxi'hw ra' chi chi'zi xi gahw ra' bwiinn. ⁴ Ya

la'hnu choozah nu cwidxi-guinaaba nu loh Dxiohs, nee choozah nu galuu'yi nu xchi'dxyi Ñi'h la'h ra' bwiinn.

⁵ Ya garaatii' bwiinn ra' chi biuu'sto' ra' ba dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi gulii ra' ba tuhbi ndxi'hw nin laa Esteban ndxi'hw rii' riachii duxa sto' ba xchi'dxyi Dxiohs nee nuu chihpa za Spíritu Saantu sto' ba. Neezaa Felipe, Prócoro, Nicanor, Timohn, Parmenahs, cun neezaa Nicolahs. Ndxihw rii' bwiinn Antioquía ba nee naa za ba tuhbi proselite naa ba tuhbi bwiinn nin ayi naa bwiinn Israel per guzo'baloh bazo'badxiahga ba xlehyi guehtu Moisehs antes nin nagahdxi dxihn ba xchi'dxyi Jesucristu. ⁶ Ya lwehgu gwanee ra' xpwiinn Crixtu gagahdzi ndxi'hw ra' chi loh ra' pooxtla tin gudihdxyi-gunaaba ra' pooxtla loh Dxiohs xcweenta ndxi'hw ra' chi neezaa badzii'ba naa ra' ba yihca ra' ndxi'hw ra' chi ziga tuhbi sehn la'ra'ba guyu'tii loh xtsi'n ra' ba.

⁷ Bidi'chi duxa xchi'dxyi Dxiohs. Ziahan bwiinn guihdxyi Jerusalehn bazo'badxiahga xcweenta ziga rnabwa' xchi'dxyi Dxiohs cun neezaa ziahan bixohza.

Guna'zu ra' ba Esteban zenee ra' ba loh ra' bixohza nin rnabwa'

⁸ Gwachii duxa sto' Esteban xchi'dxyi Dxiohs, ni'chin badi'hi Spíritu Saantu jweersi roo' la'h ba cun lligaaba nasiin tin bwi'hnn ba dzi'n roo' ra', milahgru ra' nezloh ra' bwiinn. ⁹ Ya bwiinn guido' ra' nin laa libertidos cun bwiinn Cirene, bwiinn Alejandria, bwiinn Cilicia, nee neezaa bwiinn Asia guzo'baloh ra' ba cadxihldxinee dxyi'dxyi ra' ba la'h Esteban. ¹⁰ Ndxihw ra' rii' ayi guhca

ñusia'garii ra' ba dxyi'dxyi loh Esteban laasii cayahcanee Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'h ba.
 11 Chi'chi badi'hi ra' ba mweeyi la'h snuhn ra' ndxi'hw nin ayi naa xpwiinn Jesuhs tin bachi'hyi ra' ba la'h ra' ndxi'hw ra' chi guiñi' ba loh ra' bwiinn:

—Bihn dxiahga nu cañi'yah Esteban la'h guehtu Moisehs cun Dxiohs.

12 Squii' bachi'hyi ra' ndxi'hw ra' chi la'h gaduhbi guihdxyi bwiinn cun neezaa mwehsu nin ruluu'yi lehyi cun neezaa bwiinn guhla ra' tin guna'zu ra' ba Esteban. Ya chi'chi gwane ra' ba la'h ba loh ra' guxchiisi xteenn Israel.

13 Ya gudxi'hyi ra' ba spaaldae ndxi'hw nin guñi' dxyi'dxyi xihn, rahbi ra' ni'chi:

—Uhn, guchii rñi'yah Esteban lehyi xteenn guehtu Moisehs cun neezaa xquido' roo' saanta rii',

14 neezaa bihndxiahga nu guñi' Esteban: “Jesuhs nin ze' Nazaret gutsihyi guido' roo', zucha'hza ba lehyi nin lu'h bani'hi guehtu Moisehs la'hnu.”

15 Chi'chi bwa'ha ra' nin rnabwa' cun bwiinn ra' loh Esteban, bwa'ha ra' ba ruhnn loh ba ziga ruhnn loh tuhbi xaanjla Dxiohs.

7

Dxyi'dxyi nin baluu'yi Esteban la'h ra' bixohza

1 Chi'chi gunaaba dxyi'dxyi bixohza nin lu'h rnabwa', rahbi ba loh Esteban:

—¿Ta guchii zi'chi guñi' lu'h?

2 Chi'chi rahbi Esteban loh ra' ba:

—Gulgahca'dxiahga dxyi'dxyi nin guiñi'n loh tu daada, bwihtsi lasaa' ra'n; Xchiohs nu'h nin lasahca duxa nin rnabwa', baluu'yi la'h guehtu

xtatita Abrahn nu'h chin guyuu' ba lahdxyi ra' bwiinn Mesopotamia chin nagahdxi chuu ba la'n guihdxyi Harahn. ³ Chi'chi rahbi Dxiohs loh guehtu Abrahn: “Biria'h lahdxyi lu'h basaa'n garaa ra' lasaa' lu'h tin gwah hasta chi'h zi guluu'yi'hn yi'h.” ⁴ Chi'chi biria'h guehtu Abrahn lahdxyi bwiinn Caldea, tin gwah chuu ba loh guihdxyi Harahn. Ya chin guhchi xtaada ba, bie'ganee Dxiohs la'h guehtu Abrahn loh yuh hasta rii guihdxyi rii' hasta dxuu nu'h nnah —rahbi Esteban loh ra' ba—. ⁵ Ayi gunnah Dxiohs ñusaa'nlaa'dzi Ñi'h nin tahyi loh yuh hasta guzuh tuhbi ñaa' guehtu Abrahn tin lu'h rahbi Dxiohs yuh chi zudi'hi Ñi'hn la'h ra' lla'ga guehtu Abrahn. Nee la'h guehtu Abrahn ayi llii'n ba chieempa chi. ⁶ Rahbiza Dxiohs loh guehtu Abrahn: “Llii'n ra' lu'h lla'ga ra' lu'h zibwih ra' bi zigazi bwiinnziitu, lahdxyi bwiinn gaca ra' bi mooza, ri'chi zusa'cazii bwiinn la'h ra' bi zigachi'h tahpa gaywa'h yihza.” ⁷ Neezaa rahbi Dxiohs: “Zu'nnahn caxchihgu la'h ra' bwiinn nin gusa'cazii la'h ra' bi, per na'h gabwe'hehn lla'ga ra' lu'h ri'chi tin guzu'nllihbi ra' bi loon loh guihdxyi rii'” —rahbi Dxiohs.

Chi'chi rahbi Esteban loh garaa bwiinn nin rii ri'chi:

⁸ —Zi'chi bia'hannee dxyi'dxyi Dxiohs la'h guehtu Abrahn gunabwa' Dxiohs guchiuu'ga Abrahn la'h gahca ba hasta naa ba ndxi'hw tin chuu ba bwa', ni'chi naa tuhbi sehn xteenn dxyi'dxyi nin bia'hannee dxyii'dxyi Dxiohs la'h Abrahn. Ya seguihdu guyuu' tuhbi llii'n guehtu Abrahn nin biria'hlah guehtu Isaac, ya chin guyuu' bi xuhnnaa dxyih, guluu' za guehtu Abrahn la'h bi bwa'

ziga tuhbi sehnza. Zi'chi gahca za bwi'hnnee Isaac llii'n ba nin biria'hlah Jacob. Zi'chi gahca za bwi'hnnee guehtu Jacob la'h ra' llii'n ba nin guhca ra' xpwiinn guldoos bwiinn Israel —rahbi Esteban—. ⁹ Loh ra' llii'n Jacob nin guhca xpwiinn guldoos nu'h cadxyih roo', biria'h tuhbi bwihtsi ra' ba nin biria'hlah Joseh, ya guzahca llahn sto' ra' ba la'h Joseh tin batoo' ra' ba Joseh la'h tuhbi bwiinn nin gwane la'hbi guihtxyi Egiptu, per Dxiohs bwi'hnn cumpañu la'h Joseh. ¹⁰ Chin bati'dxiloh ba trabahjw duxa badi'hi Ñi'h guelnasiinn la'h ba, ya cun guelnasiinn nin badi'hi Dxiohs la'h Joseh biu'sto' rrehyi Faraohn guhca Joseh gobernadohr xteenn guihtxyi Egiptu, neezaa gunabwa' Joseh garaatii' xixteenn rrehyi chi. ¹¹ Ya badzihn tuhbi gubihn, garaa ra' la'n guihtxyi nin rnabwa' Egiptu, neezaa la'n guihtxyi ra' nin rnabwa' Canaan, ya guehtu xtaada guldoos ra' nu'h trabahjw duxa batii'dxi ra' ban loh guelrchia'han ayi guyuu'tii' xi ñahw ra' ba, ¹² per chin gudii'dxidxiahga guehtu Jacob nuu xi gahw ra' ba la'n guihtxyi Egiptu chi'chi guxe'hla ba llii'n ba tin gwaca'ha ra' bi xi gudahw ra' ba tuhbi bweelta hasta guihtxyi Egiptu. ¹³ Ya chin baroopa bweelta riah ra' bi, chi'chi rahbi Joseh loh ra' bi: “Bwi'tsihn la'h tu”, chi'chiyi guhcabwa'za Faraohn cuun nin naa ra' bwihtsi Joseh. ¹⁴ Chi'chi guxe'hla Joseh dxyi'dxyi tin gwah guehtu Jacob xtaada Joseh guihtxyi Egiptu, ya garaa ra' ba naa ziga setenta y cinco ra' ba. ¹⁵ Zi'chi guhca tin gwah guehtu Jacob guihtxyi Egiptu, ya ri'chi guhchi guehtu Jacobo cun guehtu xtaada guldoos ra' nu'h. ¹⁶ Ya seguihdu gwane

ra' ba xtsihta ra' ba loh yuh Siquehn tin baca'tsi ra' ban la'n ba' nin nuu loh yuh ra' hasta guzi' guehtu xpaah Abrahn nu'h, loh ra' llii'n Hamohr la'n guihtxyi Siquehn. ¹⁷ Ya chin badzihn gahxu dxyih, ziga bia'hannee dxyi'dxyi Dxiohs la'h guehtu xpaah Abrahn nu'h, chi'chi gudahla duxa ra' xpwiinn Israel la'n guihtxyi Egiptu. ¹⁸ Chi'chi gyyuu' tuhbi rrehyi Egiptu nin ayi biu'nbwa' la'h guehtu Joseh. ¹⁹ Rehyi chi basagui'hi ba la'h ra' guehtu xtaada guldoos' ra' nu'h neezaa trabahjw duxa batii'dxi rrehyi chi la'h ra' ba. Gunabwa' rrehyi chi basaa'n ra' ba guhchi ra' bweezun nin naa ndxi'hwun ra' tin ayi ñidahla ra' ndxi'hw guclaa'dzi rrehyi chi. ²⁰ La'n yihza ra' chi guulaa guehtu Moisehs, ya biuu' duxa sto' Dxiohs la'h ba laasii guhca ba tuhbi bado' chuhla ya chin guhca ba badoo' gyyuu'la'n ba chohnna bwe'hw rwa' yihdzi xtaada ba.

²¹ Rahbi za Esteban:

—Ya la'h ra' xcuzahn guehtu Moisehs ñadxeela loh ra' suldahdu Faraohn ni'chin mejor basaa'n ra' ba la'h xbadoo' ra' ba per lwehgu la'h gahca llii'ndxa'pa Faraohn bachioo' la'h guehtu Moisehs zigazi llii'n bi, ²² ya basi'dxi Moisehs garaa nin naann ra' bwiinn Egiptu, nee guhca ba tuhbi bwiinn nin guñi' dxyi'dxyi za'ca cun bwi'hnn za ba dzi'n za'ca. ²³ Chin gyyuu' guehtu Moisehs chywa'h yihza bwi'hnn ba lligaaba cuun ra' lasaa' ba nin naa ra' bwiinn Israel. ²⁴ Ya chin badzihn Moisehs hasta nuu ra' lasaa' ba bwa'ha ba cagasa'cazii tuhbi bwiinn Egiptu la'h tuhbi bwiinn lasaa' ba. Lwehgu gudxiinn ba bwiinn Egiptu chi. ²⁵ Bwi'hnn ba lligaaba pwe-

hda zahcabwa' lasaa' ba nin naa ra' bwiinn Is-
rael cayahcanee Dxiohs la'h Moisehs tin guta'h
ba la'h ra' lasaa' ba loh ra' bwiinn Egiptu per ayi
bwi'hnn cweenta ra' ba. ²⁶ Chin barah gue'la,
bwa'ha Moisehs riidxihldxi chiohpa bwiinn Is-
rael, chi'chi rahbi guehtu Moisehs loh ra' ba: “Bwi-
htsi tu, ¿xi naa riidxihldxi tu? Ayi ru childxi-
nee lasaa' ru tu”, rahbi guehtu Moisehs loh ra'
ba. ²⁷ Chi'chi gwabiiga tuhbi nin mahzi cayuhnn
ñalaa'dzi baca'naa la'h Moisehs, chi'chi rahbi ba
loh Moisehs: “¿Chyu bani'hi guelrnabwa' yi'h
tin dxie'ganabwa' lu'h la'hnu? ²⁸ ¿Ta rclaa'dzi
lu'h gadxiinn lu'h na'h ziga gudxiinn lu'h bwiinn
Egiptu nna'yi?” ²⁹ Chin bihn Moisehs dxyi'dxyi ra'
chi, ballu'n ba gwah ba hasta guiidxyi Madiahn
ri'chi guyuu' zi'ca ba, ri'chi gahca za bachinaa ba
guyuu' chiohpa lii'nga'n ba —rahbi Esteban loh
ra' nin riica'dxiahga dxyi'dxyi ra' rii'.

³⁰ Rahbi za Esteban:

—Chin gudii'dxi chywa'ha yihza, loh dahan de-
siertu gahxu cwee' dahan nin laa Sinaí, ri'chi
bwa'ha ba tuhbi bwehla la'n nuhn yaguihchi,
ya la'n bwehla chi baluu'yiloh tuhbi aanjla Dx-
iohs loh Moisehs, ³¹ ya badxyigaa' duxa loh
Moisehs chin bwa'ha ba cohsa roo' chi, chi'chi
gwabiiga Moisehs tin guclaa'dzi ba ñwa'haza'ca
ba la'n yaguihchii bwehla chi, chi'chi bihn ba
guñi' Dxiohs, rahbi Ñi'h loh Moisehs: ³² “Na'h
naan Xchiohs ra' guehtu xtaada guldoos' lu'h:
Xtaada Abrahn, Xchiohs Isaac, Xchiohs Jacob.” Ya
guza'loh bidxyihbi duxa Moisehs ya ayi gwabiiga
ba ñwa'ha ba loh bwehla nin cayahca la'n yagui-
hchi chi. ³³ Chi'chi rahbi Dxiohs loh Moisehs:

“Gule'he tahba lu'h tin loh yuh nin zuu lu'h yuh santun, ³⁴ tin Na'h caywa'haloon xa nuugasa'cazii ra' bwiinn Egiptu xpwiinn ra'n. Bihna'hn rñi' ra' ba, ni'chin bie'tahn llaa'ndxibaa' tin gulta'h ra'n ba. Gudaa' nnah tin guixe'hla'hn yi'h chee lu'h Egiptu.”

³⁵ Rahbiza Esteban:

—Nicala guñi'tohnta ra' bwiinn Israel loh Moisehs, rahbi ra' ba: “¿Chyu bani'hi guelrnabwa' yi'h tin dxie'ganabwa' lu'h la'hnu o guunn lu'h guelguxchisi la'h nu?” Nicala zi'chi guñi' ra' ba, per Dxiohs badi'hi guelrnabwa' la'h Moisehs pur aanjla nin baluu'yiloh la'n yaguichii bwehla chi, ³⁶ ya Moisehs babwe'he la'h ra' guehtu xtaada gul-doo' ra' nu'h Egiptu, neezaa bwi'hnn Moisehs milahgru ra' cun dzi'n roo' ra' loh nasiohn Egiptu cun rwaa' ñihsado' xña, neezaa loh dahan desiertu bwi'hnn ba milahgru ra' loh chwa'ha yihza yaque baria'h ra' ba Egiptu. ³⁷ La'h gahca guehtu Moisehs guñi' ba loh ra' bwiinn Israel: “Dxiohs zibwii Ñi'h tuhbi ndxi'hw loh ra' llahga tu tin gaca ba ziga na'h, nee ziñi'za ba xchi'dxyi Dxiohs ni'chin nahpaa guzo'badxiahga tu xchi'dxyi ba.” ³⁸ La'h gahca guehtu Moisehs guyuu' lahdaa ra' bwiinn loh dahan desiertu ya ri'chi gahca gucah ba dahan nin laa Sinaí tin guñi'nee ba aanjla nin guñi' loh ba loh dahan Sinaí chi, ya loh Moisehs guñi' Dxiohs dxyi'dxyi za'ca ra' rii' tin basia'hannee za ban la'h nu'h —rahbi Esteban loh ra' garaatii' nin riigaca'dxiahga xchi'dxyi ba.

³⁹ Rahbiza Esteban:

—Per guehtu xtaada gul-doo' ra' nu'h ayi bazo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi guehtu Moisehs

ya guclaa'dzi ra' ba ñibia'garii ra' ba lahdxyi bwiinn Egiptu, ⁴⁰ ni'chin nin rahbi ra' ba loh guehtu Aarohn chin guhcata'h guehtu Moisehs loh dahan Sinai: “Xcaa'dzi nu guunncha'yi lu'h xchiohsa ra' nu'h nin ñiidxiuu delaanta loh nu'h tin la'h Moisehs nin babwe'he la'h nu'h guidxyi Egiptu, ayi chyu gaann cuun ba.” ⁴¹ Ya seguihdu bwi'hnncha'yi ra' ba tuhbi bicerru gulaala ya gudxiinn ra' ba guidxa'h tin badi'hi ra' ba llarihn guidxa'h chi ziga guhn loh nin bwi'hnncha'yi ra' ba ni'chin biuu'lehgra sto' ra' ba. ⁴² Ya cun biria'caa Dxiohs loh ra' ba, basaa'n Dxiohs bazu'nllihbi ra' ba guunn ra' ba dxih lla'ndxibaa'. Squii' caa loh dxihtsi nin baca'h ra' guehtu daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs caadxyih:

La'htu bwiinn Israel, ¿ta gudxiinn tu guidxa'h tin loon bani'hi tu llarihn guidxa'h chi ziga guunn loh chwa'ha yihza nin guca'nzaa tu loh dahan desiertu? —rahbi Dxiohs—.

⁴³ Ganaalla cohsa radiitsi bwi'hnn tu guca'nzanee tu tuhbi yuh dxihdxi nin guyuu' xculaala tu nin gule'helah tu Moloc,

cun neezaa bazunllihbi tu tuhbi dxyih llaa'ndxibaa' nin gule'helahza tu Renfahn, cun garaa ra' snuhn xculaala tu nin bwi'hnncha'yi tu ni'chi ra' mahzi guunn tu.

Ni'chin nin zibwe'hehn la'h tu guixe'hla'hn la'h tu stuhbi lahdu lahdxyi ra' bwiinn Babilonia —rahbi Dxiohs.

Zi'chi guñi' Esteban loh ra' bixohza nin guna'zu la'h ba, nee rahbiza ba loh ra' ba:

⁴⁴ —Ya loh dahan desiertu gohpaa ra' xtaada guldoo' ra' nu'h tuhbi yuu' dxieenda dxihdxi nez

hasta guluu'cha'yi ra' ba tahblu dxiah ra' nin gucah xlehyi ra' ba. Ni'chin nin gunabwa' Dxiohs bwi'hnn Moisehs yuu' dxieenda dxihdxyi chi ziga foora nin baluu'yi Dxiohs la'h ba nahpaa bwi'hnn ba. ⁴⁵ Ya xtaada guldoo' ra' nu'h bia'hanee yihdzi Dxiohs nin gunabwa' Ñi'h bwi'hnn guehtu Moisehs ziga hereensi, ya bwiinn ra' nin bia'hanee Josueh chin badzihn ra' ba guihdxyi ra' nin babwe'heca'ha Dxiohs la'h ra' bwiinn nin ayi biga'ha bwi'hnn, ni'chin badi'hi Dxiohs guihdxyi ra' chi la'h Josueh cun ra' xpwiinn ba. Zi'chi guhca hasta dxyih nin gunabwa' guehtu Davihd. ⁴⁶ Ya guehtu Davihd bidxeela ba xa guhcanee Dxiohs la'h ba, ya guclaa'dzi ba ñuhnn ba xquido' Xchiohs guehtu Jacob, ⁴⁷ per Salomohnyi, llii'n guehtu Davihd bwi'hnncha'yi xquido'roo Dxiohs. ⁴⁸ Nicla ayi nuu Xtaada Dxiohs nu'h nin nuu llaa'ndxibaa' la'n guido' nin ruhnncha'yi bwiinn cun naa ra' ba. Squii' baca'h tuhbi guehtu daada nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, rahbi Dxiohs loh ba:

⁴⁹ Llaa'ndxibaa' naa yihdzihn, ya guidxyiyuh naa ziga hasta rzuh ñaa'hahn.

¿Xi clahsa chi'h yuu' nin rclaa'dzi tu guunn tu para na'h? —rahbi Dxiohs—,

o ¿cuunn hasta rclaa'dzi tu chuu'huhn?

⁵⁰ ¿Tayi cun naa'ha dxi'hn bwi'hinna'hn garaa ra' cohsa taantu dxibaa' cun guidxyiyuh?

⁵¹ Rahbiza Esteban:

—¡Per la'h tu dxi'bi bwiinnya'dxi tu! Ayi rihn tu ayi ria'zi tu xchi'dxyi Dxiohs, ñie'w dxiahga tu cun sto' tu ni'chin la'laga'h rdxihndxinee tu Spíritu Saantu Dxiohs, igwahla gahca naa tu cun guehtu xtaada guldoo' ra' tu. ⁵² ¿Chyu profeta ayi guñi'yah

ra' guehtu xtaada guldoo' ra' tu xchi'dxyi ñi'h nin badi'hi Dxiohs? Guyaa garaatii' guehtu profeha ra' chi, nee gudxiinn ra' za ba la'h ra' guehtu profeta ra' nin guñi' zi' Jesucristu Lli'n Dxiohs nin nuu dxibaa'. Nnah la'h Ñi'h bi', per la'h tu baca'h tu la'h Ñi'h loh cruhi chi'chi guhchi Ñi'h. ⁵³ La'h tu bia'hannee tu lehyi nin lu'h guñi' aanjla Dxiohs loh Moisehs, per la'h tu ayi bazo'badxiahga tu dxyi'dxyi ra' chi.

⁵⁴ Chin bihn ra' ba dxyi'dxyi nin cañi' Esteban pur nin ayi bazo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, bidxyi'chi duxa ra' ba hasta loh lahyi ra' ba badahwillahn taantu bidxyi'chi duxa ra' ba pur nin guñi' Esteban ayi bazo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Dxiohs. ⁵⁵ Per la'h Esteban nuu naba-handzi'tsi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' ba ni'chin chin bwa'ha Esteban llaa'ndxibaa', bwa'ha ba la'h Jesucristu zuu xlahdu derehchu Dxiohs, ⁵⁶ chi'chi rahbi Esteban loh ra' ba:

—Gulguia'ha na'h rwa'han llaa'ndxibaa' zohballaalan ya Lli'n Dxiohs nin naa ndxi'hw la'h Ñi'h zuu xlahdu derehchu Xtaada Dxiohs Ñi'h.

⁵⁷ Per la'h ra' ba cun basie'wdxiahga ra' ba ya cun gudidxaa'yo'ba duxa ra' ba, chi'chi ballu'n ra' ba billa'ta ra' ba yihca Esteban, ⁵⁸ ya seguihdu gwahnee ra' ba Esteban rwaa' guihtdxyi tin baca'hdxiah ra' ba yihca Esteban. Ya nin baca'dxiah ra' ba yihca Esteban, gule'he ra' ba xahba ra' ba bia'hannee tuhbi ndxi'hw nin laa Saulu. ⁵⁹ Ya tal nin riigaca'hdxiah ra' ba yihca Esteban, guñi' ba loh Jesucristu rahbi ba:

—Xchiohsa'hn nin laa Jesucristu baca'h Spíritu'hn.

60 Lwehgu bazu'nllihbi Esteban chi'chi guñi' ba jweersi roo':

—¡Daada, ayi guunn cweenta lu'h pur xtuhlda ra' bwiinn ra' rii'!

Ya chin guya'loh guñi' Esteban dxyi'dxyi ra' rii', lwehgu guhchi ba.

8

Saulu basa'cazii la'h ra' xpwiinn Jesucristu

¹ Tuhsi gahca guhca Saulu gudxiinn ra' ba la'h Esteban. Dxyih chi gahca guzo'baloh bati'dxiloh ra' xpwiinn Jesucristu trabahjw duxa loh gui-hdxyi Jerusalehn, chi'chi bidi'chi ra' xpwiinn Jesucristu nez loh gui-hdxyi ra' nin rnabwa' Judea cun neezaa loh gui-hdxyi ra' nin rnabwa' Samaria, ya pooxtla dxi'h ra' bia'han gui-hdxyi Jerusalehn.

² Ya nuhn bwiinn nin gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, bagaca'tsi ra' ba la'h Esteban, ya ru'n duxa ra' bwiinn chi laasii ríaa ra' ba la'h Esteban guhchi.

³ Ya guca'hinna'hla Saulu la'h ra' bwiinn nin riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, yuu' pur yuu' guyuu'tii ra' ba tin guna'zu ra' ba ndxi'hw gunna'h tin basie'w Saulu la'h ra' bwiinn chi la'n lahtsi dxi'ba.

Baluu'yi xpwiinn Jesucristu xchi'dxyi Ñi'h nez regiohn Samaria

⁴ Per la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin bidi'chii ra' gwazah baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nez hasta chi'hzi zeedi'chii ra' ba. ⁵ Felipe laa tuhbi ra' bwiinn chi, gwah ba tuhbi gui-hdxyi nin laa Samaria, ri'chi guza'loh guñi' ba xchi'dxyi Jesucristu loh

ra' bwiinn guiidxyi chi. ⁶ Ri'chi badxa'galasaa' ra' bwiinn chi riigaca'dxiahga dzi'tsi ra' ba nin cañi' Felipe neezaa milahgru nin bwi'hnn Felipe. ⁷ Ziahan bwiinn ra' nin guyuu' bwiinndxaaba sto' ra' ñi'h biaaca ra' ba, ya baria'h bwihdxidx-iahyo'ba bwiinndxaaba ra' chi sto' ra' bwiinn, neezaa ziahan ra' bwiinn nin adxi ñahca ñiñi'bi cun nin rahca ñaa' ra' ñi'h, ya cun xquelrnabwa' Jesucristu basiaca Felipe garaa ra' bwiinn chi, ⁸ laasii pur xquelrnabwa' Jesucristu bwi'hnn Felipe dzi'n roo' ra' rii', ya biahxi duxa garaa ra' bwiinn guiidxyi ra' chi. ⁹ Ya guyuu' tuhbi ndxi'hw nin laa Simohn loh guiidxyi Samaria nee basagui'hi ba la'h ra' bwiinn chi rñi' ba xtsi'n Dxiohs ruhnn ba ayi guchii dxi'h ni'chi. Xtsi'n bwiinndxaaba ni'chi ruhnn Simohn laasii basagui'hi ba la'h ra' bwiinn desde galoh, ¹⁰ ya garaatii' bwiinn biñi'n hasta nin mahzi bwiinn guhla ra', badxyigaa' duxa loh ra' ba nin guñi' Simohn loh ra' ba, chi'chi rahbi ra' bwiinn chi:

—Bwiinn rii'sihn ze'nee xquelrnabwa' Dxiohs —rahbi ra' bwiinn chi.

¹¹ Ya badxyigaa'loh ra' bwiinn la'h ba laasii cadxyih roo'la nusagui'hi ba la'h ra' bwiinn cun dzi'n dxaaba nin naa ba bidxa'ha, ¹² per chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' xteenn xquelrnabwa' Dxiohs nin guñi' Felipe loh ra' ba xcweenta Jesucristu, ndxi'hw gunna'h ra' ba gurohbañihsa ra' ba. ¹³ Nee gahca za Simohn gwachii sto' bi dxyi'dxyi ra' chi chi'chi gurohbañihsa Simohn, ya seguihdu guca'nzaanee bi Felipe ya ri'chi bwa'ha Simohn milahgru ra' cun sehn roo' ra' nin bwi'hnn Felipe. ¹⁴ Chin bihn ra' pooxtla nin nuu Jerusalehn la' ra'

bwiinn Samaria gwachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs chi'chi baxe'hla ra' ba Pehdru cun Jwahn ri'chi. ¹⁵ Chin badzihn Pehdru cun Jwahn gudihdxi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs tin guxe'hla Ñi'h Spíritu Saantu cweezaa Ñi'h lasto' ra' ba, ¹⁶ laasii nagahdxi dxi' Spíritu Saantu Dxiohs para bwiinn Samaria ra' laasii cun sohla gurohbañihsa ra' ba pur lah Jesucristu. ¹⁷ Ya seguihdu badzii'banaa Pehdru cun Jwahn yihca ra' bwiinn Samaria tin zi'chi guhca gyyuu'tii Spíritu Saantu xteenn Dxiohs lasto' ra' ba. ¹⁸ Ya chin bwa'ha Simohn naasi Pehdru cun Jwahn rdzii'ba ra' ba yihca ra' bwiinn tin cayuu'tii Spíritu Saantu lasto' ra' bwiinn chi, chi'chi ñudi'hi Simohn mweeyi la'h ra' pooxtla, ¹⁹ rahbi ba loh ra' pooxtla chi:

—Gulgani'hi guelrnabwa' ca na'h tin zi'ca za gudzii'ba naa'hahn yihca ra' bwiinn tin chuu Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' ra' bwiinn.

²⁰ Chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—¡Ziñihchiloh xmweeyi lu'h cun yi'h! ¿Xi naa ruhnn lu'h lligaaba si' lu'h Spíritu Saantu nin rdi'hi Dxiohs la'h ra' bwiinn nin riachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu? ²¹ Yi'h ayi nahpaa lu'h derehchu nee ayi guicweenta lu'h para Dxiohs laasii lasto' lu'h ayi xi guilasahcan loh Dxiohs. ²² Basaguu'dzi sto' lu'h tin gudihdxyi-gunaaba loh Dxiohs opa'h zuhnn Dxiohs pardohn yi'h pur lligaaba dxaaba nin lu'h bwi'hnn lu'h, ²³ tin nnah rwa'hahn ya bixihn sto' lu'h loh cohsa dxaaba nin nuu ñie'wchihpan pur duhlida duxa nin nahpaa lu'h.

²⁴ Chi'chi rahbi Simohn loh Pehdru cun Jwahn:

—Gulguinaaba loh Dxiohs xcwee'ntahn tin ayi saca'hn ziga guñi' tu.

²⁵ Chin guluhllatii' guñi' ra' pooxtla xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn Samaria, chi'chi biu'nehza ra' ba para Jerusalehn, ya guiidxyi'hn nin rn-abwa' Samaria nin zeegadii'dxi ra' ba guñi' ra' ru ba xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn guiidxyi ra' chi, chi'chi ziaa ra' ba para Jerusalehn.

Felipe cun tuhbi bwiinn Etiopía

²⁶ Chin gudii'dxi cohsa ra' rii', chi'chi guñi' tuhbi aanjla Dxiohs loh Felipe, rahbi ba:

—Gulu'guihn tin gwah nez ñaa' gueeta nez loh neziuh nin zee para Jerusalehn tin gwah guiidxyi Gaza, ya neziuh rii' rdii'dxin nezloh dahan de-siertu.

²⁷ Ya zee chi'h Felipe. Chin badzihn ba loh neziuh chi badxa'ga ba tuhbi bwiinn Etiopía. Bwiinn chi naa ba nin badxi'ba tihxi ñi'h nee naa za ba xcuxchiisi rreina Candace. La'h ba rgu'cha'yi garaa ra' xmweeyi reina Etiopía chi, ya Jerusalehn gwah ba tin ri'chi riagasu'nllihbi ba loh Dxiohs.

²⁸ Ya chin babia'garii ba para lahdxyi ba zohba ba la'n tuhbi garrehda zahcaru duxa cayu'lda ba dxihtsi nin baca'h guehtu Isaías xchi'dxyi Dxiohs loh ñi'h. ²⁹ Chi'chi rahbi Spíritu Saantu loh Felipe:

—Gwabiiga cwee' garrehda ca.

³⁰ Chin gwabiiga Felipe bihn ba cayu'lda daada chi dxihtsi nin baca'h Isaías, chi'chi rahbi Felipe loh daada chi:

—¿Ta rahcabwa' lu'h nin caa loh dxihtsi nin cayu'lda lu'h?

³¹ Chi'chi rahbi bwiinn Etiopía chi loh Felipe:

—¿Xa gacabwa'n ayi chyu guluu'yi na'h?

Lwehgu rahbi daada chi loh Felipe:

—Gucah tin soobaa nu'h tuhsi juunta tin nnaa lu'h xa naa dxyi'dxyi nin caa loh dxihtsi rii'.

³² Ya nez hasta cayu'lda bwiinn Etiopía chi loh dxihtsi nin caa xchi'dxyi Dxiohs rñi' squii':
Guhchi ba zigazi riah tuhbi lli'hyi hasta rahchi ma, ya bia'han ba cun ayi guñi' ba loh ra' nin basa'cazii la'h ba nicala zi'chi guza'ca ba ayiza guñi' ba.

³³ Ya chin gusa'cazii ba ayi chyu ñiñi' xi naa gusa'cazii ba,
ya pur nin ayi basaa'n ra' ba ñuu' llii'n ba ¿chyu guiñi' chi'h?

¿Xi naa gubia'te'he xquelnabahan ba loh guidxyiyuh?

³⁴ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi bwiinn Etiopía chi loh Felipe:

—Gunnah loon, ¿chyu ni'ca ruze'ta dxihtsi ra' rii'? ¿Ta ruze'ta ba la'h gahca ba, o stuhbi bwiinnan ruze'ta ba?

³⁵ Ya cun dxyi'dxyi nin caa loh xchihtsi Isaías guzo'baloh baluu'yi Felipe xchi'dxyi Dxiohs xcweenta Jesucristu la'h daada chi. ³⁶ Ya seguihdu badzihn ra' ba tuhbi lahta hasta nuu ñihsa, chi'chi rahbi daada chi loh Felipe:

—¿Bwa'ha rii' nuu ñihsa! ¿Tayi gaca chioobaañihsa'hn rii'?

³⁷ Chi'chi rahbi Felipe loh ba:

—Sidela guchii lu'h gaduhbi sto' lu'h rclaa'dzi lu'h guibahanee lu'h xchi'dxyi Dxiohs, zahca chioobaañihsa lu'h.

Chi'chi rahbi daada chi loh Felipe:

—Riachiisto'n Jesucristu naa Llii'n Dxiohs.

³⁸ Chi'chi gunabwa' daada chi guleeza garrehda tin biehta garoopa ra' ba hasta nuu ñihsa chi tin baro'bañihsa Felipe la'h daada chi. ³⁹ Chin bare'h ra' ba loh ñihsa zenee Spíritu Saantu Dxiohs la'h Felipe, ya cun ayiru bwa'ha daada chi la'h Felipe, per cun ziaayahxi duxa ba nicala ayi bwa'ha ru ba la'h Felipe. ⁴⁰ Ya gwanee Spíritu Saantu la'h Felipe hasta tuhbi guiidxyi nin laa Azotu, nee ri'chi gwazah baluu'yi Felipe xchi'dxyi Jesucristu garaa ra' guiidxyi hasta badzihn ba guiidxyi Cesarea.

9

Gwachii sto' Saulu xchi'dxyi Jesucristu (Hch. 22.6-16; 26.12-18)

¹ Zeezah cagasa'cazii Saulu xpwiinn ra' Jesucristu, chi'chi gwah ba loh bixohza nin mahzi rnabwa' la'h ra' bixohza ² tin gunaaba Saulu tuhbi dxihtsi tin zee ba la'n guido' ra' nin rnabwa' Damascu tin zeegana'zu ba la'h ra' xpwiinn Jesucristu tin guziaaganees ba bwiinn ra' chi para guiidxyi Jerusalehn dxie'w ra' ba ndxi'hw gunna'h. ³ Chin zeezah ra' ba loh neziuh nin zee para guiidxyi Damascu, gahxula ze'gadzihn ra' ba ri'chi chin bazia'ñihyaa' tuhbi bwehla desde laa'ndxibaa' bazia'ñihin gaduhbi hasta ze'zah Saulu, chi'chi biaaba Saulu loh yuh, ⁴ ya gaduhbi na' ba loh yuh bihn dxiahga ba tuhbi rsiaa' nin rahbi:

—Saulu, Saulu, ¿xi naa ca'hinna'hla lu'h na'h?

⁵ Chi'chi rahbi Saulu:

—¿Chyu yi'h daada?

Chi'chi rahbi rsiaa' chi:

—Na'h naan Jesucristu nin cagasa'cazii lu'h, per yi'h gahca cayuhnn lu'h mahla yi'h ziga tuhbi maan chin rgu'ñaa' ma yihca puuhyi.

⁶ Bidxyihbi duxa Saulu, chi'chi rahbi ba:

—Daada, ¿xi ni'ca xclaa'dzi lu'h gaca?

Chi'chi rahbi Jesucristu loh Saulu:

—Gwastii tin gwah guiidxyi Damascu, ya ri'chi zuluu'yi tuhbi ndxi'hw xi ni'ca guunn lu'h.

⁷ Ya bwiinn ra' nin ze'nee la'h Saulu bidxyihbi duxa ra' ba chin bihn ra' ba rsiaa' chi per ruutii' chyü bwa'ha ra' ba. ⁸ Chin gwastii Saulu loh yuh, bwi'hnn ba pur ñwa'ha ba per ayi gunnah loh ba ñiinan, chi'chi guca'ha ra' bwiinn nin ze'nee la'h Saulu naa ba tin ze'nee ra' ba la'h ba la'n guiidxyi Damascu. ⁹ Ri'chi guyuu' ba chohnna dxyih, ayi guhca ñwa'ha ba nin ayiza gwaa' ba ñihsa cun ayiza gudahw ba.

¹⁰ Ya guiidxyi Damascu nuu tuhbi xpwiinn Jesucristu nin laa Ananías. Bwiinn chi baluu'yiloh Jesucristu loh ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ba:

—¡Ananías! ¿Cuun lu'h?

Chi'chi rahbi Ananías loh Ñi'h:

—La'n dee', daada.

¹¹ Chi'chi rahbi Jesucristu loh ba:

—Gwah cahyi nin laa lahdu derehchu hasta nuu yihdzi Judas. Ri'chi gunaabadxyi'dxyi la'h tuhbi bwiinn nin laa Saulu nin naa tuhbi bwiinn guiidxyi Tarsu. Bwiinn chi cabwihdxi-canaaba ba na'h —rahbi Ñi'h loh Ananías—. ¹² Ya loh bacaala bwa'ha ba ze' tuhbi ndxi'hw nin laa Ananías tin gudzii'ba naa Ananías yihca Saulu tin gwa'ha ba stuhbweelta.

¹³ Chin guya'loh bihn Ananías dxyi'dxyi ra' rii', chi'chi rahbi ba:

—Per Daada, ziahanroo bwiinn nnah cuun nin cayuhnn ndxi'hw chi nugasa'cazii ba xpwiinn ra' lu'h nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi lu'h loh guiidxyi Jerusalehn, ¹⁴yannah rii' ze' ba cun xquelrnabwa' bixohza ra' nin mahzi rnabwa' tin guina'zu ba bwiinn ra' nin rbwihdxyi-rnaaba lah Yu'bilu'h tin chenee ba la'h ra' ba dxie'w ra' ba guiidxyi Jerusalehn.

¹⁵ Chi'chi rahbi Jesucristu loh Ananías:

—Gwah; Na'h guliin ba tin guiñi' ba xchi'dxyi'hn chezahnee ban loh ra' bwiinnziitu cun neezaa loh ra' rrehyi cun loh ra' bwiinn Israel. ¹⁶Na'h guluu'yi'hn la'h Saulu cuun trabahjw duxa nin guti'dxiloh ba pur Na'h.

¹⁷Ya zee chi'h Ananías, lwehgu chin badzihn ba rwaa' yuu' hasta nuu Saulu, chi'chi badzii'ba naa ba yihca Saulu, chi'chi rahbi Ananías loh Saulu:

—Bwihtsi Saulu, Jesucristu nin guñi' loh lu'h loh neziuh chin ze' lu'h, la'h gahca Ñi'h guxe'hla Ñi'h na'h tin gabia'garii gwa'ha lu'h stuhbweelta tin cwih laa'dziza Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' lu'h.

¹⁸Ya lwehgu biaaba ra' ziga mweeyi nin nu dihtsi bwehlda loh Saulu, chi'chiyi guhca bwa'ha za'ca ba stuhbweelta. Seguihdu gahca za gwasu'nchii Saulu tin guro'bañhsa ba. ¹⁹Ya chi'chi gudahw ba tin baca'ha ba jweersi stuhbweelta, ya guyuu'nee ru Saulu la'h ra' xpwiinn Jesucristu spaaldae dxyih guiidxyi Damascu.

Guzo'baloh baluu'yi Saulu xchi'dxyi Dxiohs la'n guido' nin nuu Damascu

²⁰ Seguihdu guzo'baloh baluu'yi Saulu xchi'dxyi Jesucristu la'n guido' ra', rahbi ba:

—Jesucristu naa Llii'n Dxiohs nin nuu dxibaa'.

²¹ Garaa ra' nin baca'dxiahga dxyi'dxyi ra' nin guñi' Saulu, rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Tayi la'hdxih ndxi'hw rii' nin rusie'w la'h ra' xpwiinn Jesucristu la'n lahtsi dxi'ba guihtxyi Jerusalehn? ¿Tayi la'h gahcadxi'h ba nin nnaa tu badzihn rii' chenee la'h ra' xpwiinn Jesucristu prehsu loh ra' bixohza nin rnabwa' guihtxyi Jerusalehn?

²² Per Saulu cun mahziru zeezah cayahcanasiin ba pur xcweenta xchi'dxyi Dxiohs hasta basac-ahyi ba la'h ra' bwiinn Israel nin rii Damascu laasii baluu'yi ba guchiipa'hcaa Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret naa Crixtu.

Saulu ballu'hn loh ra' bwiinn Israel nin rii Damascu

²³ Gudii'dxi ziahan dxyih, chi'chi batiaa'ha lasaa' ra' bwiinn Israel nin rii loh guihtxyi Damascu, tin gadxiinn ra' ba la'h Saulu, ²⁴ per guhcabwa' Saulu xi lligaaba nuu ra' ba, dxyih-nague'la riibweeza ra' ba la'h Saulu garaa ra' rwaa' neziuh ra' nin radzihn guihtxyi Damascu tin dela guiga'ha Saulu loh neziuh ra' chi gadxiinn ra' ba la'h Saulu. ²⁵ Chi'chi guhcanee ra' xpwiinn Jesucristu la'h Saulu guyuu' ba la'n tuhbi tiipi tin la'n gue'la batehta ra' ba tiipi chi tihxi tuhbi muru dxiah nin nuu rwaa' guihtxyi Damascu chi, ya

zi'chizi guhca gahn gula'h Saulu loh ra' bwiinn Israel ra' chi.

Badzihn Saulu guiidxyi Jerusalehn

²⁶ Chin badzihn Saulu guiidxyi Jerusalehn, guclaa'dzi ba gadxa'ga ba loh ra' xpwiinn Jesucristu nin riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Ñi'h, ya garaa ra' ba bidxyihbi duxa ra' ba la'h Saulu coma ayi gaann ra' ba biahca ba tuhbi xpwiinn Jesucristu.

²⁷ Ya Bernabehyi gwane la'h Saulu loh ra' pooxtla tin guhdzi Bernabeh loh ra' ba:

—Baluu'yiloh Jesucristu loh neziuh guñi'nee Xtaada Jesucristu nu'h la'h Saulu loh nezyuh, ni'chin nin bwi'hnn Ñi'h cumpahñu la'h Saulu tin guñi' bi xchi'dxyi Ñi'h la'n guido' Damascu.

²⁸ Chi'chi nezii nezi'chi ca'nzahnee Saulu la'h ra' ba loh guiidxyi Jerusalehn, ya ayi bidxyihbitii' Saulu gwazah guñi' ba pur xcweenta lah Jesucristu. ²⁹ Ya bwii'yidxyi'dxyi Saulu xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn Israel nin rñi' dxyi'dxyi griehgu, tin chechii za sto' ra' ba Jesuhs naa Crixtu, per xlawaa'ha ñachiisto' ra' ba mejor rdxyl'chi duxa ra' ba ya xclaa'dzi ra' ba ñidxiinn ra' ba la'h Saulu. ³⁰ Chin guhcabwa' ra' xpwiinn Jesucristu zi'chi lwehgu gwane ra' ba la'h Saulu guiidxyi Cesarea, ya seguihdu gyyuu'nehza ba para lahdxyi ba nin naa guiidxyi Tarsu. ³¹ Ya chi'chiyi babwih nasaa ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' regiohn Judea, Galilea, nee neezaa Samaria laasii ayiru guca'hinna'hla Saulu la'h ra' ba. Ya zi'chizi dxyih cun dxyih cayahcane Spíritu Saantu gudahla duxa ra' bwiinn nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu nee neezaa zeezahdzi'tsi ra'

ba loh dxyi'dxyi chi nee neezaa nabahannee ra' ba la'n lasto' ra' ba guelnadxyi'bii xteenn Dxiohs laasii mahziru rdxiyihbi ra' ba loh Dxiohs que no bwiinn guidxyiyuh.

Guhcane Spíritu Saantu la'h ra' ba biaca Eneas

³² Ya chin guzohbaloh gwaguia'ha Pehdru la'h garaa ra' nin naa xpwiinn Jesucristu garaa lahta ra' cun neezaa bwiinn Lida nin naa ru xpwiinn Dxiohs, ³³ ri'chi bidxeela tuhbi ndxi'hw nin laa Eneas. Ndx'i'hw chi guhca xuhna yihza na' ba cayahcallu'hu ñaa' ba, balluhnga tihxi ba, ³⁴ chi'chi rahbi Pehdru loh Eneas:

—Eneas, cagasiaca Jesucristu yi'h. Gwastii, guteesa xtaa' lu'h.

Hohr chi gahca biaaca ba ya lwehgu gwastiitii' ba, ³⁵ ya garaa ra' bwiinn nin rii guihtxyi Lida cun neezaa bwiinn ra' nin rii guihtxyi Sarohn, bwa'ha ra' ba biaaca ndxi'hw nin guhcallu'hu ñaa' ñi'h ya chin bwa'ha ra' ba ni'chi garaa ra' bwiinn guihtxyi ra' chi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

Babahn Dorcas loh guelguhchi

³⁶ Loh guihtxyi Jope guyuu' tuhbi gunna'h nin laa Tabita; naa ba tuhbi xpwiinn Jesucristu, ya dxyi'dxyi griehgu rñi' ra' ba, laa gunna'h chi Dorcas. Gunna'h chi badi'hi ba xi xchi'hn ra' bwiinn prohbi, naa za ba bwen duxa cun chyu chi'hzi bwiinn. ³⁷ Ya guhcallu'hu gunna'h chi, ya seguihdu guhchi ba. Chi'chi bagahza ra' bwiinn la'h guehtaguhla chi chi'chi gwachihxi ra' ba la'hba la'n tuhbi curdohra. ³⁸ Ya gahxu ria'han guihtxyi Jope galoh guihtxyi Lida, ri'chi nuu Pehdru bihnn ra'

xpwiinn Jesucristu, ya seguihdu gahca guxe'hla ra' ba chiohpa ndxi'hw nin gwaca'ha la'h Pehdru hasta Lida. Ya chin badzihn ra' ba ri'chi rahbi ra' ba loh Pehdru:

—Bwi'hnn tuhbi bwen sah lu'h choo nu'h Jope nna-nnahpa'h.

³⁹ Ya seguihdu gahca zeenee Pehdru la'h ra' daada chi. Chin badzihn Pehdru la'n curdohra hasta na' guehtaguhla Dorcas chi, ri'chi rii ra' gunna'h nin cayu'n duxa ra', baluu'yi ra' ba xahba ra' ba la'h Pehdru nin lu'h bwi'hnn cha'yi Dorcas la'h ra' ba chin nabahan ba. ⁴⁰ Ya seguihdu gunabwa' Pehdru baria'h garaatii' ra' ba la'n yuu' chi. Chi'chi bazu'nllihbi Pehdru tin gudihdxyi-gunaaba ba loh Dxiohs. Chi'chi gubia'garii bwa'ha ba loh guehtaguhla, chi'chi rahbi Pehdru:

—Tabita, gwastii.

Chi'chi baxaala loh Dorcas, bwa'ha ba loh Pehdru lwehgu gwastii ba guzohba ba. ⁴¹ Chi'chi guna'zu Pehdru naa ba, bazu'nchii Pehdru la'h ba, chi'chi gudihdxyi Pehdru la'h ra' gunna'h viuhda ra' neezaa xpwiinn Jesucristu nin rii ri'chi tin baluu'yi ba la'h ra' bwiinn chi la'h Dorcas babahn loh guelguhchi. ⁴² Ya garaa ra' bwiinn Jope chi bihn ra' ba xi guhca Dorcas. Ya mahziru gwachii duxa sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ⁴³ Ya xchihru guyuu' Pehdru guihdxyi Jope rwa' yihdzi tuhbi ndxi'hw nin laa Simohn nin lu'h rucuu'dzi dxi-hdxi.

10

Pehdru cun Corneliu

¹ Guihdxyi Cesarea guyuu' tuhbi ndxi'hw nin laa Corneliu, rnabwa' ba tuhbi gaywa'h suldahdu

loh tuhbi cwa'h nin laa Italianu. ² Bwiinn za'ca duxa naa Corneliu cun gaduhbi xfamihyi ba, neezaa ziahan roo' mweeyi rucha'ga ba loh gui-hdxyi chi para bwiinn Israel, ya garaa dxyih rdxih'n-rnaaba ba loh Dxiohs. ³ Ya tuhbi dxyih zigachi'h xcachohnna gudxyih bwa'ha ba tuhbi xaanjla Dxiohs guyuu'tee hasta zuu ba, chi'chi rahbi aanjla chi loh Corneliu:

—¿Cuunn lu'h, Corneliu?

⁴ Chi'chi bwa'ha Corneliu loh xaanjla Dxiohs, chi'chi rahbi ba:

—¿Xi daada?

Chi'chi rahbi aanjla Dxiohs loh Corneliu:

—La'h Dxiohs bwi'hnn cweenta yi'h laasii rbwihdxyi-rnaaba lu'h la'h Ñi'h, nee neezaa cun nin rahcanee lu'h la'h ra' bwiinn. ⁵ Yannah guxe'hla paaldaa ndxi'hw gui-hdxyi Jope tin chegañi' ra' ba loh Simohn, neezaa Pehdru rñi' ra' bwiinn la'h ba. ⁶ Nuu Pehdru rwaa' yihdzi tuhbi bwiinn nin laaza Simohn, yihdzi ba zohba rwaa' ñihsado', bwiinn chi nin rucu'dzi dxihdxi ri'chi, tin la'h Pehdru guluu'yi yi'h xa nahpaa guunn lu'h.

⁷ Ya chin biuu'nehza aanjla nin guñi' loh Corneliu chi'chi guxe'hla Corneliu chiohpa xmooza ba cun tuhbi xsuldaadu ba nin riachiiza sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ⁸ Chi'chi bwii'yidxyi'dxyi Corneliu loh xpwiinn ba nin guzahca ba, chi'chi guxe'hla ba la'h ra' daada ra' chi gui-hdxyi Jope. ⁹ Chin barah gue'la zee ra' ba loh neziuh. Ya gahxula para gui-hdxyi Jope zigachi'h la'yidxyihin, hohrapa'hza chi gucah Pehdru yihca yuu' hasta

nuu ba tin gudidxyi-gunaaba ba loh yu'bi Dxiohs. ¹⁰ Per bichia'han duxa Pehdru, ya guclaa'dzi ba ñahw ba, ya gaduhbi nin cayuhncha'yi ra' ba xi gahw ra' ba, bwa'ha Pehdru tuhbi bihsi, ¹¹ bwa'ha ba llaa'ndxibaa' billaalan biehta tuhbi ziga lahdxi maanta hasta loh yuh ya gadahpa xchihnan yi'bidu'h. ¹² La'n lahdxi manta chi nuu ra' garaa clahsatii' maan nin zohba gadahpa ñaa' ñi'h neezaa bwe'lda, guraagu neezaa maan ra' nin zohba xihyi Ñi'h. ¹³ Chi'chi bihn Pehdru tuhbi rsiaa' nin guñi' loh ba:

—Pehdru, gwasu'nchii tin gudxiinn maan gahw lu'h.

¹⁴ Chi'chi rahbi Pehdru loh Ñi'h:

—Aaca, nin tuhbi nnagahdxi gaawuhn maan dxiimma.

¹⁵ Chi'chi rahbi Dxiohs loh Pehdru:

—Ayiru guiñi' lu'h maan dxiimma nin lu'h basiaan.

¹⁶ Guhca dee' chohnna bweelta, chi'chi biahsa lahdxi manta chi bacahan llaa'ndxibaa'. ¹⁷ Tal nin cayuhnn Pehdru lligaaba guiñi' xi ni'chi nin bwa'ha ba, badzihn ra' ndxi'hw nin guxe'hla Corneliu rwaa' yihdzi Simohn nin rucuu'dzi dxihdxi.

¹⁸ Ya seguihdu guñi' ra' ba rwaa' lee' chi tin gunaabadxyi'dxyi ra' ba gu ri'chi nuu tuhbi daada nin laa Simohn Pehdru. ¹⁹ Gaduhbi nin cayuhnn Pehdru lligaaba pur nin bwa'ha ba, guñi' Spíritu Saantu Dxiohs loh ba rahbi Ñi'h:

—Bwa'ha, chohnna ndxi'hw cagadxi'hyi yi'h.

²⁰ Gwasu'nchii tin gwanee la'h ra' bwiinn nin radxi'hyi yi'h. Ayi guunn lu'h stuhbi lligaaba tin na'h guxe'hlara'n ba zeeca'ha ra' ba yi'h Pehdru.

²¹ Chi'chi bie'ta Pehdru hasta nuu ra' ba, chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—Na'h nin cagadxi'hyi tu. ¿Xi ze' tu?

²² Chi'chi rahbi ra' ndxi'hw ra' chi loh Pehdru:

—Corneliu nin rnabwa' tuhbi gaywa'h suldahdu, naa ba tuhbi bwiinn za'ca, tuhbi bwiinn nin rbwihdxyi-rnaaba la'h Dxiohs garaatii' dxyih ya rñi' za'ca ra' bwiinn Israel xcweenta ba, ya tuhbi xaanjla Dxiohs guñi' loh ba rahbi:

—Guixe'hla lu'h nin chegalli'hi la'h Simohn Pehdru tin dxihn tu xchi'dxyi ba —rahbi aanjla chi loh Corneliu.

²³ Seguihdu rahbi Pehdru:

—Gulti'dxi la'ñuu' tin dxia'hannee tu na'h.

Ya chin barah gue'la zenee Pehdru la'h ra' xpwiinn Corneliu cun spaaldae ra' bwiinn Jope. ²⁴ Ya seguihdu badzihn ra' ba guihdxyi Cesarea, ri'chi la'h Corneliu batiaa'hala garaa lasaa' ba cun xamihgu ra' ba rwaa' yihdzi ba tin cabweeza ra' ba gadzihn Pehdru. ²⁵ Chin badzihn Pehdru rwaa' yihdzi Corneliu bire'h Corneliu tin bagacha'galoh ba la'h Pehdru, chi'chi bazu'nllihbi ba loh Pehdru.

²⁶ Chi'chi guna'zu Pehdru naa ba guteesu'nchii ba la'h Corneliu, chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—Ayi guzu'nllihbi lu'h loon laasii naan tuhbi bwiinn ziga yi'h gahca.

²⁷ Cayuu'yidxyi'dxyi garaa ra' ba, biuu'garii ra' ba la'n yihdzii Corneliu, ya chin guyuu'tii ra' ba bwa'ha Pehdru gadxah ra' bwiinn la'ñuu',

²⁸ chi'chi rahbi Pehdru loh ra' ba:

—Yu'bitu naann tu bwiinn Israel ayi nuu gucha'ga ba loh tuhbi bwiinnziitu nin lu'h ayi naa bwiinn Israel; ayiza chuu ba rwaa' yihdzii ra' ba. Per guñi' Dxiohs loon zahca

gucha'ga'hn chyuuchi'hzi bwiinn, ²⁹ ni'chin nnah nin gudihdxyi tu na'h lwehgu ze'ldahn nin ayi gunaaba dxyi'dxyi'hn. Nnah rna'badxyi'dxyi'hn, ¿xi naa gudihdxyi tu na'h?

³⁰ Chi'chi rahbi Corneliu loh Pehdru:

—Gudahpa dxyih zigachi'h xcachohnna gudxyih, cabwiidxyihn-cana'ba'hn loh Dxiohs rwa' yiidzihn rii' chin lu'h baluu'yiloh tuhbi ndxi'hw nahcu ba lahdxi nin rca'bacha'h, ³¹ naa ba loon: “Corneliu, la'h Dxiohs bihnn chin rbwihdxyi-rnaaba lu'h la'h Ñi'h neezaa bagannaasto' Ñi'h chin rudi'hi lu'h mweeyi la'h ra' bwiinn prohbi. ³² Ni'chin nnah guxe'hla nin chee guihdxyi Jope tin checa'ha ra' ba la'h Simohn Pehdru nin nuu rwa' yihdzi ndxi'hw nin laazaa Simohn bwiinn chi rucuu'dzi dxihdxi guihdxyi Jope, yihdzii ba zohba gahxugah rwa' ñihsado', ya chin gadzihn Pehdru rii' la'h ba guiñi' ba loh tu xchi'dxyi Dxiohs.” ³³ Ni'chin guxe'hla'hn nin bie'galli'hi yi'h, per zuxchiillDxiohs ze' lu'h. Yannah la'nu dxuu rii' nezloh Dxiohs tin dxihn dxiahga nu xchi'dxyi Dxiohs nin bani'hi Ñi'h guiñi' lu'h loh nu —rahbi Corneliu loh Pehdru.

Baluu'yi Pehdru xchi'dxyi Dxiohs rwa' yihdzi Corneliu

³⁴ Chi'chi rahbi Pehdru loh ra' ba:

—Nnahyi guhcabwa'n tuhbiloh nadzii'hi Dxiohs garaa ra' bwiinn; ayi ruhnn Ñi'h guriin-guriin cun cada tuhbigah ra' bwiinn. ³⁵ Per Dxiohs chyuuchi'hzi bwiinn guidxyiyuh nin ruzu'nllihbi nez loh Ñi'h cun nin ruzo'badxiahga xchi'dxyi Ñi'h nee nin nabahan xnehza dee ra' nin nadzii'hi Ñi'h.

³⁶ Dxiohs guñi' loh ra' ndxi'hw nin zeezahnee ra' xchi'dxyi za'ca Jesucristu, ya la'h Ñi'h naa Xtaada ra' nu'h, la'hza Ñi'h rnabwa' gaduhbi guidxyiyuh. ³⁷ La'htu naann tu xi guhca cun bwiinn Israel ra', guza'lohon nez guihtxyi Galilea, ya que guya'loh baluu'yi Jwahn nahpaa chioobaañihsa ra' bwiinn tin cwihsiinn ra' ba chin gadzihn Crixtu. ³⁸ Naann cha'yi za tu xa badi'hi Dxiohs guelrnabwa' cun Spíritu Saantu Ñi'h la'h Lli'n Ñi'h nin laa Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret, ya chin guca'nzaa Jesuhs nin naa Crixtu bwi'hnn Ñi'h dzi'n roo ra', milahgru ra', basiaca za Ñi'h bwiinn ra' nin bati'dxi bwiinndxaaba trabahjw duxa, bwi'hnn Ñi'h dzi'n roo ra' rii' laasii guhcanee Xtaada Dxiohs Ñi'h la'h Ñi'h. ³⁹ La'hnu bidia'haloh nu garaa ra' dzi'n nin bwi'hnn Jesucristu lahdxyi ra' bwiinn Israel cun loh guihtxyi Jerusalehn, ya seguihdu gudxiinn ra' ba la'h Ñi'h baca'h ra' ba Ñi'h loh tuhbi cruhi. ⁴⁰ Ya chin biohna dxyih babahn Ñi'h loh ra' bwiinnguuchi, bacah Ñi'h llaa'ndxibaa'. ⁴¹ Ayi baluu'yiloh Jesucristu loh chyuuchi'hzi bwiinn sino que loh si nu ziga gulii Dxiohs la'hnu; bida'wnee nu Ñi'h bidwanee nu Ñi'h limentu chin babahan Ñi'h loh ra' bwiinnguuchi. ⁴² Ya guxe'hla Ñi'h la'hnu tin chogati'chii nu dxyi'dxyi xcweenta Ñi'h loh ra' bwiinn tin gacabwa' ra' ba Dxiohs gulii la'h Jesucristu tin gaca Ñi'h Jwehsi xteenn ra' bwiinn nabahan cun bwiinnguuchi ra'. ⁴³ Galohyi baca'h ra' nin lu'h guñi' xchi'dxyi Dxiohs dxihsti, rahbi ra' ba:

—Garaa ra' bwiinn nin chechii sto' Ñi'h

xchi'dxyi Jesucristu zuzia'caa Dxiohs xtuhlda ra' ba.

Guleezaa Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' ra' bwiinnziitu

⁴⁴ Zeezah gahca cañi' Pehdru dxyi'dxyi ra' chi chin guyuu'tii Spíritu Saantu Dxiohs la'n lasto' ra' bwiinn nin gwachii ra' sto' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu. ⁴⁵ Badxyigaa' duxa loh ra' bwiinn Israel nin naa ra' xpwiinn Jesucristu nin ze'nee Pehdru laasii bwa'ha ra' ba guleezaa Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ra' nin lu'h naa ra' bwiinnziitu, ⁴⁶ laasii bihn ra' ba cañi' ra' bwiinn chi guriinn-guriinn dxyi'zah, neezaa bihn ra' ba cañi'nee ra' bwiinn chi Dxiohs, ⁴⁷ chi'chi rahbi Pehdru loh ra' ba:

—¿Ta zinaaba garaa ra' bwiinn rii ayi chioobaañihsa ra' ba yaque guleezaa Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ra' ba ziga nuu Ñi'h lasto' ra'za nu'h?

⁴⁸ Chi'chi gunabwa' Pehdru gurohbaañihsa ra' ba cun lah Jesucristu, ya seguihdu guñi'nee ra' ba Pehdru tin dxia'hannee ra' ba la'h Pehdru spaal-daa dxyih ri'chi.

11

Baluu'yi Pehdru xa guyuu'tii Spíritu Saantu lasto' ra' bwiinnziitu loh ra' xpwiinn Jesucristu loh gui-hdxyi Jerusalehn

¹ Loh ra' pooxtla cun loh za ra' bwiinn nin ri-achiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu loh gui-hdxyi Judea, bihn ra' ba gwachii sto' ra' bwiinnziitu xchi'dxyi Jesucristu. ² Chin gubia'garii Pehdru

guihdxyi Jerusalehn, chi'chi rahbi ra' nuhn xpwi-
inn Jesucristu nin rzo'badxiahga ra' xlehyi Moi-
sehs loh Pehdru, ³ squii' rahbi ra' ba:

—¿Xinaa gwah lu'h rwaa' yihdzi bwiinnziitu nin
lu'h ayi naa bwiinn Israel nee gudahwnee ra' lu'h
la'h ra' ba?

⁴ Chi'chi rahbi Pehdru xa pur gwah ba yihdzi
bwiinnziitu:

⁵ —Guyuu'huhn guihtxyi Jope, ya hohra nin
cabwiidxyi'hn-cana'ba'hn loh Dxiohs chi'chi
ziga tuhbi bihsi bwa'hahn billaala llaa'ndxibaa',
bie'ta tuhbi lahdxi manta, yi'bi gadahpa
xchihnan bie'tan chi'laa'dzi llaa'ndxibaa' nez
hasta zuu'huhn. ⁶ Chi'chi bwi'hinna'hn pur

bwa'hza'ca'hn ya la'n lahdxi manta chi nuu
ra' garaaloh ra' maani'hn nin zohba gadahpa
ña'a' ñi'h cun bwe'dzi ra' neezaa bwe'lda, cun
maani'hn nin zohba ra' xihyi ra' Ñi'h, ⁷ chi'chi
bihn dxiaagahn tuhbi rsiaa'ha nin guñi' loon:
“Pehdru, gwasu'nchii; gudxiinn maan gahw lu'h.”

⁸ Ya chi'chi ra'pihn: “Aaca daada, ayi rahwuhn
maan dxiimma.” ⁹ Chi'chi guñi' Dxiohs loon desde

llaa'ndxibaa' nnaa Ñi'h: “Ayi guiñi' lu'h cohsa
dxiimma nin la'h Dxiohs basiaa.” ¹⁰ Ya chin guhca

chohna bweelta cañi' Dxiohs zi'chi, bacahguiya'
lahdxi manta chi para llaa'ndxibaa'. ¹¹ Hohr

chi gahca za badzihn chohnna ndxi'hw rwaa'
yuu' hasta nuu'huhn, hasta guihtxyi Cesarea

biria'h ra' ba, bie'gadxi'hyi ra' ba na'h. ¹² Chi'chi
guñi' Spíritu Saantu loon, nnaa Ñi'h: “Gwane

ra' ndxi'hw ra' rii', ayi guunn chiohpa sto' lu'h”
nnaa Ñi'h. Neezaa gallo'pa bwihtsi lasaa' ra' nu'h
rii' gwane'hn, ya garaa nu bidxuutee nu rwaa'

yihdzi tal ndxi'hw nin laa Corneliu. ¹³ Ya chi'chi bwii'yidxyi'dxyi Corneliu loh nu xa baluu'yiloh tuhbi xaanjla Dxiohs loh ba rwaa' yihdzi ba chi'chi rahbi aanjla chi loh ba: “Guxe'hla paaldaa xpwiinn lu'h guiidxyi Jope, tin chegalli'hi ra' ba Simohn nin rñi' ra' ba Pehdru, ¹⁴ tin la'h ba guiñi' ba xa nahpaa guunn tu, tin ta'h tu loh duhlda cun garaa ra' lasaa' ra' tu.” ¹⁵ Chin guza'loon cañi'n xchi'dxyi Dxiohs loh ra' ba rwaa' yihdzi Corneliu, gyyuu'tii Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ra' ba ziga gyyuu'tii za Ñi'h lasto' ra' nu'h galohyii. ¹⁶ Chi'chi bagannaasto'n dxyi'dxyi nin guñi' Jesucristu, gunnah Ñi'h: “Jwahn baro'bañihsa cun ñihsa per ya la'h tu chioobaañihsa tu cun Spíritu Saantu Dxiohs.”

¹⁷ Rahbi za Pehdru:

—Sidela badi'hi Dxiohs Spíritu Saantu Ñi'h la'h ra' bwiinn chi ziga za bani'hiza Ñi'h Spíritu Saantu Ñi'h la'hnu'h chin gwachiisto' nu'h xchi'dxyi Ñi'h, yannah ¿chyyu naan tin ña'pihn loh Dxiohs: “Ayi gudi'hi lu'h Spíritu Saantu la'h ra' ba”?

¹⁸ Chin bihn ra' xpwiinn Jesucristu nin rii Jerusalehn dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pehdru, ya ayi ru guñi' ra' ba, la'laga'h badi'hi ra' ba guelzuxchilli la'h Dxiohs, rahbi ra' ba:

—¡Xa chuhla naa Dxiohs, laasii nee ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel guzi'guelhda Ñi'h guica'ha ra' ba guelnabahan nacuubi para tu'pazi sidela gusagu'dzisto' ra' ba nez delaanta loh Ñi'h nee gusaa'n ra' ba xneziuh dxaaba ra' ba!

Xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guiidxyi Antioquía

19 Chin gudxiinn ra' ba la'h Esteban, guca'hinna'hla ra' za ba spaaldaa ra' xpwiinn Jesucristu, ya nuu ra' xpwiinn Jesucristu gwah ra' ba hasta guiidxyi Chipre, guiidxyi Fenicia, guiidxyi Antioquía. Ya guiidxyi ra' chi guñi' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu loh si ra' bwiinn Israel ayi nee dxi'h loh ra' bwiinnziitu; baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. 20 Ya seguihdu badzihn spaaldaa ra' xpwiinn Jesucristu nin zee ra' nez guiidxyi Chipre cun nez guiidxyi Cirene, badzihn ra' dee' Antioquía tin guñi' ra' ba xcweenta Jesucristu loh ra' bwiinn nin ayi za naa ra' bwiinn Israel. 21 Guhçanee Dxiohs la'h ra' ba guñi' ra' ba xchi'dxyi Ni'h, ya ziahan roo' duxa ra' bwiinnziitu chi gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. 22 Chin bihn ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu guiidxyi Jerusalehn gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, chi'chi guxe'hla ra' ba Bernabeh guiidxyi Antioquía, 23 ya bwa'ha ba ya bwi'hnntaa'yi Dxiohs yihca ra' bwiinn chi, chi'chi rahbi Bernabeh loh ra' ba:

—Gulchezahdzi'tsi loh xchi'dxyi Dxiohs cun gaduhbi sto' tu.

24 Laasii la'h Bernabeh naa ba tuhbi bwiinn za'ca; tuhbi bwiinn nin riachii duxa sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs nee nuu nabahandzi'tsi Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ba, ya pur ni'chi ziahan ru ra' ba gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. 25 Ya seguihdu gwah Bernabeh guiidxyi Tarsu tin bagadxi'hyi ba la'h Saulu, 26 ya chin badxeela ba Saulu chi'chi gwanee ba la'h Saulu para guiidxyi Antioquía, tin ri'chi guyuu' ra' ba tuhbi yihza ya ri'chi badxa'ga ra' ba bwiinn ziahan tin baluu'yi

ra' ba xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn chi, ya mweehr chi'chi gule'helah ra' bwiinn Antioquía Crixchiahnu la'h ra' bwiinn nin riachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu la'n guihtxyi chi. ²⁷ La'n yihza chi gahca biria'h paaldaa ndxi'hw nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs guihtxyi Jerusalehn tin gwah ra' ba guihtxyi Antioquía. ²⁸ Ya tuhbi ndxi'hw ra' chi nin laa Agabu gwasu'nchii ba laasii nuu nabahandzi'tsi Spíritu Saantu lasto' ba, guhcane Ní'h la'h ba guñi' ba zi' tuhbi gubihn duxa gaduhbi guidxyiyuh. Nee guhca gubihn chi la'n yihza nin gunabwa' rrehyi Claudiu. ²⁹ Chi'chi bwi'hnn ra' xpwiinn Jesucristu nin rii loh guihtxyi Antioquía lligaaba tin gudi'hi ra' ba ayuda la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guihtxyi Judea zigachi'hzi nin galda guzuu guunn ra' ba. ³⁰ Zi'chi bwi'hnn ra' ba tin guixe'hlanee ra' ba mweeyi ra' chi la'h Saulu cun Bernabeh tin guca'ha ra' bwiinn guuhla nin nuu ra' la'n guihtxyi Judea mweeyi chi.

12

Chin guhchi Jacobo bie'w Pehdru la'n lahtsidxi'ba

¹ La'n dxyih ra' chi gahca trabahjw duxa bati'dxi rrehyi Herodes la'h ra' spaaldaa xpwiinn Jesucristu. ² Gunabwa' Herodes guhchi Jacobo bwihtsi Jwahn cun spahda, ³ ya coma bwa'ha Herodes ni'chi riuu'sto' ra' bwiinn Israel gudxiinn ba la'h Jacobo, ni'chin gunabwa' ba bina'zu Pehdru bie'w la'n lahtsidxi'ba. Dee' guhca la'n dxyih lañih ra' chin rahw ra' ba pahn nin ayi rahcacha'yi cun levadura. ⁴ Chin bina'zu Pehdru bie'w ba la'n lahtsidxi'ba, ya gunabwa' Herodes bie'w ba

hastayi riiyahpaa tahpa cwa'h suldahdu, ya tahpagah suldahdu chi cada tuhbigah cwa'h ra' ba. Bwi'hnn Herodes lligaaba cwe'he ba la'h Pehdru la'n lahtsidxi'ba chi tin guti'dxi ba Pehdru loh ra' bwiinn Israel chin tiidxi lañih tin gusa'cazii ra' ba la'h ba nicala ayi xi bwi'hnn ba. ⁵ Ya zi'chi zi cayahpaadzi'tsi ra' ba Pehdru la'n lahtsidxi'ba, per garaatii' ra' xpwiinn Jesucristu gwazahtii' mahziru cabwihdxyi-canaaba ra' ba loh Dxiohs pur xcweenta Pehdru.

Babwe'he Dxiohs la'h Pehdru la'n lahtsidxi'ba

⁶ Ñarah gue'la chi ñibwe'he ra' ba Pehdru delaanta loh ra' bwiinn Israel. Per gue'la chi na'llgahsi Pehdru galaayi chiohpa suldahdu ya dzi'tsi nayi'bi ba cun chiohpa cadehn, ya xchiohpa suldahdu chi riiyahpaa rwaa' lahtsidxi'ba. ⁷ Seguihdu baluu'yiloh tuhbi aanjla Dxiohs la'n lahtsidxi'ba neezaa bazia'ñih tuhbi bwehla ri'chi, ya chi'chi bari'h aanjla chi la'h Pehdru tin babahn ba, chi'chi rahbi ba:

—Guenagah gwastii.

Chi'chi dxyiigah billaachi ra' cadehn nin bachi'bi ra' ba la'h Pehdru, ⁸ chi'chi rahbi aanjla chi loh Pehdru:

—Bachi'bidu'h xtu'dxihdxi lu'h la'ntihxi lu'h, baca'h tahba lu'h ñaa' lu'h.

Zi'chi bwi'hnn Pehdru, chi'chi rahbi aanjla Dxiohs loh Pehdru:

—Guhta xahba lu'h tin guda'na'hla na'h.

⁹ Baria'h chi'h Pehdru la'n lahtsidxi'ba na'hlagah ba la'h aanjla Dxiohs, per cayuhnn ba lligaaba pweda xca'ldazi ba cañi'xihn. ¹⁰ Ya badii'dxi ra' ba hasta zuu tuhbi suldahdu nin

cayahpaa lwehgu badii'dxi ra' ba hasta zuu nin raroopa gwaardia chi ya seguihdu badzihn ra' ba rwaa' pweerta dxi'ba nin caa loh neziuh lwehgu yu'pisin billaalan baria'h ra' ba, ya guzah ra' ba tuhbi calle chi ya dxyigahsi guñihchiloh xaanjla Dxiohs loh Pehdru. ¹¹ Chi'chiyi guhcabwa' Pehdru, rahbi ba:

—Nnahsihn la'n guhcabwa' Dxiohs guxe'hla xaanjla Ñi'h tin bie'gata'h Ñi'h na'h lahtsinaa Herodes tin adxi guunn ra' bwiinn Israel nin lu'h riiyuhnn ra' ba lligaaba guunnee ra' ba na'h.

¹² Yaque gwachiisto' Pehdru nin guzahca ba chi'chi gwah ba rwaa' yihdzi María xnaan Jwahn nin rñi' ra' ba Marcu. Ri'chi rii ra' ziahan ra' xpwiinn Jesucristu tin cabwihdxyi-canaaba ra' ba loh Dxiohs xcweenta Pehdru. ¹³ Ya chin basi'dzi Pehdru rwaa' pweerta nin caa rwaa' lee', chi'chi biria'h tuhbi dxa'pa nin laa Rode zeguia'ha bi chyyuñin. ¹⁴ Ya chin bihn bi rsiaa' Pehdru, biahxi duxa bi ya bia'ldasto' bi ñuxaala bi rwaa' lee' ñuu'tii Pehdru, mahzi bwi'hnn bi pur gwaguihtsii bi loh ra' nin rii la'n ñuu', rahbi bi:

—¡Pehdru zuu rwaa' lee'!

¹⁵ Chi'chi rahbi ra' ba loh Rode:

—Cayahca naxihn yihca lu'h.

Ya la'h bi ya guluu'bwa' bi Pehdru ni'chi, ya la'h ra' ba rahbi ra' ba:

—Pweda xaanjla Dxiohs nin rahcanee la'h Pehdrun.

¹⁶ Ya zeezah cagasi'dzi Pehdru rwaa' lee', ya chin guxaala ra' ba rwaa' lee' badxyigaa' duxa ra' ba chin bwa'ha ra' ba la'h Pehdru. ¹⁷ Chi'chi baza'binaa Pehdru tin ayiru guiñi' ra' ba tin guca'dxiahga ra' ba nin guzahca ba, chi'chi

bwii'yidxyi'dxyi Pehdru xa babwe'he xaanjla Dxiohs la'h ba la'n lahtsidxi'ba. Chi'chi rahbi Pehdru loh ra' ba:

—Gulcheguichtsii loh Jacobo cun loh ra' lasaa' nu'h nin naa ra' xpwiinn Jesucristu garaa nin guza'ca'h'n nnah gue'la.

Chi'chi baria'h Pehdru ri'chi tin zee ba stuhbi lahta.

¹⁸ Chin barah gue'la, rsiiyido' gacaru, biahyi duxa ra' suldahdu laasii ayi gaann ra' ba xa guhca baria'h Pehdru la'n lahtsidxi'ba. ¹⁹ Ya gunabwa' Herodes badxi'hyi ra' suldahdu la'h Pehdru, ya bwa'hazi ba ayi badxeela Pehdru, chi'chi gunabwa' guhchi ra' suldahdu nin guriyahpaa rwaa' lahtsidxi'ba hasta bie'w Pehdru. Ya seguihdu biria'h Herodes guihdxyi Judea tin gwahgui'hnn lahdxyi ba guihdxyi Cesarea.

Guhchi Herodes

²⁰ Neezaa rdxyl'chinee Herodes la'h ra' bwiinn guihdxyi Tiru cun bwiinn guihdxyi Sidohn la'n dxyih ra' chi ya bwiinn ra' chi batiaa'ha lasaa' ra' ba tin gwagañi'nee ra' ba la'h ba, ya bwi'hnn ra' ba gahn, laasii guñi' tuhbi ndxi'hw nin laa Blastu pur la'h ra' bwiinn guihdxyi ra' chi. Ndxihw chi naa tuhbi nin mahzi rahpaa la'h Herodes, ya ndxi'hw Blastu chi gunaaba cwidxyiisto' Herodes cun bwiinn guihdxyi ra' chi laasii lahdxyi Herodes naa hasta rdoo' xi rahw ra' ba. ²¹ Ya tuhbi dxyih nin bia'handxyi'dxyi ra' ba guu'yidxyi'dxyinee Herodes la'h ra' ba. Dxyih chi guhta Herodes xabarrehyi ba tin guzohba ba loh yagaxiyyi hasta ruhnn ba guelguxchisi nee guñi'za ba mahs paal-daa dxyi'dxyi nezloh garaa ra' bwiinn ra' chi.

22 Ya chi'chi guzo'baloh cañi' jweersi bwiinn ra' chi squii':

—¡Per nin cañi' loh nu rii ayi bwiinn dxi'h ba, Dxiohsan! —rahbi ra' ba.

23 Hohr chi gahca biehta tuhbi aanjla Dxiohs, bwi'hnn ba guzo'baloh cayahcallu'hu Herodes, gudahw bizuhga la'h Herodes ya zi'chi guhchi ba laasii basaa'n ba guñi' ra' bwiinn naa ba Dxiohs.

24 Ya zeezah cadi'chii duxa xchi'dxyi Jesucristu garaatii' guihtdxyi ra' zi'chiza zeedahla duxa ra'za xpwiinn Jesucristu. 25 Chin guya'loh dzi'n nin bwi'hnn Bernabeh cun Saulu, gubia'garii ra' ba guihtdxyi Jerusalehn cun tuhbi lasaa' ra' ba nin rñi' ra' ba Marcu.

13

Gulii Spíritu Saantu la'h Bernabeh cun Saulu tin chegaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs guihtdxyi ziitu ra'

1 La'n guido' nin nuu guihtdxyi Antioquía gyyuu' profeta ra' cun mwehsu ra'; la'h ra' ba naa bwiinn ra' rii': Bernabeh, Simohn nin rñi' ra' ba Nagaasa, Luciu nin naa tuhbi bwiinn Cirene, Manaehn nin guroo'nee rrehyi Herodes nin guhca gobernador regiohn Galilea, cun Saulu. 2 Ya tuhbi dxyih gaduhbi nin cabwihdxyi-canaaba ra' ba loh Dxiohs nee cagacwaa'n ra' ba, chi'chi rahbi Spíritu Saantu:

—Gulcwe'he Bernabeh cun Saulu tin guunn ra' ba dzi'n nin xclaa'dzihn guunn ra' ba.

3 Chin guluhlla gudidxyi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs nee guya'loh bacwaa'han ra'zaba, chi'chi

badzii'banaa ra' ba yihca ra' ba tin zi'chi gu-luu'nehza ra' ba la'h Bernabeh cun Saulu tin zee-galuu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs stuhbi lahta.

Garooa ra' ba bagaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn Chipre

⁴ Ya seguihdu baxe'hla Spíritu Saantu Dxiohs la'h Bernabeh cun Saulu tin guunn ra' ba dzi'n, ya gwah ra' ba guihtxyi Seleucia, ya ri'chi gyyuu'tii ra' ba la'n barcu tin zee ra' ba loh yuh nin rii galaayi loh ñhsado' nin laa Chipre. ⁵ Ya chin badzihn ra' ba pweerta nin laa Salamina, ya guza'loh baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu la'n guido' xteenn ra' bwiinn Israel nin rii ri'chi. Nee Jwahn gwanee ra' ba laasii ru'a bi xixteenn ra' ba. ⁶ Ya guca'nzaa ra' ba garaa ra' guihtxyi bi'tu'hn nin rii loh ñhsado' chi'chi badzihn ra' ba guihtxyi Panfos. Ri'chi badxa'ga ra' ba tuhbi bwiinn bidxa'ha nin laa BarJesuhs ndxi'hw rii' bwiinn Israel ba, ya cagasagui'hi ba bwiinn ra' rahbi ba xchi'dxyi Dxiohs rñi' ba per dxyi'dxyi ra' chi ayi naan xchi'dxyi Dxiohs. ⁷ Ya bidxa'ha rii' gyyuu'nee ba la'h gobernador nin laa Sergiu Paublu, ya gobernador rii' nasiin duxa ba. Seguihdu gudihdxyi ba Bernabeh cun Saulu laasii gu-claa'dzi ba dxihn ba xchi'dxyi Dxiohs, ⁸ per la'h Barjesuhs nin rñi' ra'zaba cun dxyi'dxyi griegu Elimas, bacha'gadxihldxi dxyi'dxyi ba la'h Bernabeh cun Saulu laasii ayi xclaa'dzi ba chechiisto' Sergiu Paublu xchi'dxyi Dxiohs. ⁹ Ya la'h Saulu nin laazaa Pahblu nuu nabahandzi'tsi Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ba, bwa'ha dzi'tsi ba loh BarJesuhs, ¹⁰ chi'chi rahbi Pahblu:

—¡Bwiinn xihn, bwiinn duhllda duxa, llii'n bwiinn dxaaba, bwiinn nin rdxyi'chinee la'h garaatii' cohsa za'ca xteenn Dxiohs! ¿Xi naa ayi rucwe'za lu'h nugaxi'dxi lu'h loh xneziuh za'ca Dxiohs?
 11 Yannah zuni'hi Dxiohs tuhbi guelnah yi'h zia'han lu'h tuhbi chieempa ayi gaca gwa'ha lu'h lla'ñih gubihdxyi —rahbi Pahblu.

Chi'chi lwehgu gurih gue'la yihca ba cun xc-ahyi ya hohra chi rdxihnnaa ba chyu guicah naa ba laasii bia'han dxie'pa ba. 12 Chin bwa'ha gobernador Sergiu Paublu xi guzahca BarJesuhs, badxyigaa' duxa loh ba xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin baluu'yi Pahblu, ya lwehgu gwachii sto' ba xchi'dxyi Jesucristu laasii bwa'ha ba xcweenta quelnabwa' Dxiohs.

Badzihn Pahblu cun Bernabeh guihdxyi Antioquía nin rnabwa' guihdxyi Pisidia

13 Ya seguihdu bacah Pahblu cun lasaa' ra' ba la'n barcu guihdxyi Pafos tin gudii'dxi ra' ba loh ñihsado' para guihdxyi Perge nin nuu loh regiohn Panfilia. Ya ri'chi basia'han Jwahn la'h ra' ba ya gubia'garii Jwahn nin rñi' ra' ba Marcu para guihdxyi Jerusalehn. 14 Chi'chi biria'h ra' ba Perge tin zee ra' ba Antioquía nin ria'hanla gahxu cwee' guihdxyi Pisidia. Badzihn ra' ba ri'chi tuhbi dxyih sahbdu, ya barah gue'la dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel dxyih chi guyuu'tii ra' ba la'n guido' tin guzohba ra' ba. 15 Yaque guya'loh bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' nin caa loh dxihtsi ra' xteenn lehyi cun dxihtsi nin baca'h ra' profeta, chi'chi guxe'hla ra' nin mahzi rnabwa' la'n guido' chi nin bagañi' loh Pahblu cun Bernabeh, chi'chi rahbi ra' ni'chi:

—Nnaa ra' nin rnabwa' guido', bwihtsi hermanu ra', sidela la'h tu nahpaa tu dxyi'dxyi za'ca para bwiinn ra', gulguiñi'n nnah.

¹⁶ Chi'chi gwasu'nchii Pahblu tin bwi'hnn ba sehn loh ra' bwiinn tin guca'dxiahga ra' ba xchi'dxyi ba, chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Gulgaca'dxiahga bwiinn Israel, cun neezaa nin riachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ¹⁷ Xchiohs ra' nu'h nin nuu dxibaa' guli la'h ra' xtatita roo ra' nu'h, bwi'hnn Dxiohs la'h ra' ba bwiinn ziahan duxa chin nuu gahca ra' ba zigazi bwiinnzitu guihtxyi Egiptu, ya seguihdu cun xquelrnabwa' Ñi'h babwe'he Ñi'h la'h ra' ba la'n guihtxyi Egiptu. ¹⁸ Chywa'h yihza guyuu' ra' ba loh dahan desiertu ya ziahan bwelta ayi bazo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nicla guhcanee Ñi'h la'h ra' ba. ¹⁹ Ya guyuu' gahdzi naciohn nin gunabwa' Canaan, ayi bazo'badxiahga ra' bwiinn chi xch'dxyi Dxiohs, ya bañihchiloh Dxiohs guihtxyi ra' chi tin pur swerta nin bwi'hnn ra' ba gahn gudxi'zi Ñi'h yuh ra' chi guca'ha ra' guehtu xtatita roo ra' nu'h. ²⁰ Ya chin guhca tahpa gaywa'h garoolda yihza badi'hi Dxiohs jwehsi gunabwa' la'h ra' ba hasta dxyih nin badi'higah Dxiohs guelrnabwa' la'h guehtu profeta Samuel. ²¹ Ya seguihdu gunaaba ra' ba tuhbi rrehyi loh Dxiohs tin guinabwa' rrehyi chi la'h ra' ba, ya badi'hi Dxiohs la'h Saul llii'n Cis, lasaa' guehtu Benjamihn tin guhca Saul rrehyi loh ra' ba loh chywa'h yihza. ²² Ya chin basia'pitii Dxiohs la'h Saul, chi'chi guhcaga'h guehtu Davihd rrehyi, chi'chi rahbi Dxiohs:

—La'n guli la'h Davihd llii'n Isaí laasii

Davihd naa tuhbi ndxi'hw nin guunn garaa nin xclaa'dzihn gaca.

²³ Tuhbi gahca llahta guehtu Davihd guhca Jesuhs tin guxe'hla Dxiohs la'h Ñi'h tin guhlda'h Ñi'h la'hnu'h loh duhlda ziga bwi'hnn Dxiohs lli-gaaba gaca. ²⁴ Ya galohyi nin guza'loh Jesuhs guunn Ñi'h xtsi'n Xtaada Dxiohs Ñi'h, mwer Jwahn guzo'baloh baluu'yi xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn Israel, rahbi Jwahn loh ra' ba:

—Gulgasaguu'dzi sto' tu nezloh Dxiohs tin chioobaañihsa tu tin gusia'pitii Dxiohs xtuhlda tu.

²⁵ Ya zalliaa' ria'dxyi gutu'lla Jwahn dzi'n nin badi'hi Dxiohs bwi'hnn ba chin guñi' ba loh ra' bwiinn, rahbi ba:

—Adxi na'h dxi'h naan nin ruhnn tu lligaaba naa Crixtu; per di'tsihn ze'na'hla stuhbi nin mahzi lasahca que na'h, nin para cwe'hehn tahba ba ñaa' ba ayi xi guilasahca'hn —rahbi Jwahn loh ra' bwiinn chi.

²⁶ 'Bwihtsi hermanu ra' llii'n ra' xfamihiy guehtu Abrahñ, cun garaaza nin riachiisto' ra'ñi'h xchi'dxyi Dxiohs; para la'htu xchi'dxyi za'ca Dxiohs rii tin ta'h tu loh duhlda. ²⁷ Bwiinn guihtdxyi Jerusalehn ra' cun nin rnabwa' za la'h ra' ba ayi biu'nbwa' ra' ba la'h Jesucristu nin rnabwa', ayiza guhcabwa' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nin baca'h guehtu profeta ra' dxyi'dxyi ra' chi nin guñi' ra' ba la'n guido' cada dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' ba per ayi guhcabwa' ra' ban ni'chin la'hlaa la'h gahca ra' ba baza'loh ra' ba ziga baca'h profeta ra' pur nin gurih ra' ba guhchi Jesucristu. ²⁸ Nicala ayi xi bwi'hnn Jesucristu per nahpaa gunaaba ra' ba

loh Pilahtu tin gudxiinn ba la'h Ñi'h. ²⁹ Ya chin guya'loh xcweenta Ñi'h nin rñi' loh xchihtsi Dxiohs, chi'chi batehta ra' ba la'h Ñi'h loh cruhzi ya chi'chiyi baca'tsi ra' ba la'h Ñi'h. ³⁰ Per Dxiohs babwe'he la'h Jesucristu loh ra' bwiinguuchi, ³¹ ya yaque babahn Ñi'h loh guelguhchi chi'chi baluu'yiloh Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h nin gwanee Ñi'h biahja nez regiohn Galilea hasta guihtxyi Jerusalehn, yannah bwiinn ra' chin nin zezahnee ra' cagaluu'yi xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn lasaa' ra' nu'h. ³² Nnah la'hnu zo'panee nu xchi'dxyi Jesucristu rii' loh tu tin dxiahxi sto' tu. La'h Dxiohs baza'loh Ñi'h dxyi'dxyi ra' nin guñi' ñi' loh ra' guehtu xtatita roo ra' nu'h. ³³ Pwihsi la'hnu'h naa nu'h llahga ra' ba, yannah la'h Dxiohs baza'loh xchi'dxyi Ñi'h tin bata'h Ñi'h Llii'n Ñi'h loh ra' bwiinguuchi ziga caa loh dxihtsi nin laa Salmu nin raroopa:

Yi'h naa lu'h Llii'nahn. Na'h bani'hihn guelnabahan Yi'h nnadxyih.

³⁴ Rahbiza Pahblu:

—Chin ruu'yidxyi'dxyi Dxiohs pur nin bacwa'hn Ñi'h la'h Jesucristu loh ra' bwiinguuchi laasii ayiru chuu dxyih gachi Ñi'h cun ayiza guilli'hn bwe'ltihxi Ñi'h la'n ba', ya squii' rahbi Dxiohs:

Zuni'hihn garaa cohsa nanchii nin gaca siguhra para la'htu ziga bia'hahn dxyi'dxyi'hn cun lu'h la'h guehtu Davihd.

³⁵ Ni'chin caa loh stuhbi saalmu rahbin:

Ayi gusaa'n lu'h guudxi tihxi Llii'n lu'h nin nadzii'hi lu'h.

³⁶ Yannah guchii la'h Davihd gunabwa' la'h ra' guehtu xtatita ra'nu'h ziga guhdzi Dxiohs loh ba bwi'hnn ba ya seguihdu chin guhchi Davihd, biga'tsi ba hasta biga'tsiza guehtu xtaada ba per guyuu'dxi tihxi ba la'n ba', ³⁷ per bwe'ltihxi Jesucristu ayi basaa'n Dxiohs ñilli'hnan ni'chin babwe'he Dxiohs la'h Ñi'h loh ra' bwiinguuchi, ³⁸ ni'chin nnah bwi'tsi ra'n gulgahcabwa' rñi' Dxiohs loh tu la'h Ñi'h bazia'caala xtuhlda tu pur xcweenta Jesucristu. ³⁹ Rñi' Dxiohs ayi xi xtuhlda chyuuchi'hzi bwiinn nin chechiisto' ñi'h xcweenta nin bwi'hnn Jesucristu, ya bwiinn ra' nin na'hla xlehyi Moisehs ayi gaalaa guzuh xjweersi lehyi chi para guzia'caa xtuhlda ra' bwiinn chi. ⁴⁰ Gul gahca nasiin tin ayi saca tu cohsa ra' nin caa loh dxihtsi ra' nin baca'h ra' guehtu profeta ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs chin guñi' ra' ba:

⁴¹ Gulguia'ha, la'htu nin rullihdziinee xchi'dxyi'hn; gulgahdxyigaa' cun gulguiñihchiloh laasii na'h nin naan Dxiohs gu'nnahn tuhbi cohsa cuubi roo nin ayi chechiitii' sto' tu nee nicalaza chuu tuhbi bwiinn nin guluu'yi xchi'dxyi'hn loh tu egwahla gahca ayi chuu tu ayi cha'zi tu dxyi'dxyi ra' chi.

⁴² Ya chin baria'h ra' Pahblu cun Bernabeh la'n guido' xteenn ra' bwiinn Israel ra' chi gunaaba ra' bwiinn chi loh Pahblu:

—Stuhbi dxyih nin gazi'laa'dzi ra' nu xclaa'dzi nu guñi' lu'h dxyi'dxyi ra' ca stuhbi gaca'dxiahga

nu —rahbi ra' ba.

⁴³ Ya chin गया'loh junta chi la'n guido' ziahan ra' ba gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu cun neezaa nin naann ra' lehyi Moisehs gwachiiza sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, ya zeena'hla ra' ba la'h Pahblu cun Bernabeh. Chi'chi rahbi ra' ba loh ra' bwiinn ra' chi:

—Chena'hladzi'tsi tu cun gaduhbi sto' tu dxyi'dxyi za'ca ra' xcweenta Jesucristu.

⁴⁴ Chin guhldaa stuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel ra' chi, ziahan roo duxa ra' bwiinn casi gaduhbi guihdxyi ra' ba riibweeza ra' ba tin guca'dxiahga ra' ba guiñi' Pahblu xchi'dxyi Jesucristu. ⁴⁵ Ya chin bwa'ha ra' bwiinn Israel ra' chi tantu ziahan duxa bwiinn rii' para guca'dxiahga ra' ba xchi'dxyi Jesucristu nin guiñi' Pahblu, lwehgu bidxyi'chi duxa ra' bwiinn Israel ra' chi, ya guza'loh guñi'tohnta ra' ba xcweenta dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi Pahblu nee neezaa guñi'tohnta ra' ba la'h Dxiohs. ⁴⁶ Per ayi bidxyihbi Pahblu cun Bernabeh. Guzuhchihpa ra' ba loh ra' bwiinn chi rahbi ra' ba:

—Nahpaa gachiñi' nu xchi'dxyi Jesucristu mwer loh tu ziga naa tu bwiinn Israel, per nnah yaque rbwe'caa tu xchi'dxyi za'ca Ñi'h ni'chin cayuhnn tu guelguxchisi la'hgahca tu ruluu'yi ayi rga'ha chee tu dxibaa' para tu'pazi ni'chin nnah mejor chogaluu'yi nu xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn nin ayi naa ra' bwiinn Israel, ⁴⁷ laasii zi'chi guxe'hla Dxiohs gaca. Squii' caa xchi'dxyi Dxiohs loh dxihtsi:

Zuxe'hla'hn la'htu tin guluu'yi tu xchi'dxyi ra'n rii' la'h ra' bwiinnziitu nin ayi naa ra' bwiinn

Israel tin ta'h ra' ba loh duhlida hastachi'hzi
rii ra' ba loh guihdxyiyuh.

⁴⁸ Chin bihn ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel
dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu, biahxi duxa ra' ba,
chi'chi rahbi ra' ba chuhla naa xchi'dxyi Dxiohs;
ya garaa bwiinn ra' nin gului Dxiohs chee dxibaa'
para tu'pazi gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

⁴⁹ Zi'chizi bidi'chii xchi'dxyi Jesucristu loh gui-
hdxyi ra' chi. ⁵⁰ Ya guñi'nee ra' bwiinn Israel ra'
chi la'h ra' gunna'h nin naa ra' xpwiinn guido' ra'
bwiinn Israel ra' chi cun neezaa ndxi'hw ra' nin
mahzi rnabwa' guihdxyi ra' chi tin guhcanee ra'
ba la'h ra' bwiinn Israel ra' chi tin babwe'hecaa ra'
ba la'h Pahblu cun Bernabeh la'n regiohn ra' chi.

⁵¹ Chi'chi gudzihibiña'a' ra' Pahblu cun Bernabeh
guxuh ziga tuhbi sehn tin gacabwa' ra' bwiinn
Israel basahcaloh ra' ba xchi'dxyi Dxiohs. Ya
seguihdu zee ra' ba para guihdxyi Iconiu. ⁵² Ya nin
naa ra' xpwiinn Jesucristu riahxi duxa ra' ba nee
neezaa nuunabahandzi'tsi Spíritu Saantu Dxiohs
lasto' ra' ba.

14

Guyuu' Pahblu cun Bernabeh guihdxyi Iconiu

¹ Chin badzihn Pahblu cun Bernabeh guihdxyi
Iconiu, garoopa ra' ba guyuu'tii ra' ba la'n xquido'
ra' bwiinn Israel nin rii ri'chi ya baluu'yi ra' ba
xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn chi ya nez forma
chi ziahan ra' ba gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi
Dxiohs tantu ziga bwiinn Israel ra' como ziga bwi-
innziitu ra'za. ² Per Bwiinn Israel ra' nin ayi
gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Dxiohs bachi'hyi ra'
ba bwiinn nin ayi naa ra' bwiinn Israel tin gwa'ha

dxaaba ra' ba loh ra' xpwiinn Jesucristu nin ri-
 achii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ³ Ni'chin nin
 bia'han Pahblu cun Bernabeh guihdxyi chi ziroo'
 chieempa ya ayi bidxyihbi ra' ba gwazah baluu'yi
 ra' ba la'h Dxiohs bazia'caala xtuhlda ra' bwiinn
 ra' cun neezaa baluu'yi Dxiohs guchiipa'h naa
 xchi'dxyi Ñi'h ni'chin nin bwi'hnn Ñi'h compañu
 la'h Pahblu cun Bernabeh tin bwi'hnn ra' ba dzi'n
 roo cun milahgru ra'. ⁴ Ya bilaa'ha lasaa' ra'
 bwiinn guihdxyi chi pur xcweenta xchi'dxyi Dx-
 iohs; garolda bwiinn guihdxyi chi nuu favohr
 de Pahblu cun Bernabeh ya zagarolda guihdxyi
 ra' ba nuu gahca xlahdu bwiinn Israel ra' chi.
⁵ Ya seguihdu batiaa'ha lasaa' ra' bwiinn Israel
 ra' chi cun neezaa nin ayi naa ra' bwiinn Israel
 guhca ra' ba tuhsi diacweerdu cun guxchiisi ra'
 nin rnabwa' ri'chi tin ñidxihdxinee dxyi'dxyi ra'
 ba la'h Pahblu cun Bernabeh tin neezaa ñuca'h
 dxiah ra' ba yihca Pahblu cun Bernabeh, ⁶ per
 chin guhcabwa' ra' Pahblu cun Bernabeh zi'chi
 xclaa'dzi ra' ba guunnee ra' ba la'h Pahblu cun
 Bernabeh ni'chin ballu'n ra' ba para guihdxyi
 Litra, guihdxyi Derbe, guihdxyi ra' nin rnabwa'
 guihdxyi Licaonia, cun neezaa guihdxyiru nin
 rii ra' gadiidxi guihdxyi ra' chi. ⁷ Neezaa gui-
 hdxyi ra' chi baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu.
⁸ Guihdxyi Litra guyuu' tuhbi ndxi'hw nin adxi
 nuu sah desde chin guulaa ba. ⁹ Ndx'i'hw rii'
 cagaca'dxiahga dzi'tsi ba dxyi'dxyi ra' nin cañi'
 Pahblu, ya chin bwa'ha Pahblu loh ba gwachii
 sto' ba xchi'dxyi Jesucristu laasii zahca gusiaca
 Dxiohs la'h ba. ¹⁰ chi'chi guñi' Pahblu jweersi loh
 ba, rahbi ba:

—¡Gwasuhnchii tin guzuh derehchu!

Ya chieempa nin guzu'nchii ba bire'h ba guiya', chi'chiyi bazah ba. ¹¹ Ya chin bwa'ha ra' bwiinn Licaonia ra' chi xi bwi'hnn Pahblu, chi'chi guza'loh cañi' ra' ba dxyi'dxyi Licaonia chi rahbi ra' ba:

—¡Dxiohs ra' bie'ta loh nu rluu'yi za ra' Ñi'h ziga ndxi'hw!

¹² Ya gule'helah ra' ba la'h Bernabeh ziga dxiohsa Júpiter, ya la'h Pahblu gule'helah ra' ba Mercuriu laasii tuhsi Pahblu rñi' xcweenta garoopa ra' ba. ¹³ Ya bixohza nin ruhnn dzi'n la'n guido' xteenn dxaan Júpiter, nin zohba rwaa' guihtdxyi chi, gwanee ba guun cun figuhra dxia'yi'hn ra' tuhsi junta cun bwiinn ziahan ra' chi tin gaann ra' ba la'h Bernabeh cun Pahblu ziga raann ra' ba xchiohsa ra' ba. ¹⁴ Chin bihn ra' pooxtla o sea Bernabeh cun Pahblu xi cayahca, basiu'yi ra' ba xahba ra' ba ziga tuhbi sehn ayi riuu'sto' ra' ba nin cayuhnn ra' bwiinn chi, ya guyuu'tii gallu'n ra' ba galaayi ra' bwiinn ¹⁵ tin rahbi ra' ba:

—¡Daada ra'! ¿Xi naa cayuhnn tu cohosa ra' ca? ¿Tayi rwa'ha tu lasaa' bwiinn tu la'h nu bwiinn guidxyiyuh za nu? Nomas la'h nu raluu'yi nu xchi'dxyi Dxiohs nin nuu nabahan llaa'ndxibaa' la'h ra' bwiinn tin gusaa'n ra' ba cohosa ra' nin a gallu'yitii, ziga nin riyyuhnn tu, tin guzuhllihbi tu loh Dxiohs nin bwi'hnncha'yi llaa'ndxibaa' cun guidxyiyuh, cun ñihsado', cun garaatii' nin nuu loh ra'n. ¹⁶ Galoh basaa'n Dxiohs la'h ra' bwiinn guidxyiyuh bwi'hnn ra' ba zigachi'hzi guclaa'dzi ra' ba, ¹⁷ nicla baluu'yi Ñi'h la'h ra' ba la'h Ñi'h naa Ñi'h Dxiohs cun cohosa za'ca nin ruhnn Dxiohs. La'hÑi'h ruhnn Ñi'h ñihsadxiah, ruhnn Ñi'h rahca

xi ridahw ra' nu'h, nee rahcanee za Ñi'h la'h ra' bwiinn tin rbahan za'ca ra' ba.

18 Per nicla guñi' ra' ba dxyi'dxyi ra' rii' loh ra' bwiinn guiidxyi chi ya mwedxi nagahn duxa para bacu'dzi ra' ba loh xigaaba ra' bwiinn chi tin ayi bwi'hnn ra' ba ziga guclaa'dzi ra' ba ñidxiinn ra' ba guun ra' tin ñibahchiguhn ra' ba cohsa ra' chi loh Pahblu cun Bernabeh. 19 En seguida badzihn paaldaa ra' bwiinn Israel ra' nin ze' guiidxyi Antioquía cun guiidxyi Iconiu. Bachi'hyi ra' ba la'h ra' bwiinn Listra tin baca'hdxiah ra' ba yihca Pahblu ya nasto' ra' ba guhchi Pahblu gudo'ballehxa ra' ba la'h ba hasta rwa' guiidxyi chi babwe'he ra' ba la'h ba. 20 Per chin badiaa'ha ra' xpwiinn Jesucristu cwee' Pahblu, lwehgusi gwastii ba biuu'garii ba guiidxyi chi stuhbi. Ya chin barah gue'la, bare'h ra' ba guiidxyi chi cun Bernabeh tin zee ra' ba para guiidxyi Derbe. 21 Ya chin guya'loh baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn Derbe ziahan duxa ra' bwiinn chi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs. Chi'chi gubia'garii ra' ba stuhbi la'n guiidxyi Listra cun guiidxyi Iconiu, guiidxyi Antioquía. 22 Ya guiidxyi ra' chi guluu'gui'w Pahblu cun Bernabeh la'h ra' ba cun xchi'dxyi Dxiohs tin cheezahnee ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, ayi cwe'hesto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h. Rahbiza ra' ba loh ra' bwiinn chi nahpaaza guti'dxiloh ra' ba trabahjw tin para gaca chuu'tii ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs. 23 Ya seguihdu gulii ra' ba paaldaa ra' bwiinn guuhla cada tuhbigah xquido' xpwiinn Jesucristu, ya chin guluhlla gudihdxyi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs cun bacwaa'han za ra' ba, chi'chi gunaaba Pahblu cun

Bernabeh loh Dxiohs xcweenta ra' bwiinn chi tin gaapaa Ñi'h la'h ra' ba laasii rca'h duxa sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

Gubia'garii Pahblu cun Bernabeh para guihdxyi Antioquía xteenn Siria

²⁴ Seguihdu badii'dxi Pahblu cun Bernabeh gui-hdxyi Pisidia ya badzihn ra' ba hasta loh guihdxyi ra' nin rnabwa' guihdxyi Panfilia. ²⁵ Ya chin guya'loh baluu'yi Pahblu cun Bernabeh xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn guihdxyi Perge, ya seguihdu zee ra' ba guihdxyi Atalia. ²⁶ Chin badzihn ra' ba guihdxyi chi, chi'chi bacah ra' ba la'n barcu tin gwah ra' ba guihdxyi Antioquía. Ya antes nin guzee ra' ba biahja chi, gunaaba ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu guihdxyi Antioquía loh Dxiohs tin bwi'hnn Ñi'h cumpahñu la'h Pahblu cun Bernabeh. Ya zi'chi batuhlla ra' ba xtsi'n Dxiohs nin bwi'hnn ra' ba nez guihdxyi ra' nin gwah ra' ba. ²⁷ Ya chin badzihn ra' ba guihdxyi Antioquía, batiaa'ha ra' ba bwiinn guido' ra' nin naa ra' xpwiinn Jesucristu guihdxyi chi, tin bwii'yidxyi'dxyi ra' Pahblu cun Bernabeh loh ra' bwiinn chi, xa bwi'hnn Dxiohs cumpahñu la'h ra' ba nee cun neezaa xa guluu'bia'ñi'h Ñi'h sto' ra' bwiinnziitu tin zi'chi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ²⁸ Ya bia'hannee Pahblu cun Bernabeh la'h ra' xpwiinn Jesucristu mahs paaldaa dxyih loh guihdxyi Antioquía.

15

Badxa'galasaa' ra' ba la'n guihdxyi Jerusalehn

¹ La'n dxyih ra' chi badzihn paaldaa ndxi'hw ra' nin ze' nez guiidxyi Judea, ya guza'loh cagaluu'yi ra' ba la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guiidxyi Antioquía, ya rahbi ra' ndxi'hw ra' chi:

—Sidela la'htu adxi guunn tu ziga gunabwa' guehtu Moisehs adxi guta'h Dxiohs la'htu loh xtuhlda tu.

² Chin bihn Pahblu cun Bernabeh dxyi'dxyi ra' chi bacha'gadxihldxi dxyi'dxyi ra' Pahblu cun Bernabeh la'h ra' ndxi'hw ra' chi. Chi'chi gulii ra' xpwiinn Jesucristu la'h Pahblu cun Bernabeh cun spaaldaa ra' xpwiinn Jesucristu tin chee ra' ba guiidxyi Jerusalehn tin guiñi'nee ra' ba pooxtla ra' cun bwiinn guuhla ra' xteenn xquido' Jesucristu nin nuu ra' guiidxyi Jerusalehn. ³ Ya gulu'nehza ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guiidxyi Antioquía la'h Pahblu cun Bernabeh cun bwiinn ra' nin zenee ra' ba para guiidxyi Jerusalehn. Ya loh nehza nin zee ra' ba chi gudii'dxi ra' ba guiidxyi Fenicia cun guiidxyi Samaria tin guñi' ra' ba loh ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guiidxyi ra' chi, rahbi ra' ba la'h ra' nin naa ra' bwiinnziitu nin ayi naa ra' bwiinn Israel, la'h ra' ba basaa'n creensi dxaaba nin ruhnn ra' ba tin chena'hla ra' ba xneziuh Dxiohs. Ya garaa ra' nin naa ra' xpwiinn Jesucristu guiidxyi ra' chi biahxi duxa ra' ba pur dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu cun Bernabeh loh ra' ba. ⁴ Ya chin badzihn Pahblu cun Bernabeh Jerusalehn, bagacha'galoh ra' xpwiinn Jesucristu la'h ra' ba. Ya seguihdu bwii'yidxyi'dxyi ra' Pahblu cun Bernabeh loh ra' bwiinn chi xa guhcane Dxiohs la'h ra' ba cun garaatii' ziga baluu'yi ra' ba la'h ra' bwiinn nez guiidxyi ra' nin bagaluu'yi

ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ⁵ Chi'chi gwasu'nchii paalda ra' bwiinn fariseu nin gwachiisto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, rahbi ra' ba loh garaatii' ra' ba:

—Naa bwen dxihn ra' bwiinnziitu nin naa ra' xpwiinn Jesucristu nin ayi naa ra' bwiinn Israel neezaa xlehyi Moisehs guzo'badxiahga ra' ba.

⁶ Chi'chi badxa'galasaa' ra' pooxtla ra' cun bwiinn guuhla ra' nin rnabwa' la'h ra' xpwiinn Jesucristu tin bwi'hnn ra' ba lligaaba xa gaca. ⁷ Ya gaduhbi nin cañi' ra' ba xcweenta ziga ruluu'yi Pahblu cun Bernabeh, gwasu'nchii Pehdru, rahbi ba loh ra' ba:

—Yu'bitu lasaa'ra'n, la'tu naann Dxiohs guli na'h loh tu tin guluu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinnziitu tin chechiisto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h. ⁸ Dxiohs nin nu'nbwa' lasto' ra' bwiinn la'h Ñi'h badi'hi Spíritu Saantu la'h ra' ba ziga bani'hi za Ñi'h Spíritu Saantu la'h ra' nu'h. ⁹ Dxiohs ayi cayuhnn Ñi'h guriin-guriin cun la'h ra' ba nee ayiza cayuhnn Ñi'h guriin-guriin cun la'h za nu'h pwihsi Dxiohs basiaa lasto' ra' ba lasii gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h. ¹⁰ Yannah ¿xi naa ruhnn tu buhrla la'h Dxiohs cun xtsi'n Ñi'h? ¿xi naa xclaa'dzi tu chezahnee ra' bwiinnziitu lehyi chi nin guehtu xtadaguldo' ra' nu'h nee nin la'h za nu'h nagahdxi gaca chozahnee ra' nu'h lehyi chi? ¹¹ Dez galohyi naann nu'h la'h Jesucristu guta'h la'hnu'h loh xtuhlda ra' nu'h igwahla gahca za ziga guta'h za Ñi'h la'h ra' bwiinnziitu —rahbi Pehdru.

¹² Ya chin guluhlla guñi' Pehdru, dxyiitii' babwih ra' bwiinn chi, chi'chi lwehgu gahca

baca'dxiahga ra' ba dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu
 cun Bernabeh xa guhcanee Dxiohs la'h ra' ba
 bwi'hnn ra' ba dzi'n roo ra' cun milahgru ra' loh
 ra' bwiinnziitu ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel.
 13 Ya chin guya'loh guñi' ra' Pahblu cun Bernabeh,
 chi'chi guñi'gah Jacobo rahbi:

—Bwi'tsi ra'n, gulgaca'dxiahga guiñi'n:
 14 Simohn Pehdru bwiiyidxyi'dxi loh nu'h xa
 guyuu' guelrzaa' Dxiohs xcweenta ra' bwiinnziitu
 nin ayi naa ra' bwiinn Israel tin guli Ñi'h xpwiinn
 Ñi'h loh ra' ba. 15 Garaa dxyi'dxyi ra' rii' naan ziga
 dxyi'dxyi ra' nin baca'h guehtu profeta ra', ziga
 rñi' loh Xchihtsi Dxiohs rahbin:

16 Despwes de dee ra' zibia'gariin tin guzuun
 stuhbi rrehyi cuubi nezloh tu xlugari
 xtatita Ñi'h guehtu Davihd tin zi'chi
 gusacuu'bihn xquido' Davihd nin gubihyi
 tin dxiaaca za'ca hasta ria'dxyi chi tin zi'chi
 dxia'han cuubin para tu'pazi.

17 Tin garaa ra' bwiinn gadxi'hyi xneziuh za'ca
 Dxiohs, cun garaa ra' naciohn ra' nin naa ra'
 xpwiinn Dxiohs pur laan —rahbi Dxiohs.

18 Zi'chi rahbi Dxiohs nin baluu'yi cohsa ra' rii'
 desde cadxyihroo'.

19 Rahbiza Jacobo loh ra' ba:

—Dee' naa lligaaba nin ru'nnahn: ayiru chyu
 gusio'ba la'h ra' bwiinn nin ayi naa ra' bwiinn
 Israel nin riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu.
 20 Cun sola gaca'h nu'h tuhbi dxihtsi loh ra' ba
 tin ayiru gaann ra' ba bwiinnngulaala nee neezaa
 tin ayi guibahan gubwihlli ra' ba, neezaa tin ayi
 gahw ra' ba bwe'hla maan nin rahchi dxaaba ra',

nee ayi gahw ra' za ba rihn. ²¹ Des cadxyihroo' nuu ra' ndxi'hw ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs cada guido'yi'hn ra' loh cada tuhbi guihdxyi ra' loh dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel.

²² Ya biuu'sto' ra' pooxtla ra' cun bwiinn guuhla ra' cun garaaza xpwiinn Jesucristu xchi'dxyi Jacobo, ya gulii ra' ba la'h Judas nin rñi' ra' ba Barsabahs cun Silas tin chenee ra' ba Pahblu cun Bernabeh para guihdxyi Antioquía, ya Silas cun Barsabahs naa ndxi'hw ru nin lasahca ru loh ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu guihdxyi Jerusalehn. ²³ Ya guluu'nehzanee ra' ba dxihtsi ra' rii' la'h ra' ba para guihdxyi Antioquía:

“La'hnu ziga naa nu pooxtla ra' cun bwiinn guuhla ra' xteenn xpwiinn Jesucristu nin rii' loh guihdxyi Jerusalehn, raxe'hla nu tuhbi guelrgahpaa Dxiohs para garaatii' tu bwihtsi lasaa' ra' nin rii' ra' guihdxyi Antioquía cun estadu Siria, cun estadu Cilicia. ²⁴ La'h nu bihn rii' biria'h ndxi'hw ra' nin bie'gañi' loh tu cun xcweenta xlehyi Moisehs, per la'h ra' ndxi'hw ra' chi ayi cun xquelrnabwa' dxi'h nu bie'nee ra' ba chin bie'gasio'ba ra' ba la'htu tin zigazi guluu'yi xilla ria'dxi guza'loh tu para gaca tu xpwiinnpa'h Dxiohs. ²⁵ Ni'chin nnah la'hnu chin badiaa'ha nu baria'caa bachilii nu schiohpa bwiinn ra' nin zenee ra' bwihtsi lasaa' ra' nu Bernabeh cun Pahblu tin zenee ra' ba tuhbi dxyi'dxyi za'ca para la'htu. ²⁶ Pahblu cun Bernabeh nicala la'hsi gachi ra' ba per ayi raa ra' ba xquelrnabahan ra' ba zeezah cagaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ²⁷ Ni'chin nin baxe'hla nu Judas cun Silas tin la'h ra' ba guiñi' ra' ba garaatii' dxyi'dxyi ra' rii' lohtu. ²⁸ Pwihsi Spíritu Saantu Dxiohs basiin

la'hnu naa bwen ayiru gatahla ru nu lehyi nin chena'hla tu. Lehyisi rii' nallu'hyi chezahnee tu: ²⁹ ayi gahw tu xpwe'hla ra' maan nin rudi'hi ra' bwiinn guhn la'h ra' bwiinngulaala, ayi gahw tu rihn cun xpwe'hla maan nin rahchidxaaba ra', nee ayiza guibahan gubwihlli tu tantu gunna'h coma ziga ndxi'hw, ya sidela guzo'badxiahga tu ayi guunn tu garaa ra' dee' bwen gahca gaca tu nezloh Dxiohs. Pwihsi cun Dxiohs dxia'han tu.”

³⁰ Pwihsi seguihdu gulu'nehza ra xpwiinn Jesucristu la'h Judas cun Silas gwanee ra' ba Pahblu cun neeza Bernabeh para guihtxyi Antioquía, ya ri'chi batiaa'ha ra' ba xpwiinn ra' Jesucristu nin rii ra' guihtxyi Antioquía chi tin badi'hi ra' ba dxihtsi nin gulu'nehza ra' pooxtla ra' nin rii guihtxyi Jerusalehn, guca'h ra' ba. ³¹ Chin bihn ra' xpwiinn Jesucristu nin naa ra' bwiinnziitu nin rii guihtxyi Antioquía chi dxyi'dxyi ra' nin caa loh dxihtsi chi biahxi duxa ra' ba laasii gulahchidxyii dxyi'dxyi ra' chi lasto' ra' ba. ³² Ya Judas cun Silas naa ra' ba bwiinn nin rusañi' Dxiohs xchi'dxyi Ñi'h, ni'chi baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' xpwiinn Ñi'h nin rii guihtxyi Antioquía chi, ya baluu'yi ra' ba ziroo' xcweenta xchi'dxyi Dxiohs tin mahziru guza'bi sto' ra' bwiinn par chezah dzi'tsi ra' ba loh xneziuh Dxiohs. ³³ Ya bia'hannee ra' ba la'h ra' xpwiinn Jesucristu guihtxyi Antioquía chi tuhbi chieempa. Ya seguihdu chin babii ra' Judas cun Silas guihtxyi chi, chi'chi bagahpaa Dxiohs ra' xpwiinn Jesucristu la'h ra' ba cun xquel dxyiriisto' Dxiohs tin bwi'hnn ra' ba despedir la'h ra' ba para guihtxyi Jerusalehn loh ra' xpwiinn Jesucristu nin gulu'nehza la'h ra' ba. ³⁴ Per la'h Silas gurii sto'

ba bia'han ba ri'chi. ³⁵ Neezaa Pahblu cun Bernabeh bia'han guiidxyi Antioquía chi cun spaaldae ra' nin bia'hannee ra' ba ya gwazah baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

Dee nin raroopa xbiaje Pahblu gwagaluu'yi ba xchi'dxyi Jesucristu

³⁶ Chin guhca tuhbi chieempa rii ra' ba ri'chi, chi'chi rahbi Pahblu loh Bernabeh:

—Yo'ho chodia'han nu'h xa nuu ra' xpwiinn Jesucristu guiidxyi ra' nin biogaluu'yi nu xchi'dxyi Ñi'h.

³⁷ Ya guclaa'dzi Bernabeh ñianee ra' ba la'h Jwahn nin rñi' za ra' ba Marcu, ³⁸ per Pahblu ayi gunnah ba ñanee ra' ba la'h Jwahn laasii basia'han Jwahn la'h ra' ba guiidxyi Panfilia ya ayiru bwi'hnn bi pur ñazahnee bi la'h ra' ba nez hasta bagaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ³⁹ Ya bwa'ha si Bernabeh ayi nnaa Pahblu chenee ra' ba la'h Marcu ya de tantu nin bachi'chi lasaa' ra' ba cun zi'chizi gulaa'ha lasaa' ra' ba mejor zeenee Bernabeh la'h Marcu ya seguihdu guca'ha ra' ba tuhbi barcu para Chipre. ⁴⁰ Ya seguihdu guliigah Pahblu la'h Silas, ya chin guya'loh gudihdxyi-gunaaba ra' xpwiinn Jesucristu xcweenta ra' Pahblu cun Silas loh Dxiohs tin gacanee Ñi'h la'h ra' ba, chi'chiyi zee ra' ba. ⁴¹ Ya gudii'dxi ra' ba guiidxyi Siria cun guiidxyi Cilicia tin mahziru guñi' ra' ba chezahdzi'tsi ra' xpwiinn Jesucristu nin rii nez guiidxyi ra' chi loh xchi'dxyi Dxiohs.

16

Timoteu gwanee la'h Pahblu cun Silas

¹ Pahblu cun Silas badzihn ra' ba guiidxyi Derbe cun guiidxyi Listra. Ri'chi badxa'ga ra' ba tuhbi xpwiinn Jesucristu nin laa Timoteu llii'n tuhbi gunna'h Israel nin naa tuhbi xpwiinn Jesucristu, per xtaada bi naa bwiinn griehgu. ² Xpwiinn Jesucristu nin guyuu' guiidxyi Listra cun guiidxyi Iconiu guñi' za'ca ra' ba pur Timoteu. ³ Bwi'hnn Pahblu lligaaba chenee ba la'h Timoteu, per galoh guluu' Pahblu la'h Timoteu bwa' tin ayi ñiñi'yah ra' bwiinn Israel nin nuu ra' ri'chi la'hbi laasii garaatii' ra' bwiinn Israel ra' chi naann xpaah Timoteu naa tuhbi bwiinn griehgu. ⁴ Ya garaa ra' guiidxyi ra' nin zeedii'dxi ra' ba guñi' ra' ba loh ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu guiidxyi ra' chi dxyi'dxyi ra' nin baca'h ra' pooxtla cun bwiinn guuhla ra' nin rnabwa' la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii loh guiidxyi Jerusalehn. ⁵ Pwihsi garaa xpwiinn Jesucristu gwazahnee ra' ba xchi'dxyi chi'zi Ñi'h, ya dxyih cun dxyih guhca ziahan xpwiinn Jesucristu.

Bwa'ha Pahblu tuhbi bihsi nin baluu'yiloh tuhbi bwiinn regiohn Macedonia loh Pahblu

⁶ Ya ayi guzi'guehlda Spíritu Saantu Dxiohs ñuluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu guiidxyi Frigia cun Galacia cun Asia, ⁷ ya seguihdu badzihn ra' ba frontera xteenn Misia ya bwi'hnn ra' ba lligaaba ñah ra' ba guiidxyi Bitinia, per ayiza guzi'guehlda Spíritu Saantu Jesucristu ñah ra' ba ri'chi. ⁸ Mejor gudii'dxi ra' ba Misia tin bie'ta ra' ba pwertu xteenn Troas. ⁹ Ri'chi loh baca'lda baluu'yiloh tuhbi bwiinn rregiohn Macedonia loh Pahblu, ya

loh baca'lda chi cañi'nee ndxi'hw chi la'h Pahblu, rahbi ba:

—Gudii'dxi para guiidxyi Macedonia tin gacanee lu'h la'h nu.

¹⁰ Hohra nin guya'loh bwa'ha ba bihsi chi, lwehgu gahca guyuu'nehza nu para guiidxyi Macedonia laasii bidi'hnn nu lliigaaba Dxiohs gunaaba biogaluu'yi nu xchi'dxyi Ñi'h la'h ra' bwiinn guiidxyi chi.

Chin guyuu' Pahblu cun Silas Guiidxyi Filipos

¹¹ Guyuu'tii nu la'n barcu rwaa' ñihsado' xteenn guiidxyi Troas ya badzihn nu Samotracia, tuhbi isla nin rii loh ñihsado', ya barah stuhbi gue'la badzihn nu guiidxyi Neapolis, ¹² ya de ri'chi bioo nu para guiidxyi Filipos, tuhbi guiidxyi nin lasahca loh guiidxyi Macedonia, ya ri'chi bidxuu nu paaldaa dxyih nee guiidxyi chi naa tuhbi colonia ra' bwiinn Roma. ¹³ Ya tuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel baria'h nu guiidxyi chi tin bioo nu rwaa' tuhbi gui'w hasta nahpaa riagañi'nee ra' bwiinn Israel Dxiohs. Ri'chi bidxuu nu tin baluu'yi nu xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' gunna'h nin badiaa'ha ri'chi. ¹⁴ Loh ra' gunna'h chi dxa'ga tuhbi naani'hn nin laa Lidia nin ze' guiidxyi Tiatira; lahdxi culohr murahdu nin lasahca duxa rutoo' ba. Gunna'h rii' raann ba Dxiohs ya baca'dxiahga ba xchi'dxyi Jesucristu, bazuh nayaa Ñi'h lasto' ba tin guyuu' ba guya'zi ba xchi'dxyi Dxiohs nin guñi' Pahblu loh ra' bwiinn. ¹⁵ Chi'chi gurohbaañihsa ba cun garaa xfamihyi ba, ya seguihdu bwi'hnn ba jweersi bioo nu yihdzi ba, chi'chi nnah ba:

—Sidela guchii tu rwa'ha tu na'h ziga tuhbi xpwiinn Jesucristu gulcho'ho rwa' yiidzihn tin ri'chi chuu tu.

Ya menos bwi'hnn naani'hn chi gahn bioo dxia'han nu yihdzi ba. ¹⁶Ya tuhbi dxyih nin zoo nu hasta rñi' ra' bwiinn chi loh Dxiohs, badxa'ga nu tuhbi dxa'pa nin nuu tuhbi spíritu dxaaba nin rahcabwa' sto' bi, naa bi tuhbi mooza nin gudoo'tii' nee ruhnn bi gahn ziahan roo mweeyi para nin rnabwa' ra' la'hbi. ¹⁷Dxa'pa rii' na'hla bi la'h Pahblu cun neezaa la'hnu ze'ñi' bi jweersi roo rahbi bi:

—Ndxihw ra' rii' nin naa ra' xmooza Dxiohs nin nuu dxibaa', ruluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs —rahbi bi.

¹⁸Ya naa la ziahan dxyih cana'hla dxa'pa chi la'hnu, ya tantu nin cañi' bi loh ra' bwiinn: “Xpwiinn Dxiohs la'h ra' bwiinn rii'”, rahbi dxa'pa chi, chi'chi gubia'garii Pahblu de tantu nin cagasio'ba bi yihca ba, chi'chi rahbi ba loh bwiinndxaba nin nuu lasto' dxa'pa chi:

—¡Pur lah Jesucristu baria'h la'n lasto' dxa'pa ca!

Ya lwehgu baria'h spíritu dxaaba chi lasto' bi. ¹⁹Per chin bwa'ha ra' xpallwa'n dxa'pa chi ayiru xi mweeyi guunn bi gahn para la'h ra' ba, chi'chi guna'zu ra' ba la'h Pahblu cun Silas ya gwaneer ra' ba la'h Pahblu cun Silas loh ra' guxchiisi nez rwa' dxiaa' roo' nin nuu galaayi guihdxyi chi. ²⁰Ya chin badzihnee ra' ba Pahblu cun Silas loh ra' nin naa guxchiisi, chi'chi rahbi ra' ba:

—Ndxihw ra' rii' nin naa bwiinn Israel cagasio'ba ra' ba la'h ra' bwiinn lahdxyi ra'nu,

21 cagaluu'yi ra' ba guriin lehyi nin adxi nuu gazo'badxiahga nu'h laasii naa nu bwiinn Roma.

22 Chi'chi bidxyi'chinee ra' bwiinn la'h Pahblu cun Silas, ya guxchiisi ra' gunabwa' ra' ba bire'h xahba Pahblu cun Silas tin guca'yahga ra' ba tuhbi bahra. 23 Chin guluhlla guca'yahga ra' ba cun bahra, chi'chi bie'w ra' ba la'n lahtsi dxi'ba nin mahzi nadxaaba naa. Ya rahbi ra' ba loh nin naa madxiohra; nahpaa guhpaa dzi'tsi ba la'h ra' ndxi'hw ra' ca. 24 Chin bihn madxiohra chi dxyi'dxyi chi baza'hla ba la'h Pahblu cun Silas la'n lahtsi dxi'ba nin nuu tuhbi yahga barehda nin zohba gui'dxiu tin la'n gui'dxiu chi guyuu' ñaa' ra' ba tin adxi gullu'hn ra' ba. 25 Per chin guhca ga-roolda gue'la cabwihdxyi-canaaba ra' Pahblu cun Silas Dxiohs, nee cun neezaa cayu'lda ra' ba cantu xteenn Dxiohs para la'h Ñi'h ya snuhn bwiinn nin ñie'w ra' riigaca'dxiahga ra' cantu ra' nin cayu'lda ra' ba. 26 Ya hohra chi guhca tuhbi lluh duxa, bañi'bin gaduhbitii' lahtsi dxi'ba chi, billaala ra' garaatii' rwaa' pweerta ra', cun cadehn ra' nin nuuxa'ta yahga ra' nin nuu ñaa' ra' bwiinn nin ñie'w gubihyi ra'n. 27 Ya chin babahn madxiohra chi, bwa'ha ba zohballaala rwaa' lahtsi dxi'ba, lwehgu gule'he ba spahda ba tin ñidxiinn ba la'h gahca ba laasii nasto' ba ballu'n ra' nin ñie'w ra' la'n lahtsi dxi'ba. 28 Chi'chi guñi' Pahblu jweersi roo, rahbi ba loh madxiohra chi:

—¡Ayi guunn lu'h zi'ca, garaa gahca nu la'hnu dxuu rii'!

29 Chi'chi gunaaba madxiohra chi tuhbi bia'ñih tin bazia'ñihin la'n lahtsi dxi'ba chi, chi'chi guyuu'tii gallu'hn ba tantu nin bidxyihbi ba.

³⁰ Tin babwe'he ba la'h ra' Pahblu cun Silas, chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—Daada ra', ¿xa ni'ca nahpaa gu'nnahn tin guta'h Dxiohs na'h loh duhlda?

³¹ Ya chi'chi rahbi ra' ba:

—Bwi'hnn pur chechii sto' lu'h xchi'dxyi Jesucristu tin ta'h lu'h loh duhlda, cun neezaa garaa xfamihiy lu'h.

³² Ya baluu'yi ra' ba xchi'dxyi Jesucristu la'h madxiohra chi cun garaa za nin rii rwaa' yihdzi ba. ³³ Ya hohra gue'la chi gahca gwane madxiohra chi la'h ra' Pahblu cun Silas tin gudxi'bi ba hasta bidxeeldxyihdxyi tihxi ra' ba pur bahra, ya chin guya'loh guhca ra' ba rramwehdx chi'chi guro'bañihsa madxiohra chi cun garaa xfamihiy ba. ³⁴ Ya seguihdu gwane ba la'h ra' Pahblu cun Silas yihdzi ba tin gudahw ra' ba, ya biahxi duxa madxiohra chi cun garaa xfamihiy ba laasii gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ³⁵ Chin barah gue'la, guxe'hla ra' guxchiisi chiohpa xguixa'ga ra' ba bagañi' loh madxiohra tin guta'h ba la'h Pahblu cun Silas. ³⁶ Chi'chi rahbi madxiohra chi loh Pahblu:

—Bie'naa ra' guixa'ga aguta'hn la'htu; cheezah tu xneziuh tu nasaa.

³⁷ Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' guixa'ga chi:

—La'hnu bwiinn Roma nu, nee baca'yahga tu la'hnu delanta loh ra' bwiinn guihdxyi nee nin ayi gunaaba dxyi'dxyi ra' ba gu nuu xi xtuhlda nu, sino que lwehgu basie'w ra' ba la'hnu la'n lahtsi dxi'ba; ¿yannah guta'h ra' ba la'hnu rala'n? ¡Gulgahbi loh ra' guxchiisi ra' chi la'h gahca ra' ba dxie'gabwe'he ra' ba la'hnu!

³⁸ Chi'chi gwaguihtsii ra' guixa'ga dxyi'dxyi ra' chi loh ra' guxchiisi, ya bidxyihbi duxa ra' ba chin bihn ra' ba bwiinn Roma ra' Pahblu cun Silas. ³⁹ Chi'chi gwaganaaba guxchiisi ra' chi pardohn loh Pahblu cun Silas, chi'chiyi babwe'he ra' ba la'h Pahblu cun Silas la'n lahtsi dxi'ba chi, ya seguihdu gunaaba ra' ba baria'h Pahblu cun Silas guihtdxyi chi. ⁴⁰ Ya chin baria'h ra' ba la'n lahtsi dxi'ba, gwah ra' ba rwaa' yihdzi Lidia, ri'chi guya'lohzi guñi'nee ra' ba bwiinn ra' nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, chi'chiyi biuu'nehza ra' ba para stuhbi lahta.

17

Bidxyi'chi duxa ra' bwiinn Tesalónica

¹ Ya chin gudii'dxi ra' Pahblu cun Silas guihtdxyi Anfipolis cun guihtdxyi Apolonia, chi'chiyi badzihn ra' ba guihtdxyi Tesalónica. Guihtdxyi chi nuu tuhbi guido' bi'tu'hn xteenn bwiinn Israel ra'. ² Ya gwah Pahblu la'n guido' chi ziga naa xcostumbre ba, tin baluu'yi ba xchi'dxyi Jesucristu chohnna bwelta ziga dxyih ra' nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel, ³ tin baluu'yi Pahblu cun Silas ziga caa loh Xchihtsi Dxiohs rahbin:

—Nahpaa guti'dxiloh Crixtu trabahjw duxa, ya chin dxiohna dxyih guhchi Ñi'h zabahan Ñi'h loh ra' bwiinguuchi.

Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' bwiinn chi:

—Jesucristu gahca nin cagaluu'yi'hn xchi'dxyi Ñi'h la'htu la'h gahca Ñi'hn nin ruze'ta loh Xchihtsi Dxiohs.

⁴ Ya loh paaldaa ra' bwiinn Israel nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu badii'dxi ra' ba

xlahdu Pahblu cun Silas, ya neezaa ziahan ra' bwiinn griehgu ra' nin rdxyihbi loh Dxiohs gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu cun ziahan za ra' gunna'h guriin-guriin ra' nin lasahcaru loh gui-hdxyi chi. ⁵ Per bwiinn Israel ra' nin ayi gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu bidxyi'chinee ra' ba la'h Pahblu cun Silas, chi'chi batiaa'ha ra' ba paaldaa ra' bwiinn plohja nin ayi xi dzi'n ruhnn tin guñi' tohnta ra' ba pur xcweenta Pahblu cun Silas loh ra' bwiinn gui-hdxyi, ya seguihdu gwachuu'tii ra' bwiinn plohja chi rwaa' yihdzi Jasohn, cagadxi'hyi ra' ba Pahblu cun Silas tin dxiu'n ra' ba ntriehgu la'h Pahblu cun Silas de-lanta loh ra' bwiinn Israel ra' chi, ⁶ ya cun ayi badxeela ra' ba Pahblu cun Silas ri'chi, ni'chin la'laga'h la'h Jasohn cun spaaldaa ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' gui-hdxyi chi gwanee ra' ba loh ra' guxchiisi, ya rahbi ra' ba:

—Ndxihw ra' rii' nin cagasio'ba gaduhbitii' guidxyiyuh yannah la'h ra' ba badzihn lahdxyi nu'h, ⁷ ya Jasohn badi'hi rwaa' yihdzi ñi'h nuu ra' ba. ¡Garaa ra' ba riigasaa'n ra' ba xlehyi César, ya cañi' ra' ba nuu stuhbi rrehyi nin laa Jesuhs!

⁸ Chin bihn ra' bwiinn dxyi'dxyi ra' rii' cun guxchiisi ra' guyuu' guelrzaa' ra' ba, ⁹ ya chin gunaaba ra' ba mweeyi muulta loh Jasohn cun xamihguru ba chi'chi babwe'he ra' guxchiisi ra' chi la'h ra' ba.

Pahblu cun Silas hasta gui-hdxyi Berea

¹⁰ Lwehgu gahca chin gurih gue'la bwi'hnn ra' xpwiinn Jesucristu nin rii' gui-hdxyi ra' chi cumpañu la'h Pahblu cun Silas tin ballu'n ra' ba para gui-hdxyi Berea, ya chin badzihn ra' ba

guihdxyi Berea chi lwehgu guyuu'tii ra' ba la'n xquido' bi'tu'hn ra' bwiinn Israel nin nuu ra' gui-hdxyi chi. ¹¹ Bwiinn Israel ra' rii' nuu lligaaba za'ca yihca ra' ba nin ayi naa ra' ba ziga naa ra' bwiinn Tesalónica, ya gaduhbi sto' ra' ba lweh-gusi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, ya garaatii' dxyih basi'dxi ra' ba loh Xchihtsi Dxiohs tin bwa'ha ra' ba gu guchii nin ruluu'yi ra' Pahblu cun Silas. ¹² Ya chin guhcabwa' ra' ba xa naa xchi'dxyi Dxiohs nin caa loh Xchihtsi Dxiohs, ziahan duxa ra' ba gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesu-cristu, neezaa ra' ziahan bwiinn griehgu ndxi'hw gunna'h gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. ¹³ Ya chin bihn ra' bwiinn Israel nin nuu gui-hdxyi Tesalónica la'h Pahblu cun Silas cagaluu'yi ra' xchi'dxyi Jesucristu guihdxyi Berea, lwehgu gwah ra' ba ri'chi tin guñi' ra' ba xiica dxyi'dxyi xihn loh ra' bwiinn Berea ra' chi. ¹⁴ Per guyuu' guelrzaa' ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guihdxyi chi pur bwiinn Tesalónica ra' chi ni'chin seguihdu bagu'nehza ra' ba la'h Pahblu para rwaa' ñihsado' gaduhbi nin bia'han Silas cun Timoteu guihdxyi Berea. ¹⁵ Ya garaa ra' bwiinn chi gwahnee ra' ba la'h Pahblu hasta guihdxyi Atenas. Ya seguihdu gubia'garii ra' ba tin guñi' ra' ba loh Silas cun Timoteu gusiooba ra' ba tin loh guihdxyi Atenas cabweeza Pahblu la'h ra' ba.

Pahblu hasta guihdxyi Atenas

¹⁶ Ya tal nin guleeza Pahblu la'h ra' Silas cun Timoteu guihdxyi Atenas guyuu' duxa ba guel-rzaa' laasii bwa'ha ba raann ra' gaduhbi guihdxyi bwiinn chi la'h ra' bwiinn gulaala. ¹⁷ Ni'chin guñi'

Pahblu la'n xquido' ra' bwiinn Israel ra' cun loh ra' bwiinnziitu nin raann ra' Dxiohs guiidxyi chi, cun neezaa garaa dxyih guñi' ba loh ra' bwiinn nin radiaa'ha loh dxiaa' chi, ¹⁸ ya chi'chi guñi' ra' ndxi'hw ra' nin ru'lda ra' dxihtsi nin baca'h ra' nin bire'lah epicúreos, cun spaaldae ndxi'hw ra' nin ru'lda ra' dxihtsi nin baca'h ra' nin bire'hlah estoicos, ya guzo'baloh gudxihldxinee dxyi'dxyi ra' ba la'h Pahblu. Ya rahbi paaldae ra' ba:

—¿Xi guiñi' ndxi'hw nin rñi' ziahantii' rii' loh nu'h?

Chi'chi rahbi spaaldae ra' ba:

—Pweda bwiinn rii' naa ba tuhbi bwiinn nin ruluu'yi xcweenta guriin dxiohsa ra'.

Dxyi'dxyi ra' rii' guñi' ra' ba laasii la'h Pahblu ruluu'yi xchi'dxyi Jesucristu cun neezaa xcweenta ziga babahn Ñi'h loh guelguhchi. ¹⁹ Chi'chi guca'ha ra' ba la'h Pahblu tin zeenee ra' ba la'h ba tuhbi lahta hasta laa Areópagu. Ri'chi nuu tuhbi ziga jusgadu, ya ri'chi gunaaba dxyi'dxyi ra' ba, rahbi ra' ba:

—Xclaa'dzi nu gacabwa' nu xi dxyi'dxyi cuubi nin ruluu'yi lu'h, ²⁰ laasii ayi rahcabwa' nu dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi lu'h laasii mwedxi guriin ziga ruluu'yi lu'h.

²¹ Ya bwiinn Atenas ra' cun bwiinnziitu ra' nin nuu ra' guiidxyi chi ayi xi dzi'n ruhn ra' ba mahzi riuu'sto' ra' ba ruca'dxiahga ra' ba dxi'dxyi cuubi ra', ya chi'chi ruti'dxi ra' ba dxyi'dxyi cuubi ra' chi loh ra' bwiinn. ²² Chi'chi gwasu'nchii Pahblu tin guzu'nchii galaayi Areópagu, chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—Gulgahca'dxiahga yu'bitu, bwiinn Atenas ra'; garaa tu rwa'han ziga naa xmohda tu ruhnn tu lligaaba xcweenta Dxiohs. ²³ Ya loh nin ca'nzaan loh guiidxyi rii' bwa'hazahn ziahan bacuu'ga ra', ya loh tuhbi bacuu'ga chi bwa'han caa lehtra nin rñi' squii': “La'h Dxiohs nin ayi nu'nbwa' nu.” Pwihsi Dxiohs nin ayi nu'nbwa' tu chi la'h Ñi'hn nin cagaluu'yi'hn xchi'dxyi Ñi'h. ²⁴ La'h Ñi'h nin bwi'hnncha'yi guidxyiyuh cun garaatii' nin nuun-abahan lohon, la'h Ñi'h nin rnabwa' llaa'ndxibaa' cun guidxyiyuh. Ayi nuu Ñi'h la'n guido' nin ruhnncha'yi ra' bwiinn, ²⁵ ayiza xi nesidah nuu Ñi'h nin ruhnn bwiinn pur la'h Ñi'h laasii la'h gahca Ñi'h nin runi'hi guelnabahan cun neezaa garaatii' nin xchi'hnn ra' bwiinn loh guidxyiyuh. ²⁶ Ya cun tuhbi ndxi'hw bwi'hnncha'yi Dxiohs garaa ra' naciohn ra' tin riinabahan ra' bwiinn gaduhbi loh guidxyiyuh, neezaa baluu'yi Ñi'h chieempa ra' cun lugar hasta bwi'hnn lahdxyi ra' bwiinn, ²⁷ tin gadxi'hyi ra' ba Dxiohs zigazi ruhnn tuhbi bwiinn nin riagaaduhbiitii' loh xigaaba Ñi'h chin rusa'bi ba xiilla, ya pweda loh guunn ba lligaaba squii' zadxi'hyi ba Dxiohs laasii ayi zihtu dxi'h ria'han Dxiohs cwee' cada tuhbi nu'h, ²⁸ laasii loh xquelrnabwa' Dxiohs nabahan nu'h rachidi'hnn nu'h garaatii' cohsa ra'. Ziga guñi' ra' xpoeta tu rahbi ra' ba: “Naa nu xpwiinn Dxiohs.”

²⁹ Sidela naa nu'h xpwiinn Dxiohs per ayi chyuu guunn lligaaba Dxiohs naa ra' nin rahcacha'yi cun dxi'ba ohro cun plahta, cun yahga, o cun dxiah ra' nin ruhnncha'yi ra' bwiinn guidxyiyuh seguhn

ruhnn ra' ba lligaaba. ³⁰ Dxiohs basaa'n Ñi'h bwi'hnn ra' bwiinn nin naa chi'hzi lligaaba ra' ba chieemparoo, per nnah xclaa'dzi Ñi'h garaatii' ra' bwiinn guidxyiyuh gusaguu'dzi sto' ra' ba nee gucha'h za ra' ba xcostumbre ra' ba, ³¹ laasii la'h Dxiohs baca'hbwa'la tuhbi dxyih chin gaca Jesucristu jwehsi loh garaa ra' bwiinn guidxyiyuh, ya gului Dxiohs gaca Ñi'h jwehsi laasii bwen-bwen nu'nbwa' Ñi'h cuun ra' nin naa ra' bwiinn nadxaaba nee cuun za ra' nin naa bwiinn za'ca nee rñi' za Ñi'h ganaalla si dxyi'dxyi guchii. Bacwa'hn Dxiohs la'h Jesucristu loh ra' bwiinnguuchi tin gacabwa' ra' nu'h nahpa Jesucristu guelrnabwa' loh garaa ra' cohsa.

³² Chin bihn bwiinn ra' chi babahn Jesucristu loh guelguhchi, nuu ra' ba la'hlaa ballihdzinee ra' ba xchi'dxyi Ñi'h, nuu za ra' nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Xtaada Dxiohs ra'nu'h ya ni'chi ra' rahbi:

—Zaca'dxiahgaru nu xchi'dxyi lu'h stuhbi bweelta.

³³ Per Pahblu cun basia'han ba la'h ra' ba ri'chi cun babii ba. ³⁴ Ya nuu ra' za nin gwana'hla la'h Pahblu; bwiinn ra' chi nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn chi dxa'ga tuhbi daada nin laa Dionisiu, nin naa tuhbi ra' xguschiisi ra' bwiinn Areópagu, cun neezaa tuhbi gunna'h nin laa Damaris, cun ziahan ru za bwiinn ra' chi.

18

Chin guyuu' Pahblu guihdxyi Corintu

1 Seguihdu baria'h Pahblu guihdxyi Atenas, chi'chi gwah ba guihdxyi Corintu. 2 Ri'chi badxa'ga ba tuhbi bwiinn Israel nin biria'hlah Aquila, bwiinn guihdxyi Pontu Aquila chi, nee gue'du badzihn Aquila cun che'hla ba nin laa Priscila ya biria'h ra' ba Italia laasii gunabwa' emperador Claudiu garaatii' ra' bwiinn Israel baria'h ra' ba guihdxyi Roma. Ya seguihdu gwagua'ha Pahblu la'h Aquila cun che'hla ba. 3 Ya la'h gahca dzi'n nin ruhnn Pahblu ruhnn ra' za ba tuhsi lahta guyuu' ra' ba, ruhnncha'yi ra' ba lahdxyi ra', dzi'n chi ruhnn ra' ba, ya tuhsi junta bwi'hnn ra' ba dzi'n. 4 Ya guzohba dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel ra' chi baluu'yi Pahblu xchi'dxyi Jesucristu la'n xquido' ra' bwiinn Israel ra' chi, ya nuu ra' ba gwachii sto' ra' ba tantu bwiinn Israel ra' neezaa bwiinnziitu ra' nin naa ra' bwiinn griehgu ra' gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu.

5 Chin babii ra' Silas cun Timoteu guihdxyi Macedonia, tin badzihn ra' ba guihdxyi Corintu la'h Pahblu cagaluu'yila Jesuhs naa Crixtu nin cabweeza ra' bwiinn Israel. 6 Ya chi'chi bidxyi'chinee ra' bwiinn Israel ra' chi la'h Pahblu ya guñi'yah ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. Chin bwa'ha Pahblu nin guñi' ra' ba, chi'chi gudzi-hbi ba xahba ba ziga tuhbi sehn tin guluu'yi ba basahcaloh ra' bwiinn Israel chi xchi'dxyi Jesucristu, chi'chi rahbi ba loh ra' bwiinn chi:

—La'h gahcatu nahpaa tu duhlida pur lligaaba dxaaba nin ruhnn tu, ya na'h ayi xi duhlida na'pahn, ya ni'chin nnahdxyih gahca chegaluu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'h ra'

bwiinnziitu.

⁷ Chi'chi baria'h ba la'n guido' chi, ya gwah ba yihdzii Ticio Justu, tuhbi bwiinn nin rbwihdxyi-rnaaba loh Dxiohs, ya yihdzi ba zohba gahxugah cwee' guido'. ⁸ Crispu laa tuhbi ndxi'hw nin rn-abwa' xquido' ra' bwiinn Israel ra' chi; la'hba cun garaa xfamihi ba gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. Ya ziahan za bwiinn Corintu ra' chi, chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' chi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, chi'chi gurohbaañihsa ra' ba. ⁹ Nee tuhbi gue'la baluu'yiloh Dxiohs loh Pahblu chi'chi rahbi Ñi'h:

—Pahblu, ayi guidxyihbi lu'h gwazah si baluu'yi xchi'dxyi'hn ayi gucwe'za lu'hn, ¹⁰ laasii na'h cayahcane'hn yi'h ya nin tuhbi ayi chyu guunn mahla yi'h, laasii ziahan xpwii'nnahn nin gacanee yi'h nuu ra' guihtxyi rii' —rahbi Dxiohs loh Pahblu loh bihsi nin baluu'yiloh Dxiohs loh Pahblu.

¹¹ Ya seguihdu bia'han Pahblu tuhbi yihza garoolda guihtxyi Corintu tin baluu'yi ba xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn ra' chi. ¹² Per la'n dxyih ra' nin guhca Galiohn gubieerna xteenn guihtxyi Acaya, chi'chi badiaa'ha ra' bwiinn Israel ra' tin guna'zu ra' ba Pahblu, ya seguihdu gwanee ra' ba Pahblu jugadu hasta nuu Galiohn. ¹³ Ya chi'chi rahbi ra' ba loh Galiohn:

—Ndxihw rii cagaluu'yi la'h ra' bwiinn gaann ra' ba Dxiohs stuhbi foorma nin rñi' contra xlehyi ra'nu —rahbi ra' ba.

¹⁴ La'h Pahblu ñiñi'la, chin guñi' Galiohn, rahbi ba loh ra' bwiinn Israel:

—Sidela gulaa'n ba o gudxiinn ba tuhbi bwiinn, chi'chi nuu xtuhlda ba ñahca ñuca'dxiaagahn xchi'dxyi tu bwiinn Israel ra', ¹⁵ per nnah gurincaa naa dxyi'dxyi ra' ca: la'htu cadxyi'chi tu xcweenta dxyi'dxyi ra' ca, xcweenta lah ra' si bwiinn, xcweenta si nin caa loh xlehyi tu. La'h gahca tu gulguia'ha xa guunn tu guelguxchisi xcweenta tu—rahbi Galiohn.

¹⁶ Ya chi'chi gunabwa' Galiohn baria'h ra' ba la'n jusgadu chi. ¹⁷ Chi'chi guna'zu ra' ba la'h tuhbi ndxi'hw nin laa Sóstenes ndxi'hw rii' rnabwa' la'n xquido' bi'tu'hn ra' bwiinn chi, ya chi'chi badi'hi goolpi ra' ba la'h Sóstenes nez rwaa' jusgadu Galiohn, per Galiohn ayi bwi'hnn cweenta ba la'h ra' ba.

Pahblu gubia'garii para guihdxyi Antioquía tin sa'loh ba nin riohna biahja nin gwagaluu'yi ba xchi'dxyi Jesucristu

¹⁸ Ya spaaldae si dxyih bia'han Pahblu guihdxyi chi. Ya seguihdu chin bwi'hnn ba despedir la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guihdxyi Corintu chi'chi bacah ba la'n tuhbi barcu cun Priscila cun Aquila tin zee ra' ba para nez estadu Siria. Ya guihdxyi Cencrea, chin nagahdxi gacah Pahblu la'n barcu, bigah yihca ba tin baza'loh ba xcweenta dxyi'dxyi nin gulahchi guhn ba loh Dxiohs. ¹⁹ Ya chin badzihn ra' ba guihdxyi Efesu ri'chi basia'han Pahblu la'h Priscila cun Aquila chi'chi zee ba la'n guido' hasta radiaa'ha ra' bwiinn Israel tin guñi'nee ba la'h ra' ba xcweenta xchi'dxyi Dxiohs. ²⁰ Chi'chi gunaaba ra' ba dxia'han ba ri'chi xchih, per cun ayi gunnah ba ñi'han ba, ²¹ loh cayuhnn Pahblu despedir la'h ra' ba rahbi ba:

—Sidela la'h Dxiohs nnaa Ñi'h zie'ldahn stuhbi tin nnah nahpaa ziahati'dxi'hñ lañih roo guihtxyi Jerusalehn.

Ya seguihdu bacah ba la'n barcu ya babii chi'h ba guihtxyi Efesu. ²² Chin badzihn Pahblu guihtxyi Cesarea, lwehgu guca'hnehza ba para guihtxyi Jerusalehn, ya chin badzihn ba guihtxyi Jerusalehn chi'chi bagahpaa Dxiohs Pahblu la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii ri'chi. Ya chin gudii'dxi paaldae dxyih guna'zunehza laga'h Pahblu para guihtxyi Antioquía. ²³ Ya mas paaldae dxyih gyyuu' laga'h Pahblu guihtxyi Antioquía chi, chi'chi gwagua'ha laga'h ba stuhbi gaduhbi estadu xteenn Galacia cun garaa ra' guihtxyi nin rnabwa' guihtxyi Frigia, ya cada tuhbigah ra' guihtxyi nin rnabwa' ra' garoopa estadu rii gwagua'ha Pahblu xa nuu ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' cada tuhbigah ra' guihtxyi ra' chi tin mahziru bwi'hnn Pahblu pur guñi'nee ba la'h xpwiinn Jesucristu.

Baluu'yi Apolos xchi'dxyi Dxiohs loh guihtxyi Efesu

²⁴ La'n yihza ra' chi gahca badzihn tuhbi bwiinn Israel nin laa Apolos loh guihtxyi Efesu, guulaa ba guihtxyi Alejandria nee guhca ba tuhbi ndxi'hw nin guhcabwa' duxa xcweenta ziga rñi' loh Xchihsi Dxiohs nee nasiin duxa rguu'gui'w xchi'dxyi ba la'h ra' bwiinn. ²⁵ Ya la'hba la'ba basi'dxila xchi'dxyi Jesucristu, ya rñi' ba cun gaduhbi sto' ba cagaluu'yi ba nayaa-nayaa xchi'dxyi Jesucristu, nicla xquelbaro'bañihyasi Jwahn biuu'nbwa' ba. ²⁶ Ya guza'loh cañi' Apolos la'n xquido' bi'tu'hñ ra'

bwiinn Israel ra' chi ya ayi xi guelrzaa' gyyuu'tii ba. Ya chin bihn Priscila cun Aquila xa cañi' ba, chi'chi gwaneer ra' ba la'h Apolos tin baluu'yi za'ca ra' ba la'hba xcweenta xchi'dxyi Jesucristu. ²⁷ Ya chin guclaa'dzi Apolos tiidxi ba para guihtxyi Acaya, baca'h ra' xpwiinn Jesucristu tuhbi dxihtsi loh ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guihtxyi Acaya chi tin gaannloh ra' ba la'h Apolos cun gaduhbi sto' ra' ba. Ya chin badzihn ba guihtxyi Acaya chi, guhcanee duxa ba la'h ra' bwiinn nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu. ²⁸ Pwihsi baluu'yi Apolos la'h ziahan roo za bwiinn Israel ra' cun dxyi'dxyi ra' nin ayi ñahca ñusia'garii ra' ba laasii baluu'yi ba Xchihtsi Dxiohs nin riachiisto' ra' ba ruluu'yi Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret naa Crixtu nin cabweeza ra' ba guixe'hla Dxiohs.

19

Pahblu hasta guihtxyi Efesu

¹ Ya gaduhbi nin gyyuu' Apolos guihtxyi Corintu, guna'zu nehza Pahblu para guihtxyi ra' xteenn Cilicia, Galacia, cun Frigia, ya chi'chii badzihn ba hasta guihtxyi Efesu. Ri'chi badxa'ga Pahblu nuhn bwiinn ra' nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, ² chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—¿Ta gyyuu'tii Spíritu Saantu Dxiohs la'n lasto' tu chin gwachii sto' tu xchi'dxyi Jesucristu?

Chi'chi rahbi ra' ba loh Pahblu:

—Nin ayi gaann nu nuu Spíritu Saantu Dxiohs.

³ Chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—¿Xa gurohbaañihsa chi'h tu pwihsi?

Chi'chi rahbi ra' ba loh Pahblu:

—Gurohbaañihsa nu ziga baro'bañihsa Jwahn.

⁴ Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Guchiica baro'baañihsa Jwahn la'h ra' bwiinn chin gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, per rahbi za Jwahn loh ra' bwiinn: “Chechii sto' tu xchi'dxyi bwiinn nin dxi' di'tsihn.” Bwiinn nin baze'ta ba naa Jesucristu —rahbi Pahblu.

⁵ Ya chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu lwehgu gahca gurohbañihsa ra' ba cun lah Jesucristu, ⁶ ya chi'chi badzii'ba naa Pahblu yihca ra' ba tin guyuu'tii' Spíritu Saantu Dxiohs lasto' ra' ba, ya chi'chi guzohbaloh cañi' ra' ba guriin-guriin dxyi'zah cun neezaa dxyi'dxyi ra' nin badi'hi Dxiohs guñi' ra' ba. ⁷ Ziga tsi'h bichiohpa naa ra' ndxi'hw nin guzahca zi'chi.

⁸ Zigachi'h chohnna bwe'hw guillii-guillii baluu'yi Pahblu xchi'dxyi xcweenta xquelrnabwa' Jesucristu loh ra' bwiinn la'n xquido' ra' bwiinn Israel, ya cun ayi bidxyihbi ba baluu'yi ba xcweenta xneziuh za'ca Dxiohs. ⁹ Per guyuu' ra' nin guhca nahda duxa, ayi gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, mahziru guñi' tohnta ra' ba xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn, ya cun zenee Pahblu la'hsi ra' bwiinn nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu rwaa' tuhbi yuu' scwehyi xteenn tuhbi nin bire'hlah Tiranu, ya ri'chi baluu'yi Pahblu xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' ba garaatii' dxyih. ¹⁰ Zi'chi bwi'hnn Pahblu chiohpa yihza, ni'chin garaa ra' bwiinn nin nuu ra' Asia ziga mohda bihn ra' ba xchi'dxyi Jesucristu, bwiinn Israel ra' cun neezaa nin ayi naa ra' bwiinn Israel. ¹¹ Ya cun xquel rnabwa' Dxiohs bwi'hnn Pahblu milahgru roo ra'. ¹² Ni'chin

hasta baxchihn ra' ba cun tuhbi taa'ga ra' lahdxi guxuhbi ra' ba hasta guzuu Pahblu tin cun lahdxi ra' chi gwanee ra' ban hasta rahcallu'hu bwiinn guxuhbi ra' ban la'h ra' bwiinn ya zi'chi'hzi biaaca ra' bwiinn cun neezaa spiritu dxaaba ra' bare'h ra' tihxi ra' bwiinn. ¹³ Ya guyuu' paaldaa ndxi'hw ra' nin naa bwiinn Israel ra' nin guca'nzaa ziahan guihdxyi ra' rbwe'he ra' ba bwiinndxaaba lasto' ra' bwiinn. Ya bwi'hnn ra' ndxi'hw ra' rii' lligaaba cwe'he ra' ba bwiinndxaaba lasto' ra' bwiinn cun lah Jesucristu, chi'chi rahbi ra' ba loh tuhbi nin nuu bwiinndxaaba lasto' ñi'h:

—Xcweenta xquelrnabwa' Jesucristu nin ru-luu'yi Pahblu xchi'dxyi Ñi'h, ¡baria'h sto' bwiinn ca! —rahbi ra' ndxi'hw ra' chi.

¹⁴ Squii' bwi'hnn ra' gagahdzi llii'n tuhbi bwiinn Israel nin laa Esceva, rnabwa' ba la'h ra' bixohza.

¹⁵ Chi'chi rahbi bwiinndxaaba chi:

—Nu'nbwa'n Jesucristu, nee nu'nbwa'zahn Pahblu, ¿ya la'htu chyuu naa tu?, ayi nu'nbwa'n la'htu.

¹⁶ Chi'chi billa'ta ndxi'hw nin nuu bwiinndxaaba chi sto' ñi'h yihca ra' llii'n Esceva, ya puur goolpi duxa badi'hi ndxi'hw nin nuu bwiinndxaaba chi sto' ñi'h la'h ra' llii'n Esceva, ya cun tantu goolpi ballu'n ra' gagahdzi ndxi'hw ra' chi cun biuhyiza xahba ra' ba llihgabwe'hlara'si ndxi'hw ra' chi bwaa ra' bi rwaa' yihdzi ra' bi cun neezaa bidxeeldxyihdxyi duxa tihxi ra' bi. ¹⁷ Ya garaa ra' nin guyuu' ra' guihdxyi Efesu, bwiinn Israel ra' cun neezaa nin ayi naa ra' bwiinn Israel ra', bihn ra' ba nin guzahca ra' ndxi'hw ra' chi, ya bidxyihbi duxa ra' bwiinn ra' chi ya guñi' za'ca ra' ba xcweenta lah Jesucristu. ¹⁸ Ya ziahan

roo ra' nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Dxiohs gudxihxtee' ra' ba garaa ra' cohsa dxaaba ra' nin bwi'hnn ra' ba. ¹⁹ Cun ziahan ra' za nin basi'dxi dxihsti xteenn guelbidxa'ha gwaneer ra' ba dxihsti ra' chi tin baca'dxih ra' ban delanta loh ra' bwiinn ziahan. Ya seguihdu bwi'hnn ra' ba cweenta balaaca mweeyi lasahca ra' dxihsti ra' chi; chwa'habitsi'h mihi mweeyi de plata lasahcan. ²⁰ Ya zi'chizi bidi'chii xchi'dxyi Jesucristu ziahan lahta ya la'han mahziru guhcaguiyaa'han loh garaatii' ra' cuunchi'hzi dxyi'dxyi ra'. ²¹ Ya chin guluhlla ra' cohsa ra' rii', guluu'tii Spíritu Saantu lligaaba yihca Pahblu chee ba garaa ra' guihtxyi nin rnabwa' guihtxyi Macedonia cun guihtxyi Acaya, ya chi'chii chee gah ba hasta guihtxyi Jerusalehn. Ya cun neezaa bwi'hnn ba lligaaba: “Yaque la'nguyaa'ha guihtxyi Jerusalehn neezaa para Roma guzaa'hahn.” ²² Ya chi'chi guxe'hla Pahblu chiohpa ayudante ba nin laa ra' Timoteu cun Erastu para guihtxyi Macedonia, ya la'h Pahblu bia'han ba guihtxyi Asia spaaldaa yihza.

Bidxyi'chi duxa ra' bwiinn Efesu

²³ La'n yihza chi, guyuu' duxa ra' bwiinn Efesu guelrzaa' laasii baluu'yi Pahblu xchi'dxyi Dxiohs nin nuu dxibaa'. ²⁴ Dee' bwi'hnn tuhbi plateru nin laa Demetriu. Ndxih'hw rii' ruhnncha'yi bwiinn gulaala cun dxi'ba plata, ya dee ra' naa xchaan ra' ba la'n guido' xteenn tuhbi dxaan nin laa Diana, ya la'h dxaan rii' raann ra' bwiinn guihtxyi Efesu, ya rudi'hi dzi'n rii' ziahan mweeyi la'h ra' xmooza ba nin rahcaneer rahcacha'yi ra' dxaan dxi'ba plahta ra' chi. ²⁵ Ya seguihdu batiaa'ha Demetriu

garaa ra' xmooza ba cun snuhn ra' bwiinn nin ruhnn dzi'n ziga nin ruhnn ba, chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—Daada ra', la'htu naann tu dzi'n ra' in riidi'hnn nu'h la'han ruhnn mantanehra la'h ra'nu'h. ²⁶ La'tu ba bwa'ha cun neezaa bihn tu xa cagaluu'yi Pahblu la'h ra' bwiinn, rahbi ba: “Ayi Dxiohs dxi'h naa ra' nin rahcacha'yi cun naa ra' bwiinn”, ya zi'chi cagaluu'yi Pahblu la'h ra' bwiinn, yannah cun ayiru cayuhnn cweenta ra' ba nin riidi'hnncha'yi nu'h. Ayi nnasto'dxi'h tu guihdxyi Efesu si sino que garaa ra' guihdxyi nin rnabwa' Asia. ²⁷ Ya dee' mahla duxan para la'hnu'h laasii ayiru gacalasa'ha ra' xtsi'n ra' nu'h cun neezaa xquido'Xchiohs nu'h nin laa Diana, neezaa gaelraann duxa ra' bwiinn la'h Diana ziñihchilohon, ya zi'chi cun ayiru chyu guuncwenta la'h Dxiohs rii' nee Dxiohs dxi'h rii raann ra' garaatii' ra' bwiinn guihdxyi ra' nin rnabwa' Asia cun garaa ra' bwiinn guidxyiyuh.

²⁸ Chin bihn ra' ba garaa nin guñi' Demetriu loh ra' ba bidxyi'chi duxa ra' ba rahbi ra' ba:

—¡Lasahca duxa Diana Xchiohs ra' bwiinn guihdxyi Efesu!

²⁹ Ya bwiinn guihdxyi Efesu ra' chi, chi'chi guna'zu ra' ba la'h Gahyu cun Aristarcu chiohpa bwiinn Macedonia nin ca'nzanee Pahblu, ya garoopa ra' ba gullu'biyuh ra' ba hasta la'n jusgadu, hasta rahca rrehgla xcweenta xchixi'hw ra' ba. ³⁰ Guclaa'dzi Pahblu ñuu'tii ba tin guiñi' ba loh ra' bwiinn, per ayi basaa'n ra' xpwiinn Jesucristu nin rii ri'chi la'h Pahblu. ³¹ Cun paaldae ra' guxchiisi ra' nin rnabwa' ra' Asia xamihgu ra' ba la'h Pahblu

ni'chin ayiza gunnah ra' ba ñuu'tii Pahblu lahdāa ra' bwiinn chi. ³² Ya loh juunta chi guriin-guriin rñi' ra' bwiinn ra' chi; tuhbi riidxaa' duxa nin cayahca ri'chi ya ziahan ra'za bwiinn ra' chi nin ayi gaann ra' ba xi badxa'ga lasaa' ra' ba ri'chi. ³³ Ya nuu ra' bwiinn Israel nin gudxixtee' loh tuhbi daada nin laa Alejandru xa naa ra' asuntu chi, chi'chi baca'naa ra' ba la'h Alejandru nez delanta loh ra' ba tin guiñi' ba xcweenta bwiinn Israel ra', chi'chi baza'bi ba naa ba loh ra' bwiinn tin guca'dxiahga ra' ba nin ñiñi' ba pur la'h bwiinn Israel loh ra' bwiinn ziahan ra' chi, ³⁴ per chin guhcabwa' ra' bwiinn Efesu ra' chi naa Alejandru tuhbi bwiinn Israel, ya mas chiohpa hohra gu-didxyidxiahyo'ba ra' ba, rahbi ra' ba:

—¡Lasahca duxa Diana Xchiohs ra' bwiinn Efesu!

³⁵ Chi'chi guñi' secretariu xteenn guiidxyi Efesu chi, ya lwehgu gunabwa' ba biahcadxyii ra' bwiinn, chi'chi rahbi ba:

—Gulgaca'dxiahga bwiinn Efesu ra', gaduhbi guidxyiyuh bwiinn naann ra' ba Efesu nahpaa cha'yi la'h Diana Xchiohs nu'h nin lasahca duxa dxaan nin ze' loh planeta nin laa Júpiter, ³⁶ ni'chin ayi chyu nin guiñi' ayi guchii dxi'h dee', nnah gulgasaguu'dzi lasto' tu, ³⁷ laasii la'h ra' ndxi'hw ra' rii ¿xi pura guna'zu tu la'h ra' ba? Ayi xi guba'n ruhnn ra' ba, ayiza rñi'yah ra' ba la'h Xchiohs ra'nu'h. ³⁸ Yannah sidela xclaa'dzi Demetriu cun garaa ziga guna'zu ra' ba ndxi'hw ra' ri' dxie'tachi ra' ba guelchiah, zohballaala jusgadu tin dxie'gañi' ra' ba bweelaa nuu xi llahn nuu tu, ³⁹ ya sidela nuu xi stuhbi juunta xclaa'dzi tu, chi'chi gacan tuhbi juunta nin guchii, ⁴⁰ laasii ya

cagallu'n tuhbi peligro para la'hnu'h laasii rllu'n rriezgu gahbi ra' ba badiaa'ha nu'h tin guidxihldx-inee nu'h gubieerna pur nin guhca nnadxyih, ya cun ayi xi guidi'tsii nu'h xcweenta nin badxa'ga lasaa' nu'h nnadxyih.

Chin guya'loh guñi' secretariu chi garaa dxyi'dxyi ra' rii', chi'chi rahbi ba:

⁴¹ —Banaa guldxiuu' nehza.

Ya biuu'nehza ra' bwiinn chi para yihdzi ra' ba.

20

Babahchiza'ca Pahblu xpwiinn ra' Jesucristu nin nuu guihtxyi Macedonia cun guihtxyi Grecia

¹ Ya chin guya'loh badi'chii ra' bwiinn, chi'chi gudihdxyi Pahblu la'h ra' xpwiinn Jesucristu tin guñi'nee ba la'h ra' ba, tin bwi'hnn ba despedir la'h ra' ba ya seguihdu guyuu'nehza ba para nehz guihtxyi Macedonia. ² Ya gudii'dxi ba garaa ra' guihtxyi nin rnabwa' guihtxyi Macedonia tin mahziru guluu'gui'w ba la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' garaa ra' guihtxyi ra' chi tin mahziru cheezah dzi'tsi ra' ba loh loh xchi'dxyi Dxiohs. Ya zi'chizi badzihn ba hasta Grecia. ³ Guihtxyi Grecia chi bia'han ba chohnna bwe'hw, ya la'hba ñah la para guihtxyi Siria, per chin bihn Pahblu cabweeza ziahan ra' bwiinn Israel la'hba tin guina'zu ra' ba la'hba, mejor ayi gucah ba la'n barcu mahzi bwi'hnn ba pur gubia'garii ba para guihtxyi Macedonia stuhbi. ⁴ Ya loh nin guna'zunehza ba para Asia gwanee Pahblu la'h Sópater, llii'n Pirios, tuhbi bwiinn guihtxyi Berea; cun Aristarcu, cun Segundu nin ze' guihtxyi Tesalónica, Gahyu bwiinn guihtxyi Derbe,

Timoteu, cun neezaa Tíquicu cun Trófimos bwiinn Asia ra'. ⁵ Ndxihw ra' rii' guñii'dxiuu loh nu, ya hasta guiidxyi Troas gurihleeza ra' ba. ⁶ Ya chin gudii'dxi lañih nin rahw ra' ba pahn nin ayi rahcacha'yi cun levadura, chi'chi baria'h nu guiidxyi chi tin biuu'garii nu la'n tuhbi barcu tin zoo nu nez guiidxyi Troas. Ya ri'chi chin guhca ga'yu gubihdxyi, chi'chi badxi'loh nu la'h ra' ba nin riibweeza la'h nu, ya ri'chi bidxuu nu gahdzi dxyih.

Luulchima dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu loh ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guiidxyi Troas

⁷ Chin guhldaa mwer dxyih xmahn, badxa'galasaa' nu tin bida'w nu pahn ziga gudahwnee Jesucristu xpwiinn ra'pa'h Ñi'h, ya seguihdu guñi'nee Pahblu la'h ra' xpwiinn Jesucristu hasta chin guhldaa garoolda gue'la laasii garah gue'la chi gabii ba guiidxyi chi. ⁸ Yihca tuhbi yuu' hasta badxa'galasaa' nu la'n cwartu chi ziahan roo duxa bia'ñih caadxyih ri'chi. ⁹ Ya rwaa' tuhbi bentahn xteenn yuu' chi zohba tuhbi bi'nxtuhbi nin laa Euticu, ya coma xchih roo baluu'yi Pahblu xchi'dxyi Jesucristu cun ziahan ru dxyi'dxyi la'h ra' bwiinn ra' chi, ni'chin guna'zu baca'lda la'h bi'nxtuhbi chi ya bidu'bi bi hasta rwaa' bentahn xteenn yuu' nin riohna pihsu chi biaaba bi hasta loh yuh, ya chin guteesa ra' ba la'hbi la'bi guhchila. ¹⁰ Chi'chi bie'ta Pahblu loh yuh hasta biaaba bi'nxtuhbi chi chi'chi bazu'nllihbi Pahblu chi'chi gudi'dzi ba la'hbi ya seguihdu guteesa ba la'hbi, chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Ayi chuu tu guelrzaa' la'hbi nabahan gahca.

¹¹ Ya seguihdu bacah Pahblu stuhbi la'n cwaartu guiya' chi chi'chi gutaa'ha ba pahn gudahw ba, chi'chi gwazah guñi' ba hasta barah gue'la, ya seguihdu biuu'nehza za ba para stuhbi lahta. ¹² Ya neezaa bi'nxtuhbi chi bata'h Dxiohs loh guelguhchi ya nee pur nin bwa'ha ra' ba babahn bi'nxtuhbi chi mahziru guyuu'gui'w ra' ba nin bwa'ha ra' ba pur xcweenta jweersi roo nin nahpaa Dxiohs.

Guyuu'tii nu la'n barcu tin bioo nu para guihdxyi Miletu

¹³ Bachiñi'dxiuu nu loh Pahblu ya guyuu'tii nu la'n barcu ya zoo nu guihdxyi Asohn tin ri'chi bachile'za nu Pahblu, laasii bwi'hnn ba lligaaba gwah ñah ba guihdxyi chi. ¹⁴ Ya chin badxa'ga nu Pahblu guihdxyi Asohn, chi'chi zonee nu ba la'n barcu para guihdxyi Mitilene. ¹⁵ Ya biria'hnee barcu la'hnu ri'chi, ya chin barah gue'la gudii'dxinee barcu la'hnu gahxu cwee' isla nin laa Quiu, ya chin barah stuhbi gue'la chi badzihn nu pwertu xteenn Samos, ya chin guhldaa stuhbi dxyih badzihn nu guihdxyi Trogiliu, ri'chi bazi'laa'dzi nu tuhbi carriyi'hn, ya dxyih chi gahca badzihn nu guihdxyi Miletu. ¹⁶ Ayi guclaa'dzi Pahblu ñahcata'h ba Asia ni'chin ayiza gunnah ba ñoo nu guihdxyi Efesu laasii riooba ba gadzihn ba para guihdxyi Jerusalehn tin ri'chi guti'dxi ba dxyih lañih nin laa Pentecostehs.

Guñi'nee Pahblu la'h ra' nin rnabwa' la'h ra' xp-wiinn Jesucristu guihdxyi Efesu chin babii ba gui-hdxyi Miletu

¹⁷ Hasta guiidxyi Miletu gyyuu' Pahblu chin guxe'hla ba dxyi'dxyi loh ra' nin rnabwa' la'h ra' xpwiinn Jesucristu guiidxyi Efesu tin guñi'nee Pahblu la'h ra' ba. ¹⁸ Ya chin badzihn ra' bwiinn Efesu ra' chi, chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—La'htu naann tu xa gyyuu'neen la'htu desde dxyih nin badzihna'hn loh yuh ra' xteenn Asia rii'. ¹⁹ Gaduhbi chieempa gyyuu'neen la'htu baluu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'htu cun gaduhbi sto'n, cun xcweenta ñihsabwii nin biaaba loon pur guelrbiinn duxa nin guza'ca'hn xcweenta garaa ra' lligaaba dxaaba nin bwi'hnn ra' bwiinn Israel cun na'h laasii baluu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' ba. ²⁰ Per na'h ayi basa'na'hn gwazah baluu'yi'hn la'htu xcweenta garaa nin nallu'hyi para la'htu tin ta'h tu loh duhlda; na'h baluu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs nez delaanta loh ra' bwiinn cun neezaa rwaa' yihdzi ra' bwiinn. ²¹ Guñi'n loh ra' bwiinn Israel cun neezaa nin ayi naa ra' bwiinn Israel tin gusaguu'dzi sto' ra' ba chezah ra' ba xneziuh Xtaada Jesucristu nu'h. ²² Yannah cagaxe'hla Spíritu Saantu Xtaada Dxiohs nu'h na'h para guiidxyi Jerusalehn, ya nin ayi ga'nnahn xi sa'ca'hn ri'chi. ²³ Per na'nnahn cada tuhbi guiidxyi ra' hasta rdi'dxi'hn rñi' Spíritu Saantu Dxiohs loon zidi'dxi'hn trabahjw duxa, zie'w'hn la'n lahtsi dxi'ba. ²⁴ Per na'h ayi riaan gudzi'ba'hn xquel nabahanahn loh guidxyiyuh rii' per nin nahpaa gu'nnahn nahpaa guza'loon xcarrehra'hn ziga naa xcweenta caargu nin bani'hi Daada Jesucristu na'h tin ganaalla lligaaba nayaa guluu'yi'hn la'h ra' bwiinn la'h Ñi'h ruta'h

Ñi'h la'h ra' bwiinn loh duhlda. ²⁵ Yannah la'n guhcabwa'la nin tuhbi tu ziga baluu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'htu, ayiru gabia'garii gwa'ha tu xpacaa'lahn. ²⁶ Ni'chin nin cañi'n dxyi'dxyi nin nanchii sidela ayi chuu tu ayi cha'zi tu xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin baluu'yi'hn la'htu laasii nin tuhbi tu ayi bia'dxyi ñihn xcweenta dxyi'dxyi rii' loh tu. ²⁷ Garaatii' xchi'dxyi za'ca Dxiohs baluu'yi'hn la'htu ya nin tuhbi xchi'dxyi Xtaada Jesucristu nu'h ayi bia'dxyi baluu'yi'hn la'htu. ²⁸ Ni'chin gulgapaa dzi'tsi nee cun neezaa ra' snuhn ra' bwiinn nin naa ra' xpwiinn Dxiohs tin ni'chi bani'hi Spíritu Saantu guinabwa' tu loh ra' bwiinn nin naa xpwiinn Ñi'h, tin ni'chin guzi' Ñi'h la'h ra' xpwiinn Ñi'h chi cun llerihn Ñi'h. ²⁹ La'naann cha'yila, zi' paaldaa bwiinn nin naa ziga maan duxa ra' nee ayi dxiaa ra' bwiinn ra' chi zuxi'hn ra' ba xneziuh Dxiohs chin ayirun loh gui'dxyi ra' rii'. ³⁰ Ziuu' za la'h gahca lasaa' tu nin guiñi' dxyi'dxyi dxixi'hw loh tu tin guunn ra' ba gusaa'n ra' xpwiinn Jesucristu xneziuh za'ca Dxiohs tin mahzi chena'hla ra' ba la'h ra' nin gusagui'hi la'h ra' ba. ³¹ Gulguia'ha tin ayi gusagui'hi ra' ba la'htu, ayi dxia'lda sto' tu loh chohnna yihza, dxyih naague'la guñi'neen la'htu hasta ñihsabwii badaa loon xcweenta tu laasii riaan la'htu guisagui'hi tu, per ñaan loh tu ayi chechii sto' tu xcweenta dxyi'dxyi ya'dxi ra' chi. ³² Yannah, bwihtsi lasaa' ra'n rusia'hanahn la'htu loh xcweenta Dxiohs nee cun xcweenta xchi'dxyi Ñi'h nin nahpaa jweersi guza'loh xtsi'nza'ca Dxiohs la'n lasto' tu tin gaaldaa tu guelnabahan nacuubi nin guni'hi Dxiohs la'h garaa ra' bwiinn

nin basia'caa Ñi'h loh duhlda. ³³ Ayi guza'bi sto'n xixteenn tu nin tuhbi xca'yu tu nin xahba za tu chin baluu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'htu. ³⁴ La'tu naann la'h gahca na'h bwi'hinna'hn dzi'n cun naa'hahn tin bio'h xi gudahwne'hn xamihgu ra'n. ³⁵ Zi'chi baluu'yi'hn xa guunn tu dzi'n tin gacanee tu la'h ra' bwiinn nin ayi xi nahpaa, ya gasannah sto' ra' nu'h dxyi'dxyi ra' nin guñi' Xtaada Jesucristu nu'h mahzi cha'yi nin rudi'hi que no nin rca'ha.

³⁶ Ya chin guya'loh guñi'nee Pahblu la'h ra' ba garaa ra' dxyi'dxyi ra' rii', chi'chi bazu'nllihbi ba cun garaa ra' bwiinn ra' chi tin gudihdxyi-gunaaba ra' ba loh Dxiohs. ³⁷ Ya ru'n duxa ra' ba chi'chi gudi'dzi ra' ba la'h Pahblu cun neezaa bacha'garwaa' ra' ba la'h Pahblu. ³⁸ Ya guyuu' nalaasa duxa sto' ra' ba laasii rahbi Pahblu loh ra' ba ayiru gwa'haru ra' ba loh Pahblu nin stuhbitii'. Ya bagasia'han ra' ba Pahblu hasta bacah ba la'n barcu.

21

Gwah Pahblu guihdxyi Jerusalehn

¹ Ya chin guya'loh badzihnee ra' xpwiinn Jesucristu la'hnu hasta bacah nu la'n barcu, ya zoo nu nez guihdxyi Cos, tuhbi isla nin rii loh ñihsado', ya chin barah stuhbi gue'la badzihn nu stuhbi isla nin laa Rodas, ya de ri'chi hasta tuhbi pwertu nin laa Pátara. ² Ya pwertu xteenn Pátara bidx-uutii nu la'n barcu nin guzee nez naciohn Fenicia. ³ Ya loh zezahnee barcu chi la'hnu bidia'ha nu isla nin laa Chipre nin rii loh ñihsado'; lahdu rabwehsa bia'han isla chi'chi gudii'dxinee barcu

la'hnu ri'chi, ya zootii' nu hasta estadu Siria, ya coma nahpaa basia'han ra' ba carga nin nu'a barcu chi pwertu xteenn Tíru. ⁴ Ya guihdxyi Tíru chi badxi'loh nu xpwiinn ra' Jesucristu nin nuu ra' guihdxyi chi, ya bidxia'hantee nu la'h ra' ba ri'chi gahdzi dxyih, ya baluu'yi Spírítu Saantu la'h ra' ba guñi' ra' ba loh Pahblu tin ayi chee ba para guihdxyi Jerusalehn. ⁵ Ya chin bazaa' gahdzi dxyih, chi'chi bagazunehza ra' ba la'hnu ndxi'hw gunna'h ra' ba cun neezaa llii'n ra' ba, ya loh plahyi xteenn rwaa' ñihsado' chi bazu'nllihbi nu tin gudihdxyi-gunaaba nu loh Dxiohs tin gacanee Ñi'h la'h ra' garaa nin naa ra' xpwiinn Ñi'h. ⁶ Chi'chi bagahpaa Dxiohs lasaa' nu, ya seguihdu bacah nu la'n barcu ya la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin bia'han ra' ri'chi gubia'garii ra' ba para rwaa' yihdzii ra' ba. ⁷ Ya chin guluhlla xpiahje nu nin zio'pa nu loh ñihsado' hasta guihdxyi Tíru cun guihdxyi Tolemaida, chi'chi biodia'ha nu cuun ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guihdxyi chi, ya bidxia'hantee nu la'h ra' ba tuhbi dxyih. ⁸ Ya chin barah gue'la zoonee nu Pahblu para guihdxyi Cesarea, ya chin badzihn nu rwaa' yihdzi Felipe tuhbi daada nin gule'helah ra' ba Felipe Evangelista, naa za ba tuhbi ndxi'hw nin naa loh gahdzi ndxi'hw ra' nin rahcanee la'n guido' ya bidxia'han nu rwaa' yihdzii ba. ⁹ Nuuhahpa llii'n dxa'pa Felipe nagahdxi guchinaa ra' bi, ya ruluu'yi ra' bi xchi'dxyi Jesucristu. ¹⁰ Ya ziahanla dxyih dxuu nu rwaa' yihdzi Felipe chin badzihn tuhbi daada nin ze' nez guihdxyi Judea naa ba tuhbi profeta laa ba naa Agabo, ¹¹ chi'chi guca'ha Agabu xsindohra

Pahblu, tin bachi'bi Agabon ñaa' ba cun naa ba, chi'chi nah ba:

—Nah Spíritu Saantu Dxiohs: squii' guchi'bi ra' bwiinn Israel ra' nin nuu guihdxyi Jerusalehn la'h ndxi'hw nin naa xteenn Ñi'h sindohra rii' tin guti'dxi ra' ba la'hba lahtsi naa ra' bwiinnziitu.

¹² Chin bihn nu dxyi'dxyi ra' chi, gunaaba duxa nu loh Pahblu cun neezaa bwiinn ra' nin nuu ra' ri'chi tin ayi chee ba guihdxyi Jerusalehn, ¹³ chi'chi nnaa Pahblu loh nu:

—¿Xi naa ru'n tu cun rguu'laasa tu sto'n? Na'h dispwestu nuu'huhn ayi tansola dxi'h guchi'bi ra' ba na'h nicla nee gachi'hn guihdxyi Jerusalehn pur xcweenta xchi'dxyi Xtaada Jesucristu nu'h.

¹⁴ Ya cun ayiru chyu guiñi' chin bihn nu guñi' Pahblu zi'chi mejor bidi'tsii nu:

—Mas cha'yi cha'loh ziga naa xigaaba Dxiohs.

¹⁵ Ya chin gudii'dxi dxyih ra' chi, biluu'cha'yi nu xixteenn nu, ya seguihdu baria'h nu guihdxyi Cesarea chi, chi'chiyi zoo chi'h nu para guihdxyi Jerusalehn. ¹⁶ Ya cun nee ra' paaldaa xpwiinn Jesucristu nin naa ra' bwiinn guihdxyi Cesarea bagasia'han la'hnu guihdxyi Jerusalehn, loh ra' ba dxa'ga tuhbi bwiinn Chipre nin laa Mnasohn, bwiinn chi naa tuhbi xpwiinn za'ca Jesucristu desde chieempa roo' ya gwanee ra' bwiinn Cesarea chi la'hnu rwaa' yihdzi Mnasohn tin bia'han nu rwaa' yihdzii ba.

Biu'nbwa' Pahblu la'h Jacobo

¹⁷ Ya chin badzihn nu guihdxyi Jerusalehn, bi-ahxi duxa ra' xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' ri'chi. ¹⁸ Ya chin barah gue'la bionee nu Pahblu tin biodia'ha nu xa nuu Jacobo, ya ri'chi

rii ra' za bwiinn guhla nin rnabwa' ra' la'h ra' xpwiinn Jesucristu nin rii guiidxyi Jerusalehn. ¹⁹ Ya chin गया'loh bagahpaa Dxiohs Pahblu la'h ra' ba, chi'chi bwii'yidxyi'dxyi ba xcweenta cada tuhbi dzi'n nin guhcanee Dxiohs la'hba bwi'hnn ba lahdxi ra' bwiinnziitu. ²⁰ Ya chin गया'loh bihn ra' ba garaa ra' dxyi'dxyi nin guñi' Pahblu, chi'chi rahbi ra' ba pur chuhla naa Dxiohs nin nuu nabahan dxibaa', chi'chi rahbi ra' ba loh Pahblu:

—Yu'bilu'h, lasaa' nu la'lu'h naann loh ra' bwiinn Israel dxa'ga ra' ziahan duxa ra' bwiinn nin riachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Jesucristu, ya garaa ra' ba xclaa'dzi ra' ba cheezah ra' ba cun xlehyi Moisehs. ²¹ Ya rahbi ra' ba yi'h ruluu'yi lu'h garaa ra' bwiinn Israel nin nuu ra' loh guiidxyi xteenn ra' bwiinnziitu ruu'yidxyi'dxyi ra' ba ruluu'yi lu'h ayi guca'h ra' ba bwa' nin laa circuncisión tihxi llii'n ra' ba nee ayiza cheezahnee ru ra' ba costumbre ra' nu'h. ²² ¿Xa ni'ca guidi'hnn nu'h? Nahpaa dxihnn ra' ba la'lu'h nuu rii'. ²³ Mas cha'yi guunn lu'h ziga guiñi' nu loh lu'h: nuu tahpa ndxi'hw loh nu rii' nin nahpa guza'loh dxyi'yidxyi nin bia'hannee ra' ba Dxiohs. ²⁴ Gwaneer ra' ba tin gulgui'hnn para dxiaa tu nee gudxihlli xgaxtu ra' ba tin guigah yihca ra' ba; ya garaa ra' ba zahcabwa' ra' ba cun sehn chi ayi guchii dxi'h dxyi'dxyi mahla nin rñi' ra' ba pur yi'h sino que guunn ra' ba lligaaba nee yi'h ruzo'badxiahga lu'h xlehyi Moisehs. ²⁵ Ya la'hnu baca'hla dxihtsi loh ra' bwiinnziitu tin ayi xi lligaaba guunn ra' ba pur xcweenta xlehyi Moisehs, nadamas nin ayi nuu guunn ra' ba ayi nuu gahw ra' ba cohsa ra' ziga guhn nin rianee ra' bwiinn loh ra' bwiinn

gulaala, nee cun rihn za ayi gahw ra' ba, cun neezaa bwe'hla gu'a rihn, nee ayiza chuunee ra' ba nin ayi naa che'hla ra' ba nomas ni'chi si baca'h nu loh dxihsti ayi guunn ra' ba.

Guna'zu ra' bwiinn Israel la'h Pahblu

²⁶ Ya seguihdu ze'nee Pahblu ndxi'hw ra' chi tin guunn ra' ba ziga caa loh xlehyi Moisehs, ya chin barah gue'la gwaguihsti ra' ba loh bixohza nin rnabwa' la'n xquido' ra' bwiinn Israel ra' chi xi dxyih chenee tuhbigah ra' ba tuhbi maan nin cwachiguhn ra' ba loh Dxiohs. ²⁷ Ya la'h gahdzi dxyih ra' chi ya mwehru gazaa' ra' la, chin bwa'ha paaldaa bwiinn Israel ra' nin naa ra' bwiinn Asia loh Pahblu la'n guido' roo chi, chi'chi guñi' ra' ba loh ra' bwiinn Israel ra' nin rii ra' la'n guido' chi tin zi'chi garaa ra' ba guna'zu ra' ba la'h Pahblu.

²⁸ Ya cañi' ra' ba jweersi roo rahbi ra' ba:

—¡Garaatii' tu bwiinn Israel ra' gultaa' gacanee tu la'hnu! ¡Ndxihw rii' rñi'yah la'h ra' bwiinn Israel cun xcweenta xlehyi guehtu Moisehs cun neezaa xcweenta xquido' roo nu'h rii' loh ra' bwiinn nez hastachi'hzi ca'nzaa ba, nnah gulguia'ha loh ba xa ze'nee ba bwiinn griegu ra' la'n xquido' roo nu'h tin guxi'hn ra' ba xcweenta xlehyi xteenn xquido' roo ra' nu'h!

²⁹ Guñi' ra' ba garaa dxyi'dxyi ra' rii' laasii tuhbi bweelta bwa'ha ra' ba ca'nzanee Pahblu la'h Trótimos nin naa tuhbi bwiinn Efesu ya bwi'hnn ra' ba lligaaba nee Trótimos canee Pahblu la'n guido'. ³⁰ Ya gaduhbi guihdxyi ra' bwiinn Israel ra' chi badiaa'ha tin babwe'hecaa ra' ba la'h Pahblu la'n guido' roo chi ya gudo'ballehxa ra' ba la'h Pahblu, ³¹ per gaduhbi nin riyyuhnn ra' ba

lligaaba gadxiinn ra' ba la'h Pahblu guyuu' tuhbi nin bwi'hnn bihsi la'h comandante nin rnabwa' la'h batayohn Romanu nin rii guiidxyi Jerusalehn chi tin gacabwa' ra' ba la'h ra' bwiinn guiidxyi gadxiinn la'h tuhbi ndxi'hw. ³² Ya lwehgu ze'nee comandante chi suldahdu ra' cun paaldaa capitahn ra' nin rnabwa' tuhbi gaywa'h suldahdu tin guyuu'tii gallu'hn ra' ba lahdaa ra' bwiinn ra' chi, ya chin bwa'ha ra' bwiinn guiidxyi chi la'h comandante cun suldahdu ra' lwehgu basaa'n ra' ba ya ayiru badi'hi goolpi ra' ba la'h Pahblu. ³³ Chi'chi gwabiiga comandante chi loh Pahblu chi'chi gunabwa' ba bachi'bi ra' xsuldahdu ba chiohpa cadehn naa Pahblu, chi'chiyi gunaaba dxyi'dxyi ba loh ra' bwiinn chi chyu bwiinn Pahblu nee xi bwi'hnn za ba. ³⁴ Per ayi basaa'n ra' bwiinn ñuca'dxiahga ba nin ñiñi' Pahblu laasii guriin-guriin cabwidxaa' duxa ra' ba, mejor zenee ra' suldahdu ra' chi la'h Pahblu para xcwartel ra' ba. ³⁵ Ya chin badzihnee ra' ba la'h Pahblu hasta nuu escalohn rwaa' xcwartel ra' ba, nahpa bi'a ra' ba Pahblu hasta guiya' laasii na'hla bwidxidxiah bwiinn ra' chi cun neezaa dxiigah rreldaa lasaa' ra' ba laasii dxiigah rbihdzi sto' ra' ba gachi Pahblu. ³⁶ Ya hasta badzihn ra' ba rwaa' cwartel chi ze' bwihdxidxiah ra' ba tin rnaaba ra' ba gachi Pahblu. ³⁷ Ya chin la'h ra' suldahdu chi ñiguu'tii la'h Pahblu la'n cwartel, chi'chi rahbi Pahblu loh comandante nin rnabwa' loh batayohn chi:

—¿Zizi'guehdla lu'h guiñi'n?

Chi'chi rahbi comandante chi loh Pahblu:

—Rwa'hahn rahca rñi' lu'h dxyi'zah griegu.

³⁸ Uhn, ayi yi'hdxi'h nin naa tuhbi ndxi'hw nin

naa tuhbi bwiinn Egiptu nin gudxihldxinee la'h gubieerna, ndxi'hw chi ca'nzanee ba tahpa mihi bwiinn ra' loh dahan tin rdxiiinn ra' bwiinn.

³⁹ Chi'chi rahbi Pahblu loh comandante chi:

—Na'h naan tuhbi bwiinn Israel nin ze' nez guiidxyi Tarsu, tuhbi guiidxyi lasahca loh ra' guiidxyi nin rnabwa' Cilicia, ni'chin rna'ba'hn loh yu'bilu'h guunn lu'h tuhbi bwen gusaa'n lu'h guiñi'n loh ra' bwiinn rii'.

⁴⁰ Ya chin guzi'guehlda ba guiñi' Pahblu loh ra' bwiinn chi, chi'chi guteesa naa Pahblu tin biahcadxyi ra' bwiinn chi, ya loh nin babwihdxyi ra' ba chi'chii guñi' Pahblu dxyi'zah Hebreu loh ra' ba, rahbi ba:

22

¹ —Yu'bitu bwiinnguahla ra' bwi'tsi lasaa' ra'n gulgahca'dxiahga xchi'dxyi ra'n nin guiñi'n loh tu tin gacabwa' tu ayi xi bwi'hinna'hn.

² Ya chin bihn ra' ba cañi' Pahblu dxyi'dxyi Hebreu loh ra' ba, mahziru dxyiitii' gurih ra' ba. Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

³ —Na'h naan tuhbi bwiinn Israel nin guulaa guiidxyi Tarsu xteenn Cilicia, per guroo'hohn guiidxyi Jerusalehn rii' ya loh Gamaliel basi'dxi'hn xcweenta xlehyi guehtu xtatita roo ra'nu'h gaduhbi sto'n, guunnahn cun Xchiohs ra' nu'h tal ziga gahca ruhnn tu nnadxyih rii'. ⁴ Ya bidxyi'chinee ra'n la'h ra' bwiinn nin gwachii sto' ra' ñi'h xneziuh Jesucristu gudxi'nnzara'n ba bachi'bi du'hn ra'n ba ndxi'hw gunna'h ra' chi'chi basie'w ra'n ba la'n lahtsi dxi'ba. ⁵ Bixohza nin rnabwa' la'h ra' bixohza cun neezaa bwiinnguahla ra' xteenn guido' roo naa nin

bwa'haloh garaa ra' nin cañi'n rii'. La'h ra' ba bwi'hnn ra' ba tuhbi dxyihti nin zeene'hn para guihtxyi Damascu loh ra' bwiinn Israel nin nuu ra' ri'chi tin ñina'zu ra'n xpwiinn Jesucristu nin nuu ra' guihtxyi Damascu tin ñie'ldane'h ra'n ba para guihtxyi Jerusalehn rii' tin ñahca ra' ba caxchihgu loh guihtxyi rii'.

Pahblu baluu'yi xa gwachii sto' ba xchi'dxyi Jesucristu

(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Ya chin zeza'hn loh neziuh para guihtxyi Damascu, ya la'n yamwerula zagadzihna'hn guihtxyi chi ziga chi'h lahyidxyihin bazia'ñih tuhbi bwehla roo' xteenn lla'ndxibaa' hasta zaa'hahn, ⁷ ya hasta guluu'bwihin na'h loh yuh, ya seguihdu bihna'hn tuhbi rsiaa'ha nin cañi' loon: “Saulu, Saulu; ¿xi naa ca'hinna'hla lu'h na'h neezaa ra' xpwi'nnahn?” ⁸ Chi'chi ra'pihn: “¿Chyu yi'h Daada?” Ya chi'chi nnah ba loon: “Na'h nin naan Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret nin casa'cazii duxa lu'h.” ⁹ Ya bwiinn ra' nin zeene'hn bwa'haloh ra' ba bwehla chi ya bidxyihbi duxa ra' ba per ayi bihn ra' ba guñi' Daada Jesucristu loon. ¹⁰ Chi'chi ra'pihn: “Daada, ¿xi ni'ca xclaa'dzi Yu'bilu'h gu'nnahn?” Chi'chi naa Ñi'h loon: “Gwastii, gwah guihtxyi Damascu. Ri'chi dxihnn lu'h garaa nin guinabwa'n guunn lu'h.” ¹¹ Ya cun bia'han dxie'pa'hn pur lla'ñih bwehla chi, ya chin zoo nu para guihtxyi Damascu naa'hahn na'zu ra' lasaa'hahn, ya chin badzihna'hn guihtxyi chi, ¹² ri'chi nuu tuhbi ndxi'hw nin laa Ananías, naa ba tuhbi ndxi'hw nin ruzo'badxiahga ziga naa xcweenta xlehyi Moisehs; ya garaa ra' bwiinn

Israel ra' nin nuu guiidxyi Damascu chi rñi' za'ca ra' ba pur cweenta dzi'n za'ca nin ruhnn Ananías.

¹³ Ya chin bi' Ananías hasta badzihna'hn, chi'chi nnah ba loon: “¡Saulu, bwihtsi! Guteesa loh lu'h tin bwa'ha nez guiya”, ya lwehgu gahca biaaca loon bwa'hahn loh Ananías. ¹⁴ Chi'chi nnah Ananías loon: “Xchiohs ra' guehtu xtatita roo ra'nu'h gulii yi'h desde galohyi tin gwa'ha lu'h xa naa xigaaba Ñi'h, ni'chin ya bwa'haloh lu'h la'h Jesucristu Llii'n Dxiohs cun bihn za lu'h xch'dxyi Ñi'h nin guñi' Ñi'h loh lu'h chin bwa'haloh lu'h Ñi'h. ¹⁵ Ya nahpaa yi'h gahca gaca lu'h nin cheenee xchi'dxyi Ñi'h loh ra' garaatii' ra' bwiinn guidxyiyuh xcweenta cohsa nin bwa'ha lu'h cun nin bihn lu'h. ¹⁶ Yannah ayiru xchi'hn gacata'h; gwasu'nchii tin chioobaañihsa lu'h, ya cun gaduhbi sto' lu'h gudihdxyi la'h Jesucristu tin cun lah Ñi'h guzia'caa Ñi'h garaa xtuhlda ra' lu'h.”

Guñi' za Pahblu xa bagaluu'yi ba xchi'dxyi Jesucristu guiidxyi ziitu ra'

¹⁷ Ya chin gubia'gariin guiidxyi Jerusalehn rii', chi'chi guyuu'tiin la'n guido' roo xteenn guiidxyi rii', ya gaduhbi nin cabwihdxyi-cana'ba'hn loh Dxiohs, hohra chi baluu'yiloh Jesucristu loon la'n guido' chi, ¹⁸ chi'chi nnah Ñi'h loon: “Guluu'gihn, biria'h guiidxyi Jerusalehn rii' laasii ayi guuncweenta ra' bwiinn guiidxyi rii' xchi'dxyi'hn nin guluu'yi lu'h la'h ra'ba”, nnah Jesucristu loon.

¹⁹ Rahbiza Pahblu:

—Chi'chi ra'pihn: “Daada Jesucristu, bwiinn guiidxyi ra' rii' naannloh ra' ba xa riuu'tiin garaa ra' la'n guido', guna'zu'hn garaa ra' bwiinn nin

riachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi lu'h, basa'caziin la'h ra' ba basie'w ra'n ba la'n lahtsi dxi'ba, ²⁰ ya chin gudxiinn ra' ba la'h Esteban nin baluu'yi xcweenta xchi'dxyi lu'h neezaa na'h zu'hn ri'chi tin go'pahn xahba ra' nin gudxiinn la'h Esteban.”
²¹ Ya chi'chi nnah Jesucristu loon: “Guluu'gihn tin nahpa zixe'hla'hn yi'h guihdxyi ziitu ra'.”

Pahblu biaaba loh xquelrnabwa' comandante nin rnabwa' la'h ra' suldahdu

²² Ya hasta puntu chi'hzi rii' baca'dxiahga ra' ba nin guñi' Pahblu, chi'chi guzo'baloh gudidxaa' ra' ba stuhbi, rahbi ra' ba:

—¡Mejor gachi bwiinn rii! ¡Ayiru xchi'hn guibahan ba!

²³ Ya taantu nin cabwidxidxiah ra' ba cun neezaa xcamiilli ra' ba gule'hetee ra' ba ya lli-gabwe'hla si ra' ba guza'loh rchah ra' ba yuh nez guiya' zigazi ruhnn tuhbi guun chin ruhnn tohra ma, ²⁴ ya bwa'ha si comandante chi zi'chi cayuhnn ra' ba, chi'chi gunabwa' ba guyuu'tiinee ra' suldahdu la'h Pahblu tin guca'yahga ra' ba la'h Pahblu tin chixtee' ba xi naa pur contra de la'hba cabwihdxyidxiah ra' bwiinn Israel ra' chi, ²⁵ per ya chin la'h suldahdu ra' bwi'hnn gahn bachi'bi ra' ba la'h Pahblu tin para guca'yahga ra' ba la'hba, chi'chi rahbi Pahblu loh tuhbi capitahn nin zuu ri'chi:

—¿Ta nahpaa tu derehchu gusa'cazii tu tuhbi bwiinn Romanu, nee nin ayi gaann tu gu nuu xi duhlada nahpaa ba?

²⁶ Chin bihn capitahn chi dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu loh ba bidxyihbi duxa ba ya gwaguihtsii ba loh comandante, rahbi ba:

—¡Bwa'ha xa gunnee lu'h daada rii' tin bwiinn Romanu ba naa ba!

²⁷ Ya seguihdu gunaabadxyi'dxyi comandante chi loh Pahblu, rahbi ba:

—¿Ta guchii naa lu'h bwiinn Romanu?

Chi'chi rahbi Pahblu:

—Guchiin.

²⁸ Chi'chi rahbi comandante chi:

—Na'h ziahan duxa mweeyi badi'hihn tin naan tuhbi bwiinn Romanu.

Ya chi'chi rahbi Pahblu loh comandante chi:

—Per na'h ayi guzi'dxi'hñin sino que naan bwiinn Romanu desde chin guulaayihn.

²⁹ Cun dxyi'dxyi si ra' rii' bihn ra' suldahdu nin ñuca'yahga la'h Pahblu bidxyihbi ra' ba lwehgu baxachi ra' ba la'h Pahblu, ya hasta neezaa comandante chi bidxyihbi ba pur nin bachi'bi ba cadehn la'h Pahblu, laasii naa Pahblu tuhbi bwiinn Romanu.

Baluu'yi Pahblu dxyi'dxyi xcweenta ba loh ra' bixohza nin rnabwa' la'h ra' bwiinn Israel

³⁰ Ya chin barah gue'la, xclaa'dzi comandante chi gacabwa' ba xinaa xclaa'dzi ra' bwiinn ra' chi gachi Pahblu, chi'chi gunabwa' ba badiaa'ha ra' bixohza nin mahzi rnabwa' ra' la'h ra' bixohza cun neezaa guxchiisi ra' xteenn guido' roo', ya chi'chi gule'he ba Pahblu bazuh ba delanta nez loh ra' garaatii' ra' bwiinn ra' chi.

23

¹ Bwa'ha dzi'tsi Pahblu loh ra' guxchiisi nin badiaa'ha ri'chi, chi'chi rahbi ba:

—Bwiitsi ra'n na'h siempre nuu nabahaneen Dxiohs gaduhbi laga'htii' cun xquelnanchii'hihn hasta nnadxvih rii'.

² Chin bihn Ananías, bixohza nin lasahcaru, dxyi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu, bidxyi'chi duxa Ananías, chi'chi gunabwa' ba loh nin rii gahxu loh Pahblu tin caapaa ra' ba rwaa' Pahblu, ³ chi'chi rahbi Pahblu loh Ananías:

—¡Squii'za guunnee Dxiohs rwaa' lu'h bwiinn rusagui'hi! ¿Ta zohbaa lu'h ri'ca tin guunn lu'h guelguxchiisi na'h ziga caa loh lehyi Moisehs? ¿Xi naa chi'h rre'h lu'h contra de lehyi chi tin xclaa'dzi lu'h caapaa ra' ba rwaa'hahn? —rahbi Pahblu loh Ananías.

⁴ Ya nin rii ra' cwee' Pahblu rahbi ra' ba loh Pahblu:

—¿Ta zi'ca rusia'garii lu'h dxyi'dxyi loh bixohza nin mahzi lasahca nezloh Dxiohs?

⁵ Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Bwihtsi ra'n ayi ga'nnahn la'hba naa bixohza nin rnabwa' loh ra' bixohza; pwisi caa loh Xchih'tsi Dxiohs: “Ayi guiñi'yah lu'h tuhbi nin nahpaa guelrnabwa' loh ra' bwiinn guihdxyi.”

⁶ Ya guhcabwa' Pahblu chiohpa cwa'h naa ra' bwiinn nin rii ri'chi; tuhbi cwa'h ra' ba naa bwiinn saduceu ya stuhbi cwa'h ra' ba naa bwiinn fariseu, chi'chi mahziru jweersi roo ru guñi' Pahblu rahbi ba:

—¡Bwihtsi hermanu ra', na'h naan tuhbi bwiinn fariseu, llii'n tuhbi bwiinn fariseu, ya pur nin cabwe'za'hn gadzihn dxyih nin gabahan ra' bwiinn loh bwiinnguuchi ni'chin nin cabahchi ra' ba xquelchiaan rii'!

⁷ Ya chin guya'loh guñi' Pahblu dxyi'dxyi ra' rii', chi'chi guzo'baaloh cañi' ra' bwiinn saduceu ra' cun bwiinn fariseu ra' loh lasaa' ra' ba pur nin guñi' Pahblu, ya chiohpa cwa'h guhca ra' ba, ⁸ laasii bwiinn saduceu ra' ayi riachii sto' ra' ba zabahan ra' bwiinn loh ra' bwiinnguuchi, ayiza riachii sto' ra' ba nuu ra' xaanjla Dxiohs cun spíritu ra'; per la'h ra' bwiinn fariseu ra' riachii sto' ra' ba garaa ra' cohsa ra' nin guñi' Pahblu zabahan ra' bwiinn loh guelguhchi. ⁹ Guyuu' tuhbi yahyi roo', ya seguihdu gwasu'nchii paalda ra' mwehsu fariseu ra' nin naann xlehyi Moisehs, chi'chi rahbi ra' ba:

—Ayi naa ndxi'hw rii' nin rñi'xihn; sidela guñi' tuhbi spíritu loh ba o tuhbi xaanjla Dxiohs loh ba, ayi nuu guidxyi'chinee nu'h Yu'bi Xtaada Dxiohs nu'h.

¹⁰ Ya zeezah yahyi roo' chi, ya bidxyihbi comandante ñidxiinn ra' bwiinn ziahan chi la'h Pahblu ni'chin gunabwa' ba gwah ra' suldahdu bagabwe'hecaa la'h Pahblu lahda ra' bwiinn ziahan chi tin ziaganee ra' ba la'h Pahblu la'n cwartel stuhbi. ¹¹ Ya chin guhca guxiin, baluu'yiloh Jesucristu loh Pahblu la'n cwartel chi, guzuh Ñi'h cwee' Pahblu chi'chi rahbi Ñi'h loh Pahblu:

—Bachihpa sto' lu'h, ayi guidxyihbi lu'h Pahblu; ziga baluu'yi lu'h xcweenta xchi'dxyi'hn guidxyi Jerusalehn rii' zi'chi gahca za guluu'yi lu'h xchi'dxyi'hn guiidxyi Roma.

Bwi'hnn ra' bwiinn Israel lligaaba ñidxiinn ra' ba la'h Pahblu

¹² Ya chin barah gue'la badxa'galasaa' ra' paal-daa bwiinn Israel ra' chi tin bwi'hnn ra' ba lli-gaaba ñidxiinn ra' ba la'h Pahblu, rahbi ra' ba:

—Hasta que no guidi'hnn nu'h gahn gachidxiinn nu'h Pahblu chi'chiyi guida'w nu'h cun guid-waaza nu'h, nicala guunn Dxiohs caxchihgu la'hnu'h sidela ayi chyu guunn gahn ziga naa xigaaba nu'h.

¹³ Zigachi'h chywa'h guhca ra' ndxi'hw ra' nin bwi'hnn lligaaba ñidxiinn la'h Pahblu. ¹⁴ Chi'chi gwah ra' ndxi'hw ra' rii' loh ra' bixohza nin rn-abwa' cun loh ra' bwiinn guhla, tin rahbi ra' ba:

—La'nu bia'han dxyi'dxyi la ayi xi guida'wtii' nu nee ayi za xi guidwaatii' nu hastayi guidia'ha nu la'h Pahblu guhchi chi'chiyi guida'w nu guidwaa nu. ¹⁵ Yannah la'htu cun neezaa garaa ra' bwiinn guhla ra' nin rnabwa' la'h ra' bwiinn Israel ra', gulguixe'hla dxyi'dxyi loh comandante tin guillii dxie'nee ba Pahblu loh tu, gulgui'hnn ziga nin xclaa'dzi tu dxihn ru tu dxyi'dxyi nin rñi' Pahblu cun mahzi paseensi ru tin ziga garaa dxyi'dxyi chi gacabwa' tu, ya la'hnu loh neziuh badxuuliistu nu antes nin gadzihnee comandante la'h Pahblu rii', ya loh neziuh gahca gadxiinn nu la'h Pahblu.

¹⁶ Per chin bihn llii'n bizaa'n Pahblu cuun lli-gaaba nin nuu ra' ndxi'hw ra' chi gadxiinn ra' ba la'h Pahblu, ni'chin seguihdu gwah bi rwaa' cwartel gwaguihtsii bi loh Pahblu xcweenta ba nin bihn bi, ¹⁷ chi'chi gudihdxyi Pahblu tuhbi capitahn chi'chi rahbi Pahblu loh ba:

—Gwanee la'h bi'nxtuhbi rii' loh comandante tin gahbi bi tuhbi dxyi'dxyi loh ba.

18 Ya seguihdu zenee capitahn la'h bi'nxtuhbi chi hasta nuu comandante, ya chin badzihnee capitahn chi la'h bi'nxtuhbi chi, chi'chi rahbi ba loh comandante:

—Pahblu nin ñie'w gunaaba ba loon tin dxie'ldane'hn bi'nxtuhbi rii' loh yu'bilu'h tin guiñi' bi loh yu'bilu'h tuhbi dxyi'dxyi.

19 Chi'chi guna'zu comandante chi naa bi'nxtuhbi chi tin gwanee ba la'hbi tuhbi lahdu hasta ayi chyu dxihn xchi'dxyi ra' ba, chi'chi rahbi comandante chi loh bi:

—¿Xi ni'ca xclaa'dzi lu'h guiñi' lu'h loon?

20 Chi'chi baze'ta bi dxyi'dxyi ra' nin bihn bi, ya rahbi bi:

—La'h ra' tuhbi cwa'h bwiinn Israel bia'han dxi'dxyi ra' tin guinaaba ra' ba loh yu'bilu'h chenee lu'h Pahblu rwaa' jugadu guillii deque nanchii guunn ra' ba zigazi nin xclaa'dzi dxihn ru dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi Pahblu cun mahzi paseensi tin deque gacabwa' ru ra' ba, ²¹ per ayi chechii sto' lu'h xchi'dxyi ra' ba laasii ndxi'hw ra' chi ya bia'han dxyi'dxyinee ra' ba la'h ra' bixohza nin mahzi rnabwa' cwee' neziuh cweeza ra' ba la'h Pahblu tin chiinn ra' ba la'hba, ya bia'handxyi'dxyi ra' ba hastayi gwa'ha ra' ba la'h ra' ba bwi'hnn gahn guhchi Pahblu chi'chii gahw ra' ba guee ra' ba, ni'chin ayi chechii sto' lu'h la'h ra' ba —rahbi bi.

22 Chin bihn comandante dxyi'dxyi ra' nin gwaguihtsii bi'nxtuhbi chi loh ba, ya seguihdu ziaa bi'nxtuhbi chi para yihdzii bi per rahbixgah comandante chi loh bi:

—Ayi chyulootii' gahbi lu'h guñi' lu'h dxyi'dxyi ra' rii' loon —rahbi comandante chi loh bi.

Ya seguihdu guxe'hla comandante la'h Pahblu hasta loh Félix nin naa gobernador

²³ Seguihdu gudihdxyi Comandante chi chiohpa capitahn ba, chi'chi rahbi ba loh ra' ba:

—Gulgatíaa'ha chiohpa gaywa'h suldahdu nin chee ñaa' cun za setenta nin tsiiba cabahyu, cun schiohpa gaywa'h suldahdu nin gu'a lanza tin chee tu para guihdxyi Cesarea. ²⁴ Nee gulchi'hyi tuhbi cabahyu tsiiba Pahblu tin ayi xi gaca Pahblu, tin chenee tu ba loh gobernador Félix —rahbi comandante chi.

²⁵ Chi'chi bwi'hnn comandante chi tuhbi dxihtsi chenee ra' ba loh gobernador Félix. ²⁶ Loh dxihtsi chi rñi' squii':

“Claudiu Lisias ruxe'hla tuhbi guelrgahpaa Dxiohs para loh yu'bilu'h excelentísimo gobernador Félix. ²⁷ Guna'zu ra' bwiinn Israel la'h ndxi'hw rii' ñidxinn ra' ba, ya chin bihnnah'n naa ba tuhbi bwiinn Romano, chi'chi bioo nu cun suldahdu ra'n biogabwe'he nu ba lahdaa ra' bwiinn Israel ra' chi. ²⁸ Ya guclaa'dzihn gacabwa'n xi naa xclaa'dzi ra' bwiinn Israel chi gadxiinn la'h Pahblu, ni'chin seguihdu gwane'hn Pahblu loh juunta nin mahzi rnabwa' loh ra' bwiinn Israel ra' chi. ²⁹ Ya ri'chiyi guhcabwa'n rdxyi'chinee ra' ba la'h Pahblu pur xweenta si xlehyi ra' ba; ni'chin nin ayi basa'na'hn ñidxiinn ra' bwiinn Israel la'hba, nee nin ayiza nuu para ñie'w ba la'n lahtsi dxi'ba. ³⁰ Nee bihnzahn riidxi'hyi ra' ba xa gadxiinn ra' ba la'h bwiinn rii', ni'chin nin guluu'nehzahn ba loh yu'bilu'h nee la'n guñi' za loh ra' nin xclaa'dzi gadxiinn la'h bwiinn ca, guiñi' ra' ba loh yu'bilu'h xa pur rdxyi'chinee ra' ba la'h ba.”

³¹ Ya seguhn dxyi'dxyi nin badi'hi comandante la'h ra' suldahdu, guxiin biria'hnee ra' ba la'h Pahblu hasta tuhbi lahta nin laa Antípatris. ³² Ya chin barahyi gue'la, gubia'garii ra' suldahdu nin gwañaa' ra' para rwaa' cwartel, ya suldahdu ra' nin gudzii'ba ra' cabahyu ni'chi ra'yi zenee ra' la'h Pahblu para guiidxyi Cesarea. ³³ Ya chin badzihnee ra' ba la'h Pahblu guiidxyi chi biuu'n ra' ba ntriehgu dxihtsi nin guxe'hla comandante Claudiu Lisias loh gobernador cun neezaa Pahblu biuu'n ra' ba ntriehgu loh ba. ³⁴ Ya chin guluhlla bi'lda gobernador Félix loh dxihtsi chi, chi'chiyi gunabadxyi'dxyi ba loh Pahblu, rahbi ba:

—¿Chyu bwiinn lu'h?

Ya chin bihn ba bwiinn Cilicia Pahblu, ³⁵ chi'chi gunabwa' ba bie'w Pahblu la'n lahtsi dxi'ba xteenn yu'laa'yi, ya yu'laa'yi chi naa ziga tuhbi recweerdu xteenn Herodes nin mahzi guhca lasahca.

24

Pahblu baluu'yi xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin ruluu'yi ba loh gobernador Félix

¹ Ya chin gudii'dxi ga'yu dxyih, chi'chiyi badzihn Ananías, bixohza nin rnabwa' la'h ra' bixohza, guiidxyi Cesarea cun bwiinn guhla ra' xteenn guido' roo' Jerusalehn cun tuhbi ndxi'hw nin laa Tértulu. Ndxihw rii naa ziga xlicesiadu ra' ba nee zee ba tin cwachi ba xquelchiah Pahblu loh gobernador. ² Ya chin badzihnee ra' ba Pahblu, chi'chi guzo'baloh Tértulu cabahchi ba xquelchiah Pahblu loh gobernador, chi'chi rahbi ba loh gobernador Félix:

—Zuxchiilli yu'bilu'h, daada gobernador; nasaa nabahan nu cayahcanee duxa yu'bilu'h lahdxyi nu pur lligaaba nasiin lu'h. ³ Garaatii' ra' xtsi'n za'ca lu'h rii rihn nu garaatii' ra' guihdxyi O excelentísimo Félix. Cun gaduhbi sto'n runi'hihn guelzuxchiilli loh yu'bilu'h. ⁴ Para ayi chyu guunnta'h yu'bilu'h, ni'chin nin rna'ba'h'n loh yu'bilu'h gaapaa lu'h paseensi guca'dxiahga lu'h chiohpa dxyi'dxyi'h'n nin guiñi'n loh lu'h. ⁵ Pwihsi ndxi'hw rii la'nu guhcabwa' naa ba tuhbi bwiinn nin rñi' xihn duxa, ya garaa lahta xteenn guidxyiyuh nin ca'nzaa ba rñi' ba dxyi'dxyi xihn loh ra' bwiinn Israel ra', ya zi'chi za cayahca naala'h ra' bwiinn Israel pur dxyi'dxyi xihn nin ruluu'yi ba. La'hba nin rnabwa' tuhbi cwa'h nin laa ra' Nazarenu ra'. ⁶ Xclaa'dzi ba ñuxi'h'n ba xquido' roo nu chin bana'zu nu ba ya guclaa'dzi nu la'h gahca nu ñidi'hnn nu guelguxchiisi la'hba ziga naa xcweenta xlehyi nu, ⁷ per cun badzihn si comandante Lisias basia'piti ra' ba ndxi'hw rii loh nu cun lajweersi, ⁸ ya nah ba, garaa nin rdxyi'chinee la'h ndxi'hw rii gunaaba ba dxi' loh yu'bilu'h tin yu'bi gahca lu'h guinaaba dxyi'dxyi lu'h loh ba guiñi' ba xcweenta dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi ba ya zahcabwa' lu'h xcweenta xquelchiah ba nin rbahchi nu loh yu'bilu'h —rahbi Tértulu.

⁹ Chi'chi guñi' ra' bwiinn Israel ra' nin rii ri'chi, rahbi ra' ba:

—Guchiicaa garaa dxyi'dxyi ziga bani'hi Tértulu cweenta yu'bilu'h.

¹⁰ Chi'chi bwi'hnn gobernador chi sehn loh Pahblu tin guiñi' ba, ya chi'chi rahbi Pahblu:

—Cun gaduhbi sto'n guluu'yi'hn xcweenta dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi'hn loh yu'bilu'h, laasii na'nnahn yu'bilu'h naa lu'h jwehsi xteenn naciohn rii' desde cadxyih roo'. ¹¹ Ya yu'bilu'h guinaaba dxyi'dxyi lu'h gue'du guhca tsi'h bichiohpa dxyih badzihna'hn guiidxyi Jerusalehn tin zee gazu'nlliibihn loh Dxiohs. ¹² Ayi caa badxeela ra' ba na'h cagaluu'yi'hn la'h ra' bwiinn xcweenta ziga rbahchi ra' ba xquelchiaan loh yu'bilu'h, nee ayiza caa bwa'ha ra' ba cadxihldxyinee dxyi'dxyi'hn la'h chyuulla ra' bwiinn la'n guido', o calla stuhbi lahta xteenn guiidxyi chi. ¹³ Ya bwiinn ra' rii ayi nahpaa ra' ba nin tuhbi prueba nin guidu'hun ziga nin rbahchi ra' ba xquelchiaan loh yu'bilu'h. ¹⁴ Per dxyi'dxyi ra' rii chixteen loh yu'bilu'h ziga naa xnehza nabahaneen Xchiohs ra' guehtu xtatita ra'n de acweerdu gahca cun xneziuh cuubi Dxiohs nin riachii sto' ra' gulliaa' bwiinn, nee riachii sto'n garaa nin caa loh dxihtsi xlehyi guehtu Moisehs cun dxyi'dxyi ra' nin baca'h ra' guehtu profeta ra'. ¹⁵ Riachii sto'n xchi'dxyi Dxiohs ziga gahca riachii za sto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h zadzihn dxyih nin gabahan ra' bwiinn nin guhchi la, tantu bwiinn za'ca cun bwiinn nin guhca nadxaaba ra' za. ¹⁶ Ni'chin nin cadxi'hyihn nin naza'ca para na'h ya ni'chi naa nin riuu' sto' Dxiohs gaca cun neezaa gahca nayaa nezloh ra' bwiinn. ¹⁷ La'guhca xchih nuu'huhn zihtu lahdxyi guriin ca ra' bwiinn, nnah gubia'gariine'hn mweeyi nin baxe'hla ra' bwiinn nez chi tin badi'hiñin la'h ra' bwiinn nin ayi xi nahpaa, nee cun tuhbi guhn xte'nnahn zeene'hn loh Dxiohs. ¹⁸ Chin badxi'loh ra' paaldaa

bwiinn Israel ra' nin ze' nez Asia la'n guido', yaque guya'loh bwi'hanna'hn ziga caa loh xlehyi Moisehs gaca nayaa bwiinn, nin ayi chy bwiinn ziahan cane'hn nee ayiza xi bachi'hyihn la'h ra' ba. ¹⁹ Yannah ¿cuunn ra' bwiinn Asia ra' chi?, tin la'h ra' ba nahpaa cwachi ra' ba xquelchiaan loh yu'bilu'h sidela nuu xa pura rdxyi'chinee ra' ba na'h. —rahbi Pahblu—, ²⁰ o guñi' ra' ba sidela nuu xi dxyi'dxyi mahla guñi'n chin bazuh ra' ba na'h guñi'n loh juunta suprema xteenn ra' bwiinn Israel, o pwehda rbahchi ra' ba guelchiah xcwee'ntahn, ²¹ laasii pweda pur jweersi nin bwa'ha ra' ba guñi'n chin guzu'hn galaayi ra' ba ra'pihn: “Nnadxvih rii ruhnn tu guelguxchiisi na'h laasii riachii sto'n zabahan ra' bwiinn loh guelguhchi.”

²² Chin bihn gobernador Félix garaa dxyi'dxyi ra' chi ziga naann pa'h ba xcweenta Jesuhs cun garaa xchi'dxyi ñi'h, ni'chin basia'han ba stuhbi dxyih gadxa'galasaa' ra' ba, ya rahbi ba loh ra' ba: —Chin dxi' comandante Lisias, chi'chiyi guca'dxiahgaruhn xcweenta tu nin rbahchi tu xquelchiah bwiinn rii'.

²³ Chi'chi rahbi Félix loh tuhbi capitahn tin gaapaa ba la'h Pahblu, nee gusa'n za ba guunn Pahblu nin xclaa'dzi chi'hzi ba nee gusaa'n za ba guu'yidxyi'dxyinee ra' xamihgu Pahblu la'h ba nin zeguia'ha cuun ba nee neezaa pur nin gacanee ra' ba la'h Pahblu.

²⁴ Chin gudii'dxi paaldae dxyih, gubia'garii Félix nee bie'nee ba che'hla ba nin laa Drusila, Drusila rii' naa ba tuhbi bwiinn Israel, ya chi'chi gudi-hdxyi Félix la'h Pahblu tin guñi' ba xcweenta ziga

nahpaa chechii sto' ra' bwiinn xchi'dxyi Jesucristu loh gobernador Félix. ²⁵ Per chin bihn Félix guñi' Pahblu xa guibahan nayaa bwiinn nez loh Dxiohs, nee cun xa gaca jwisi chin gaduhbi guidxyiyuh, bidxyihbi duxa Félix, chi'chi rahbi ba loh Pahblu:

—Bwaa nnah, ya chin chuu xchieempahn stuhbi zibwihdxyicahn yi'h—rahbi ba loh Pahblu.

²⁶ Nee Félix guclaa'dzi ba ñudi'hi Pahblu mweeyi la'h ba tin ñuta'h ba la'hba, ni'chin gudihdxyi ba la'h Pahblu ziahan bwelta tin guñi'nee ba la'hba.

²⁷ Zi'chi gudii'dxi chiohpa yihza, ya baria'h Félix gobernador. Chi'chi guzuh ga'h Porciu Festu, gobernador cuubi. Ya tin dxia'han za'ca Félix loh ra' bwiinn Israel, ni'chin basia'han ba Pahblu zeezah ñie'w ba.

25

Guñi' Pahblu xchi'dxyi ba loh Festu

¹ Chin biohna dxyih guyuu'tii Festu gobernador, dxyih chi biria'h ba guihdxyi Cesarea zee ba guihdxyi Jerusalehn. ² Chin badzihn ba guihdxyi Jerusalehn, gwagañi' ra' bixohza ra' nin rn-abwa' loh ra' bixohza cun ndxi'hw ra' nin lasahca ru loh ra' bwiinn Israel loh Festu tin guñi' ra' ba tuhsi pur contra de Pahblu. ³ Ya gunaaba duxa ra' ba loh Festu laasii xclaa'dzi ra' ba guunn Festu tuhbi bwen la'h ra' ba gagu'nehza ba la'h Pahblu para guihdxyi Jerusalehn laasii ya bwi'hnn ra' ba lligaaba loh neziuh cweeza rala'n ra' ba tin gadxiinn ra' ba la'h Pahblu. ⁴ Chi'chi rahbi Festu loh ra' ba:

—Ayi nuu'huhn; nahpaa dxia'han ba guiidxyi Cesarea laasii seguihdu gahca gabia'gariin para Cesarea.

⁵ Ni'chin nin rahbi ba loh ra' ba:

—Garaa nin nahpaa guelrnabwa' nahpaa sah ra' ba chin guziaa'hahn para guiidxyi Cesarea tin cwachi ra' ba xquelchiah ndxi'hw chi sidela nuu xiilla nin bwi'hnn ba zahca cwachi tu xquelchiah ba.

⁶ Ya guhcata'h Festu zigachi'h xuhnaa o tsi'h dxyih guiidxyi Jerusalehn, chi'chiyi gubia'garii ba para guiidxyi Cesarea. Ya chin barah gue'la, guzohba ba loh yagaxiyyi gobernador, chi'chiyi gunabwa' ba gwanee ra' suldahdu ba la'h Pahblu hasta zohba ba. ⁷ Chin badzihn Pahblu garaati' ra' bwiinn Israel nin ze' guiidxyi Jerusalehn biahyi ra' ba gadiidxi Pahblu, ya gulahchi ra' ba ziahan duxa xquelchiah Pahblu, per ayi ñahca ñuluu'yi ra' ba guchii pa'h naa xchi'dxyi ra' ba. ⁸ Chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Nin tuhbi guel rsahcaloh ayi bwi'hinna'hn, nin pur xcweenta lehyi ra' bwiinn Israel nin pur xcweenta guido', nin loh za gubieerna César ayi xi guel rsahcalohtii' bwi'hinna'hn loh ra' dee' —rahbi Pahblu.

⁹ Ya Festu xclaa'dzi ba dxia'han za'ca ba loh ra' bwiinn Israel, chi'chi rahbi ba loh Pahblu:

—¿Ta zizah lu'h guiidxyi Jerusalehn tin ri'chi cwachi ra' bwiinn Israel xquelchiah lu'h loon?

¹⁰ Chi'chi rahbi Pahblu loh ba:

—Zu'hn hasta rahca guelguxchiisi loh xquelrnabwa' emperador Romanu hasta nahpaa gaca guel guxchiisi xcwee'ntahn. Nicala yu'bilu'h naandxi'h lu'h ayi xi guel rsahcaloh

bwi'hinna'hn loh ra' bwiinn Israel. ¹¹ Sidela nuu xi cohsa roo nin bwi'nna'hn nahpaa tu derechu ziga chiinn tu na'h ayi cañi'n ayi gachi'hn sidela nuu xtu'ldahn; per nnah cun ayi xtu'ldahn cun bwiinn Israel ra' ni'chin nin ayi chyu nahpaa derechu guti'dxi na'h lahtsi naa ra' bwiinn Israel. Ni'chin mejor rna'ba'hn César guunn guelguxchiisi xcwee'ntahn.

¹² Yaque guya'loh guñi'nee Festu la'h ra' xpwiinn ba nin rii ri'chi nin ruluu'yi xa naa xlehyi César, chi'chiyi rahbi ba loh Pahblu:

—Yi'h gunaaba lu'h rrehyi César guunn guelguxchiisi xcweenta lu'h. Nnah loh rrehyi César guixe'hla'hn yi'h —rahbi Festu loh Pahblu.

Pahblu guñi' xchi'dxyi Jesucristu loh rrehyi Agripa cun bizaan ba nin laa Berenice

¹³ Ya chin gudii'dxi paaldaa dxyih, badzihn rrehyi Agripa cun tuhbi gunna'h nin laa Berenice guiidxyi Cesarea tin gwagahpaa Dxiohs ra' ba la'h Festu gobernador cuubi. ¹⁴ Ya guyuu' ra' ba guiidxyi Cesarea chi xchih, ya bwii'yi dxyi'dxyinee Festu la'h rrehyi Agripa xcweenta ziga cabahchi guelchiah bwiinn Israel la'h Pahblu, rahbi Festu loh ba:

—Rii ñie'w tuhbi ndxi'hw nin laa Pahblu nin basia'han Félix. ¹⁵ Chin guyaa'hahn guiidxyi Jerusalehn, ri'chi gulahchi ra' nin rnabwa'h la'h ra' bixohza cun bwiinn guhla ra' xteenn ra' bwiinn Israel xquelchiah Pahblu loon, xclaa'dzi ra' ba guinabwa'n gachi Pahblu. ¹⁶ Ya chi'chi ra'pihn loh ra' ba: “Ayi nahpaa ra' bwiinn Romanu ra' lehyi chiinn ra' ba tuhbi bwiinn sinque hasta nin rdxyi'chinee la'h ba tin gucha'galoh xchi'dxyi

ra' ba zi'chi zahca guunn nin rbahchi guelchiah la'hba gahn.” ¹⁷ Ni'chin chin bi' ra' bwiinn Israel ra' chi rii', ayi xi chieempa bañihchin lwehgu gahca guzo'ba'hn loh xahgaxiin ya chi'chi gunabwa'n gwaca'ha ra' ba la'h Pahblu. ¹⁸ Per bwiinn Israel ra' nin bie'taachi ra' xguelchiah ba, ayi guñi' ra' ni'chi xcweenta cohsa nin bwi'nna'hn lligaaba cun Pahblu. ¹⁹ Guelchiahsi nin rbahchi ra' ba xcweenta Pahblu naan xcweenta xrrelioghn ra' ba, laasii Jesuhs nin guhchi la ruluu'yi Pahblu xcweenta ba babahan ba loh ra' bwiinn guuchi. ²⁰ Ya na'h cun ayi bidxeela'hn xa gu'nnahn guelguxchiisi xcweenta dxyi'dxyi ra' rii' ni'chin ra'pihn loh Pahblu opa'h ñica'bi ba ñane'hn ba guiidxyi Jerusalehn tin ri'chiyi ñahca rrehgla xcweenta xchixi'hw ra' ba. ²¹ Per coma gunaaba Pahblu nnah ba loh rrehyi César gaca guelguxchiisi xcweenta ba ni'chin nin gunabwa'sihn ba ñe'w ba hastayi chin chuu xchiee'mpahn chi'chiyi guixe'hla'hn ba loh César —rahbi Festu. ²² Chi'chi rahbi rrehyi Agripa loh Festu:

—Neezaa na'h xclaa'dzihn dxihna'hn xcweenta dxyi'dxyi nin rñi' Pahblu.

Chi'chi rahbi Festu loh ba:

—Guillii guca'dxiahga lu'h xchi'dxyi ba.

²³ Chin barah gue'la badzihn Agripa cun Berenice bizaa'n ba, ya zuucha'yi duxa ra' ba cun suldahdu ba cun neezaa ra' bwiinn lasahcaru loh guiidxyi chi guyuu'tiinee Agripa la'h ra' ba la'n yuu' roo' hasta zohba gobernador Festu. Chi'chi gunabwa' Festu bie' Pahblu, ²⁴ chi'chi rahbi Festu loh ra' ba:

—Rehyi Agripa, cun garaa ra' bwiinn nin rii rii', la'h ndxi'hw chi dee'. Ziahan ra' bwiinn

Israel ra' nin rbahchi xquelchiah ba loon tantu bwiinn Israel ra' nin rii' rii', cun bwiinn Israel ra' za nin rii' ra' guihdxyi Jerusalehn, ya ayi rbweeza canaaba duxa ra' ba gachi Pahblu. ²⁵ Per para na'h rluu'yi ayi llitii' bwi'hnn Pahblu ni'chin ayi nuu gachi ba; per la'h gahca ba gunaaba ba chee ba tin guunn rrehyi César guelguxchiisi xcweenta ba. Nnah ru'nnahn lligaaba guixe'hla'hn ba loh ba, ²⁶ per ayi ga'nnahn xa ni'ca guca'hn loh dxihtsi tin guixe'hla'hñin loh César nin rnabwa' na'h xcweenta ndxi'hw rii', ni'chin bie' ndxi'hw rii' nez loh garaa tu, ya mas ziga loh yu'bilu'h rrehyi Agripa, tin guinaaba dxyi'dxyi yu'bilu'h loh ba, gachisiclaa' chin guiñi' ba xcweenta dxyi'dxyi nin guluu'yi ba loh garaa nu'h, opa'h guidxeela'hn xi dxyi'dxyi guca'hn loh dxihtsi nin chee loh emperador César. ²⁷ Per nuu hohra ru'nnahn lligaaba ayi xi gallu'yi guixe'hla'hn ndxi'hw rii' loh César laasii ayi guidxeela'hn xi guelchiah cwa'chihn xcweenta ba.

26

Baluu'yi Pahblu xcweenta xchi'dxyi Jesucristu nin ruluu'yi ba la'h rrehyi Agripa

¹ Chi'chi rahbi rrehyi Agripa loh Pahblu:

—Zahca guiñi' lu'h xcweenta dxyi'dxyi ra' nin rbahchiguelchiah ra' bwiinn yi'h.

Chi'chi guteesa naa Pahblu tin guzo'baloh cañi' ba squii':

² —Rehyi Agripa, riahxi duxa'hn laasii zahca guluu'yi'hn xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin ruluu'yi'hn loh yu'bilu'h tin para gacabwa' yu'bilu'h ayi xtu'ldahn loh ra' dxyi'dxyi rii' xcweenta

garaa ra' guelchiah nin rbahchi ra' bwiinn Israel xcwee'ntahn, ³ laasii yu'bilu'h naann duxa lu'h costumbre nu ziga naa nu bwiinn Israel cun garaa za cohsa ra' nin rasi'dxi nu, ni'chin nin rna'ba'hn loh yu'bilu'h guca'dxiahga lu'h garaa dxyi'dxyi ra' nin ruluu'yi'hn.

Xcweenta xquelnabahan Pahblu chin bati'dxiloh ba trabahjw duxa cachieempa roo

⁴ Garaatii' ra' bwiinn Israel naann ra' ba xa guyuu'huhn lahdaa ra' bwiinn lahdxyihn, cun neezaa lahdaa ra' bwiinn guihdxyi Jerusalehn chin guhca'hn bii'hihn. ⁵ Naann ra' za ba nee zahcaza guti'dxi cweenta ra' ban sidela xclaa'dzi ra' ba, dez galohyi nu'nbwa' ra' ba na'h naan tuhbi bwiinn fariseu nin ruzo'badxiahga ziahan ra' rrehgla nin nagahn ra' xcweenta xcwa'h rrelioghn ra' fariseu. ⁶ Yannah bie'nee ra' ba na'h rii' tin gachi'hn laasii riachii sto'n zadzihn dxyih nin gucwa'hn Dxiohs la'h ra' bwiinn loh guelguhchi ziga guñi' Dxiohs la'h guehtu profeta ra', o sea guehtu xtatita roo ra' nu. ⁷ Dxyi'dxyi nin bia'han dxyi'dxyinee Dxiohs loh ra' guehtu xtatita ra' nu nin guhca ra' gadzi'h bichiohpa ra' llii'n guihdxyi Israel, la'h ra' ba bazu'nllihbi ra' ba nee bwi'hnn ra' za ba xtsi'n Dxiohs dxyih naa gue'la laasii naannloh ra' ba guica'ha ra' ba nin bia'han dxyi'dxyinee Dxiohs gudi'hi Ñi'h la'h ra' ba. Ni'chin nin guñi' Dxiohs loh ra' ba xcweenta dxyi'dxyi ra' rii', yannah rrehyi Agripa, pur nin riachii za sto'n zadzihn dxyih chi ni'chin nin rbahchi ra' bwiinn Israel xquelchiaan.

⁸ Rahbiza Pahblu:

—Bweehn yi'h, ¿xixnaa ayi riachii sto' lu'h zucwa'hn Dxiohs la'h ra' bwiinn loh guelguhchi?
 9 Neezaa na'h bwi'hanna'hn lligaaba galoh, bidxyi'chine'hn la'h ra' bwiinn ra' nin riachii sto' ñi'h xcweenta xchi'dxyi Jesuhs nin ze' guihdxyi Nazaret, ni'chin nin basa'caziin la'h ra' ba, basie'w ra'n ba la'n lahtsi dxi'ba, 10 zi'chi bwi'hanna'hn guihdxyi Jerusalehn. Ya cun xquelguxchiisi ra' bixohza ra' nin rnabwa' la'h ra' bixohza basie'w'hn la'h ra' xpwiinn Jesucristu la'n lahtsi dxi'ba, ya chin gudxiinn ra' ba la'h ra' xpwiinn Jesucristu neezahn guhca'hn tuhsi diacwerdu cun la'h ra' ba. 11 Ziahan duxa bweelta basa'cazii duxa ra'n ba tin ayi ñiachii sto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu. Ya la'n gahca ra' guido' bi'tu'hn basa'cazii ra'n ba cun hasta nez guihdxyi ziitu ra' gwana'hla ra'n xpwiinn Jesucristu tantu nin bidxyi'chinee ra'n ba.

Pahblu baluu'yi xa baluu'yiloh Jesucristu loh ba chin zee ba para Damascu

(Hch. 9.1-19; 22.6-16)

12 'Ni'chin nin zaa'han nez guihdxyi Damascu, nu'a'n dxihsti nin bani'hi ra' bixohza nin rnabwa'.
 13 Rñaan loh yu'bilu'h rrehyi, zigachi'h la'yidxyih bwa'hahn tuhbi bwehla llaa'ndxibaa' mahziru jweerta bazia'ñihin que gubihdxyi, ya bazia'ñihin gadiidxitii'hihn cun nehza nin zenee ra'n bwa'ha ra' ba bwehla chi. 14 Ya biaaba nu loh yuh, ya chi'chi bihn dxiaagahn tuhbi rsiaa'ha nin guñi' loon cun dxyi'dxyi Hebreu: “¡Saulu, Saulu! ¿Xi naa ca'hanna'hla lu'h na'h cun neezaa ra' xpwi'nnahn? ¿Tayi rahcabwa' lu'h yi'h gahcan nugatii'dxi lu'h trabahjw ziga ruhnn tuhbi guunn nin rgu'ña'a'

punta yihca puuhyi?” ¹⁵ Ya chi'chi ra'pihn loh ba: “¿Chyu yi'h daada?”, chi'chi nnah ba loon: “Na'h nin naan Jesucristu nin cagasa'cazii duxa lu'h. ¹⁶ Yannah gwasu'nchii, na'h baluu'yiloon loh lu'h laasii xclaa'dzihn guluu'yi lu'h xcweenta xchi'dxyi'hn nee tin gacaza lu'h tuhbi nin guiñi' xcweenta cohsa ra' nin bwa'ha lu'h nnadxyih nee cun cohsa ra' nin gue'du za gwa'ha lu'h nin guluu'yi'hn loh lu'h. ¹⁷ Na'h guixe'hla'hn yi'h loh ra' bwiinn Israel nee cun loh ra' za bwinnziitu nin ayi naa ra' bwiinn Israel, ya chin gusa'cazii ra' ba yi'h zahcanee duxahn yi'h. ¹⁸ Guixe'hla'hn yi'h tin chegaluu'yi lu'h xcweenta xchi'dxyi'hn loh ra' ba tin ayiru sah ra' ru ba loh nacahyi mejor loh lla'ñih xteenn Dxiohs tin ayiru chezah gusagui'hi bwiinn dxaaba la'h ra' ba ni'chin mahzi chena'hla tu xneziuh za'ca Dxiohs. Ya yi'h guluu'yi lu'h xchi'dxyi'hn la'h ra' ba tin gusia'pitii Dxiohs xtuhlda ra' ba nee guica'ha za ra' ba cohsa za'ca nin gudi'hi Dxiohs la'h ra' bwiinn nin gaca xpwiinn Ñi'h, ya bwiinn ra' chi gaca ra' xpwi'nnahn laasii chechii sto' ra' ba xchi'dxyi'hn” —guiñi' Jesucristu loon.

¹⁹ Rahbiza Pahblu:

—Ni'chin nin rñi'n loh yu'bilu'h, rrehyi Agripa, ayi bwi'hnn chiohpa sto'n xcweenta bihsi nin bwa'hahn llaa'n dxibaa', ²⁰ ni'chin seguihdu gahca baluu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn nin rii gui'hdxyi Damascu cun gui'hdxyi Jerusalehn cun gaduhbi regiohn xteenn Judea, nee cun neezaa ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel cañi'nee ra'n ba tin gusaguu'dzi sto' ra' ba loh Dxiohs nee guunn gahca ra' za ba dzi'n za'ca nin

guchiipa'h baguu'dzi sto' ra' ba. ²¹ Pur ni'chin guna'zu ra' bwiinn Israel na'h la'n guido' roo' ya hasta guclaa'dzi ra' ba ñidxiinn ra' ba na'h. ²² Ya cayahcanee Dxiohs na'h laasii zeezah cagaluu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' ba hasta nin bi'tu'hn cun bwiinn ñu'xa, ayi cagaluu'yi'hn guriinca dxyi'dxyi sino que ziga nin guñi' guehtu profeta ra' cun Moisehs, guñi' ra' ba zadzihn dxyih gaca ra' dee'. ²³ Baluu'yi ra' ba nahpaa zidii'dxi Crixtu trabahjw duxa, per mwer la'hÑi' gabahan loh guelguhchi tin dxihn ra' bwiinn, la'h Ñi'h naa Ñi'h tuhbi bia'ñih za'ca xteenn ra' bwiinn Israel cun bwiinnziitu ra', o sea para gaduhbitii' guidxyiyuh.

Pahblu cagasaguu'dzi lasto' rrehyi Agripa

²⁴ Ya gaduhbi nin cañi' Pahblu xcweenta xchi'dxyi Dxiohs tin gula'loh ba nin ruhnn ba, chi'chi bire'hñi' Festu loh Pahblu, rahbi ba:

—¡Pahblu, cayahca lohca yihca lu'h! ¡Pweda laasii rusi'dxi duxa lu'h ni'chin bagaduhbi lligaaba lu'h cayahca lohca lu'h!

²⁵ Chi'chi rahbi Pahblu loh gobernador Festu:

—Rñi'n loh yu'bilu'h daada gobernador Festu, ayi cayahca lohca dxi'hn, sino que dxyi'dxyi ra' nin cañi'n rii' loh yu'bitu guchii ra'n, ni'chin cun gaduhbi sto'n cadxixtee'ñin loh tu. ²⁶ Pwihsi rrehyi Agripa, naann cha'yi ba guchii naa garaa ra' xcweenta dxyi'dxyi ra' rii', ni'chin cañi'n dxyi'dxyi ra'rii' cun gaduhbi sto'n loh ba laasii naann cha'yi'hn nee ba naann ba xcweenta dxyi'dxyi ra' rii' laasii ayi naa ra'n dxyi'dxyi nin biinloh rala'n loh nacahyi. ²⁷ ¿Ta riachii

sto' yu'bilu'h rrehyi Agripa, xchi'dxyi Dxiohs nin baca'h ra' ndxi'hw nin guhca profeta ra'? Na'h naann cha'yi'hn riachii sto' lu'h dxyi'dxyi ra' chi —rahbi Pahblu.

²⁸ Chi'chi rahbi rrehyi Agripa loh Pahblu:

—Stuhbi'tu'hnsi ria'dxyi la'lu'h guunn gahn gaca'hn tuhbi xpwiinn Jesucristu.

²⁹ Chi'chi rahbi Pahblu loh ba:

—Pwihsi ayi xi ruhnn nicla gulliaa' o nicala ziahan ru caya'dxyi, xclaa'dzi Dxiohs ayi tuhsi yu'bilu'h sino que garaa ra' nin cagaca'dxiahga xchi'dxyi'hn nnadxyih tin gaca tu ziga na'h, per ayi needxi'h ziga lasaa' ra' cadehn rii' —rahbi Pahblu loh ba.

³⁰ Chi'chi gwasu'nchii rrehyi Agripa cun Berenice tuhsi cun gobernador Festu, nee cun garaa za ra' bwiinn nin zohba ra' ri'chi, ³¹ tin gwabiiga ra' ba stuhbi lahdu, guñi' loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—Ndxihw rii' ayi xi bwi'hnn ba tin gachi ba, nee ayiza xi bwi'hnn ba tin dxie'w ba.

³² Chi'chi rahbi rrehyi Agripa loh gobernador Festu:

—Ñahca ñata'h nu'h ba sidela ayi ñinaaba ba ñaah ba loh emperador César.

27

Chin guyuu'nehza Pahblu para Roma

¹ Bia'han dxyi'dxyi ra' ba xi dxyih choo nu la'n tuhbi barcu para choo nu Italia. Pahblu cun snuhn bwiinn nin ñie'w biahca ra' ba ntriehgu loh tuhbi capitahn nin biria'hlah Juliu. Rnabwa' ba tuhbi gaywa'h suldahdu, naa ra' ba tuhbi

batayohn nin laa Augusto. ² Ya bachica'h nu la'n barcu xteenn Adramitiu nin guzee para Asia, ya zozah nu la'n barcu tuhsi cun Aristarcu bwiinn guihdxyi Tesalónica xteenn naciohn Macedonia. ³ Ya chin barah gue'la badzihn nu pwertu xteenn guihdxyi Sidohn; ri'chi bwi'hnn Juliu bwen duxa la'h Pahblu laasii basaa'n ba gwahguia'ha Pahblu cuun ra' xamihgu ba tin bayihdxyi ba la'h ra' ba. ⁴ Ya chin baria'h nu Sidohn, bachidii'dxi nu isla nin laa Chipre nin bia'han xlahdu rabwehsa nu, pur bwih nin zuu hohra chi guriin zee'hen zeenee'hen barcu ni'chin ayi chyu gwah lahda derehchu, ⁵ ni'chin bachidii'dxi nu gahxu cwee' rwaa' ñihsado' xteenn Cilicia cun Panfilia, ya seguihdu badzihn nu rwaa' guihdxyi Mira xteenn Licia. ⁶ Ri'chi biuu'nbwa' capitahn xteenn ra' suldahdu tuhbi barcu nin zee nez guihdxyi Alejandria. Barcu chi guzee hasta Italia, chi'chi nnah ra' ba la'n barcu rii guzoo nu. ⁷ Ziahan dxyih guzahnee barcu la'hnu chi'laa'dzi, ya trabahjw duxa badzihn nu rwaa' isla Gnidu, laasii pur bwih duxa nin zuu loh ñihsado' nez hasta zoo nu, chi'chi bachidii'dxi nu rwaa' guihdxyi Salmohn, biahyniee barcu la'nu cwee' isla nin laa Creta. ⁸ Ya loh trabahjw duxatii' rii', badzihnee barcu la'hnu loh ñihsado' nez cwee' isla Creta, chi'chiyi badzihn nu tuhbi hasta laa buenos pwertos, gahxugah guihdxyi Lasea. ⁹ Ri'chi guhcata'h nu ziroo' chieempa laasii badzihn dxyih ra' nin rucwaa'han ra' bwiinn Israel ziga loh bwe'hw nahlda, nee zigala rullu'hn rriezgu sah ra' barcu loh ñihsado' loh bwe'hw ra' chi, ni'chin rahbi Pahblu loh ra' bwiinn:

10 —Xamihgu ra'n, rahcabwa'n rullu'hn rriezgu, ñihchiloh carga xteenn barcu nee ayi ni'chisidxi'h sino que pweda hasta nee xquelnabahan ra'nu'h.

11 Per capitahn xteenn ra' suldahdu mahzi bwi'hnn cweenta ba xchi'dxyi nin naa xteenn ñi'h barcu cun neezaa la'h bwiinn nin rusazah barcu chi o sea capitahn xteenn barcu, ya dxi'dxyi ra' nin guñi' Pahblu ayi gwachii sto' ra' ban. 12 Ya pwertu chi ayi xi bwen ñia'han ra' ba loh bwe'hw ra' nin rahca nahlda duxa, ya ni'chin garaa ra' ba bwi'hnn ra' ba lligaaba mahs cha'yi garia'h nu rii' tin para guunn ra' ba jweersi guidia'han zuhnn ra' ba gahn gadzihn ra' ba guihdxyi Fenice tuhbi pwertu xteenn Creta tin ri'chi ñuti'dxi ra' ba bwe'hw nahlda. 13 Chi'chi guzo'baloh tuhbi bwih bi'tu'hn nez lahdu ñaa' gueeta, ni'chin bwi'hnn ra' ba lligaaba nasto' ra' ba ayi ru xi rriezgu loh biahja chi, ya cun zee ra' ba loh ñihsado' gahxu cwee' rwaa' ñihsado' xteenn Creta, 14 per balaahui'hnsi rahca zozah nu loh ñihsado' chin guzohbaloh tuhbi bwih duxa nin laa Euroclidohn nin guluu'biahchi duxa la'h barcu nin zoo nu la'n ñi'h. 15 Guza'loh goo'ballehxa bwih duxa chi la'h barcu ya coma ayi nuu xa ñidi'hnn nu cun bwih duxa chi mejor basaa'n nu zenee bwih chi la'h barcu. 16 Bachidii'dxi nu cwee' tuhbi isla bi'tu'hn nin laa Claudia, ya trabahjw duxa baca'h nu canua nin naa salvavida la'n barcu, 17 yaque guya'loh baca'h nu canua chi la'n barcu chi'chi bazuh ra' ba du'h gaduhbi tihxi barcu tin guhca chihpan tin ayi guibihyin. Ya ziga rdxiyhbi ra' ba chechuu barcu chi loh yuhlli xteenn isla nin laa

Sirte nin nuu loh ñihsado', ni'chin nin batehta ra' ba lahdxi roo' nin caa yihca barcu chi, tin zi'chi zallia'yi'hn guluu'nbwih bwih chi la'h barcu. ¹⁸ Ya chin barah gue'la, mahzi ru zuu bwih duxa chi neezaa mahziru cagari'h duxan la'h barcu chi loh nin zeezahan, chi'chi guca'h ra' ba nuhn carga baza'hla ra' ban loh ñihsado'. ¹⁹ Ya nin riohna dxyih cun naa gahca nu baza'hla nu garaa xtraxta barcu loh ñihsado'. ²⁰ Chin la'paaldaa dxyih guhca ñe'w loh gubihdxyi, nin dxih llaa'ndxibaa' ayi chyu rwa'ha gue'la laasii pur bwih duxa nin zuu loh ñihsado' chi, ni'chin bidi'hnn nu lligaaba zahchi nu. ²¹ Nee laasii naala xchih roo' ayi chyu rahw, chi'chi gwazu'nchii Pahblu galaayi ra' xcompañehru ba ziga ze' ra' ba la'n barcu chi rahbi ba:

—Xamihgu ra'n, mahz cha'yi ñuca'dxiahga yu'bitu xchi'dxyi'hn, ayi ñaria'han nu pwertu xteenn Creta, ya zi'chi ayi chyu ñizahca ya'dxyi rii'. ²² Per nnah gulcwahchidxyii sto' tu, ayi xi lligaaba guunn ru tu, laasii nin tuhbi nu'h ayi chyu gachi nicla la'h barcu ñihchiloh, ²³ laasii nnague'la baluu'yiloh tuhbi xanjla Dxiohs nin naa Xchiohsa'hn loon nee ruhnnzahn xtsi'n Ñi'h, ²⁴ chi'chi nnah Ñi'h loon: “Ayi guidxyihbi lu'h Pahblu laasii nahpaa chee lu'h loh rrehyi César, ya pur yi'h ni'chin nin zuta'h Dxiohs la'h garaa ra' nin ze'nee lu'h la'n barcu loh guelguhchi.” ²⁵ Ni'chin nin cañi'n loh yu'bitu ayi guidxyihbi tu laasii na'h riachii sto'n xchi'dxyi Dxiohs ni'chin nin na'pahn siguhra zizo'ba xchi'dxyi Dxiohs ziga gunnah xaanjla Dxiohs loon. ²⁶ Per zaria'caa nu'h gahxu tuhbi isla.

²⁷ Nee tuhbi gue'la yaque gudii'dxi chiohpa xmahn nin zezahnee barcu la'hnu loh ñihsado' Adria nezii nezi'chi pur bwih duxa chi, ya mahs garolda gue'lan badi'hi ra' ndxi'hw ra' nin rusazah barcu cweenta la'barcu zalliaa'h guilluhbi loh yuh, ²⁸ chi'chi badi'xi ra' ba loh ñihsado' gu zalliaa' caya'dxyi guilluhbi barcu loh yuh llaa'n ñihsado' ri'chi badi'xi ra' ba nuu zigachi'h galdabitsi' bixo'pa metru, ya mahs delanta badi'xi ra' ba loh ñihsado' hasta llaa'n ñihsa za gahldaabigahdzi si metru la'h xbarcu ra' ba guilluhbi la loh yuh. ²⁹ Ya pur nin bidxyihbi duxa ra' ba ñica'nchii barcu yihca dxiah, baca'h ra' ba tahpa dxi'ba roo' nin naa ziga ansuelu cwee'hen, ya rdxyihbi duxa ra' ba oquisiehra ra' ba dxia'ñihgah. ³⁰ Ya seguihdu bwi'hnn ra' bwiinn nin rusazah barcu chi lligaaba ñullu'n ra' ba, ya guzo'baloh cagate'ta ra' ba canua chi loh ñihsa, ya cayuhnn ra' ba zigazi nin guzagu'hla dxi'ba gandxu nin naa ziga ansuelu loh ñihsa. ³¹ Ya chin guhcabwa' Pahblu zi'chi guunn ra' ba, chi'chi guñi' ba loh capitahn xteenn ra' suldahdu cun neezaa loh ra' suldahdu guñi' Pahblu rahbi ba:

—Sidela la'h ra' dee' ayi dxia'han si la'n barcu, ayi gaca guta'h tu xquelnabahan tu —rahbi Pahblu loh ra' ba.

³² Ya chi'chi bachyuu'ga ra' suldahdu du'h nin na'zu la'h canua chi tin biaaban llaa'n ñihsado'. ³³ Ya natehrun guñi'nee Pahblu la'h ra' ba tin gahw ra' ba, rahbi ba:

—Nnahdxyih naa chiohpa xmahn ayi rahsi tu ayi za rahw tu laasii nuu tu lligaaba xa gudi'hi fihn nin cazahca nu'h. ³⁴ Nnah gulgahw tin gaca

guzo'ballaa tu loh ñihsado' ayiru xi lligaaba guunn tu laasii nin tuhbi dxyichyihca tu ayi ñihchiloh.

³⁵ Ya chin guluhlla guñi' Pahblu loh ra' ba, chi'chi guca'ha ba tuhbi pahn, chi'chi badi'hi ba guel zuxchiilli la'h Dxiohs nezloh garaa ra' ba, chi'chi gutaa'ha ba pahn chi cayahw ba.

³⁶ Chi'chiyi bie'gahn, neezaa ra' ba gudahw ra' ba.

³⁷ Ya garaa nu naa nu ziga chiohpa gaywa'h cun setenta y seis bwiinn. ³⁸ Ya chin guluhlla gudahw ra' ba chi'chi baza'hla ra' ba buhxa trihgu loh ñihsado' laasii tin basihsi barcu chi.

³⁹ Ya chin bia'ñih za'ca, ayi riu'nbwa' ra' bwiinn ra' nin rusazah barcu yuh ra' chi, per bwa'ha ra' ba tuhbi gui'w nin naa llehcu ñihsado', ya bwi'hnn ra' ba lligaaba sidela chebiiga ru barcu gahxu ri'chi zibihyin, ⁴⁰ ni'chin bachyuu'ga ra' ba du'h ra' nin yi'biidu'h llaa'n ra' gaandxu dxi'ba nin na'zu la'h barcu, chi'chi baxachiza ra' ba yahga nin rusazah la'h barcu nee cun neezaa bateesa ra' ba lahdxi roo' nin rna'zu bwih, guleeza ra' ba lahdu hasta nez naa delanta barcu tin zi'chi baca'hnaa bwih la'h barcu mahziru serca rwa' ñihsado'.

⁴¹ Ya gwanee bwih la'h barcu chi hasta radxa'ga chiohpa cwa'h ñihsa, ya ri'chi guza'biyihca barcu la'n yuhlli loh ñihsado' gahca, ya seguihdu guza'loh cabihyi nez llaa'n barcu cun jweersi xteenn ñihsado' chi. ⁴² Ya guclaa'dzi ra' suldahdu ñachi ra' bwiinn prehsu tin ayi guzo'ballaa ra' ba ñihsa gullu'n ra' ba.

⁴³ Per ayi guzi'guelhda capitahn ñuhnn ra' suldahdu zi'chi laasii ayi xclaa'dzi capitahn chi gachi Pahblu mejor gunabwa' ba galoh ra' nin rahca ruzo'ballaa ñihsa guichiehsa loh ñihsado' tin gadzihn ra' ba loh yuh bihdzi, ⁴⁴ chi'chi

baria'h ra' bwiinn nin ayi nuu guzo'ballaa ñihsa, chi'chi ziagana'hla ra' ba la'h ra' ba cun loh tahblu ra' o tuhbi taa'ha yahga nin gubihyi barcu, ya zi'chizi guya'loh baria'caa ra' ba loh yuh bihdzi.

28

Pahblu badzihn isla nin laa Malta nin rii loh ñihgado'

¹ Yaque gula'h nu loh guelguhchi, chi'chiyi biu'nbwa' nu isla nin laa Malta. ² Guhcane duxa ra' bwiinn ri'chi la'hnu bata'h ra' ba dxih, ya chi'chi babihdxyi ra' ba la'hnu laasii cayahca nahlda duxa nee cayaaba za ñihsadxiah. ³ Ya seguihdu guca'ha Pahblu tuhbi di'dzi yahga, zetachi ban loh dxih nin riigabihdxyi ra' ba, nee la'n yahga chi biria'tii tuhbi bwe'lda ña'laa'dzi, ya gudahwyaa' ma naa Pahblu ya ayi guclaa'dzi ma ñuta'h ma naa ba, bidxi'dxiu chihpa man. ⁴ Chin bwa'ha ra' bwiinn Malta ra' chi gudahwyaa' bwe'lda chi naa Pahblu nee dxi'dxiu chihpa ma naa ba, chi'chi rahbi loh lasaa' ra' ba:

—Pweda rdxinn ba bwiinn ni'chin masque bwi'hnn ba gahn gula'h xquelnabahan ba loh ñihgado' per nahyi bwi'hnn Dxiohs lligaaba chilli ba xtuhlda ba ni'chin zahchi ba nnah. ⁵ Per gudzihbinaa Pahblu ya biaabatii' bwe'lda chi loh dxih ya cun ayi xi guhca ba. ⁶ Ya riibweeza ra' bwiinn ra' chi xohra chegadxadxih naa Pahblu o xohra gachi ba, per chin guhca xchih roo' ayi xi rsohn gachi ba chi'chi badxyigaa' duxa loh ra' ba, chi'chiyi rahbi ra' ba:

—¡Pweda Dxiohs bwiinn ca!

⁷ Ya gahxu ri'chi na' xuh tuhbi daada nin laa Publiu nin naa gobierna xteenn isla Malta, ya biodxia'han nu rwaa' yihdzi ba chohnna dxyih, bwen duxa bagachi'loh ba la'nu neezaa bwen duxa bwi'hnn ba la'hnu. ⁸ Ya cayahcallu'hu xtaada Publiu, nuu ba llia'h cun cayahca za ba yo'barihn, ya chi'chi gwaguaia'ha Pahblu hasta na' ba chi'chi gudihdxyi-gunaaba Pahblu loh Dxiohs xcweenta ba ya seguihdu biaaca daada chi. ⁹ Ya chin guya'zidxiaha ra' bwiinn Malta chi basiaca Pahblu xtaada Publiu, seguihdu guzo'baloh badzihndee ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu loh Pahblu tin basiaca ba la'h ra' bwiinn chi. ¹⁰ Ni'chin guhcanee duxa ra' ba la'hnu tin baluu'yi ra' ba bwen duxa naa xmohda ra' ba chin bidxuu nu ri'chi, nee cun neezaa nin bichi'hn za nu la'n barcu bani'hi ra' ba.

Chin badzihn Pahblu guihdxyi Roma

¹¹ Chin guhca chohnna bwe'hw dxuu nu isla chi, chi'chi bacah nu la'n tuhbi barcu nin zee nez Alejandria, ya isla chi gahca za batii'dxi barcu chi bwe'hw ra' nin mahzi rahca nahlda, o sea bwe'hw ra' xteenn invienu. Ya yihca barcu chi caa chiohpa figuhra xteenn chiohpa biñi'n cwaachi nin laa Cástor cun Pólux. ¹² Seguihdu badzihndee barcu chi la'hnu pwertu xteenn Siracusa, ya ri'chi bidxuu nu zigachi'h chohnna dxyih, ¹³ chi'chi biuu'garii gahca nu la'n barcu ya zezahneen la'hnu loh ñihsado' para guihdxyi Regiu. Chin barah gue'la bi' tuhbi bwih nez ñaa' gueeta ya barahyi stuhbi gue'la badzihn nu guihdxyi Puteoli. ¹⁴ Ri'chi badxa'ga nu paaldaa ra' xpwinn Jesucristu nin gunaaba bidxi'hannee ra'nu

ba gahdzi dxyih, ya seguihdu badzihn nu hasta Romayi. ¹⁵ Chin guhcabwa' ra' xpwiinn Jesucristu nin rii ra' Roma nahpa zadzihn nu Roma, bi' ra' ba guihdxyi Foru xteenn Apiu, cun stuhbi guihdxyi nin laa Tres Tabernas par badxa'ga ra' ba la'hnu. Ya chin bwa'ha Pahblu la'h ra' ba chi'chi badi'hi ba guelzuxchiilli la'h Dxiohs ya biahxi duxa Pahblu. ¹⁶ Ya chin badzihn nu guihdxyi Roma, chi'chi lwehgu bati'dxi capitahn la'h ra' bwiinn prehsa ra' loh comandante nin rnabwa' Roma ya basaa'n ba la'h Pahblu guyuu' ba tuhbi yuu' ya tuhbi si suldahdu guhpaa la'h Pahblu.

Pahblu baluu'yi xchi'dxyi Jesucristu loh ra' bwiinn Roma

¹⁷ Chin guhca chohnna dxyih nin badzihn nu Roma, chi'chi gudihdxyi Pahblu la'h ra' bwiinn nin rnabwa' loh ra' bwiinn Israel nin rii Roma, chi'chi rahbi Pahblu loh ra' ba:

—Bwihtsi lasaa' ra', ayi xi bwi'hnneneen la'h ra' bwiinn Israel, nee nin ayi xi dxyi'dxyi dxaaba rñi' Zahn xcweenta xlehyi guehtu xtatita roo ra' nu'h. Pera desde guihdxyi Jerusalehn biu'n ra' ba ntriehgu na'h par la'n lahtsi dxi'ba Romanu. ¹⁸ Per chin guzo'baloh rnabadxyi'dxyi ra' bwiinn Roma loon, guclaa'dzi ra' ba ñuta'h ra' ba na'h laasii ayi bidxeela ra' ba xi ñuca'chiah ra' ba na'h para ñidxiinn ra' ba na'h. ¹⁹ Per bwiinn Israel ra' chi gunaaba ra' ba ñahchi'hn ni'chin nin guna'ba'hn loh rrehyi César dxie'taachi ra' ba xquelchiaan, per na'h ayi xi pur cwa'chihn xquelchiah ra' bwiinn laadxyihn. ²⁰ Ni'chin nin gudiidxihn la'htu tin guiñi'n loh tu yi'bi naa'hahn cun cadehn rii' laasii ruu'yi dxyi'dxyi'hn loh ra' bwiinn xcweenta

nin dxuubweeza nu'h ziga naa nu'h bwiinn Israel, nee laasii riachii sto' nu'h zucwa'hn Dxiohs la'h ra' bwiinn loh guelguhchi.

²¹ Chi'chi rahbi ra' ba loh Pahblu:

—Nin tuhbi dxihsti nnaahi guixe'hla ra' guxchi-isi guihdxyi Judea loh nu pur yi'h, nee nin tuhbi za bwiinn Israel ra' nin radzihn rii' ayi xi dxyi'dxyi dxaaba rñi' ra' ba pur yi'h. ²² Xclaa'dzi nu gacabwapa'h nu xchi'dxyi lu'h laasii rahcabwa' nu ziahan lahta rñi'yah ra' ba xchi'dxyi cuubi Jesucristu.

²³ Ya bia'han dxyi'dxyi ra' ba tuhbi dxyih gu-luu'yi Pahblu xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' ba, ya chin guhldaa dxyih chi badiaa'ha ziahan bwiinn hasta nuu Pahblu. Ya gaduhbi dxyih chi baluu'yi Pahblu xa naa xquelrnabwa' Dxiohs. Ya cun dxyi'dxyi nin caa loh xlehyi Moisehs cun neezaa dxyi'dxyi nin baca'h ra' guehtu daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, baluu'yi Pahblu la'h ra' ba Jesuhs nin ze' guihdxyi Nazaret naa Crixtu nin galohyi cabweeza ra' ba dxi'. ²⁴ Nu ra' nin gwachii sto' ra'ñi'h xchi'dxyi Dxiohs nin baluu'yi Pahblu, ya nuu ra'za nin ayi gwachii sto' ra'ñi'hn. ²⁵ Ya pur nin ayi nuu ñuhnn ra' ba tuhbisi lligaaba ni'chin guza'loh ziaa ra' ba, chi'chi rahbi Pahblu:

—Guchiica dxyi'dxyi ra' nin badi'hi Spíritu Saantu Dxiohs guñi' guehtu Isaías, rahbi ba loh ra' guehtu xtatita roo' ra'nu'h:

²⁶ Gwah tin guñi' loh ra' bwiinn guihdxyi ra'; squii' guhdzi loh ra' ba:

“Zihn dxiahga tu xchi'dxyi'hn, per ayi gacabwa'tun, ya nicla gwa'ha dzi'tsi za tu per ayi xi dxiin loh tu,

27 pwihsi Dxiohs gahca bwi'hnn nahda duxa lasto' ra' bwiinn guiidxyi rii',
 ya neezaa bacwe'ta Ñi'h dxiahga ra' ba, nee loh ra' ba basie'w Ñi'h tin ayi gwa'ha ra' ba cun loh ra' ba nee ayi dxihn za dxiahga ra' ba, nee ayi za guiclaa'dzi ra' ba chechiisto' ra' ba xchi'dxyi'hn tin ñusiaacahn la'h ra'ba.”

28 Rahbiza Pahblu:

—Gulgacabwa', desde nnahdxyih par dxyih ra' nin ze' guluu'yi Dxiohs xchi'dxyi Ñi'h nicala la'h ra' bwiinn nin ayi naa bwiinn Israel par ta'h ra' ba loh duhlda, nee bwiinn ra' rii' zuzohba dxiahga ra' ba xchi'dxyi Ñi'h.

29 Ya chin guya'loh guñi' Pahblu dxyi'dxyi ra' chi loh ra' ba lwehgu badi'chii ra' ba ya gaduhbi nin ziafazah ra' ba ziadxihldxyinee dxyi'dxyi lasaa' ra' ba.

30 Ya chiohpa yihza guyuu' Pahblu yuu' nin rahlla guiidxyi chi, ya bagachi'loh ba la'h garaa ra' bwiinn nin gwagua'ha cuun ba. 31 Ya ayiru chyu bwiinn bwi'hnn llahn la'h Pahblu, ya gaduhbi sto' ba gwazah baluu'yi ba xchi'dxyi Dxiohs cun xchi'dxyi xquelrnabwa' Jesucristu la'h ra' bwiinn chi.

**Xchi'dxyi cuubi dxiohs nin bie'galuu'yi daada
Jesucristu (El Nuevo Testamento en el
zapoteco de Chichicapan y en español)
New Testament in Zapotec, Chichicapan
(MX:zpv:Zapotec, Chichicapan)**

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Chichicapan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Chichicapan [zpv], Mexico

Copyright Information

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Chichicapan

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f751ae13-0cd1-54fd-8c16-86718fb9cd5b